

ProCredit Bank

Shqipëri

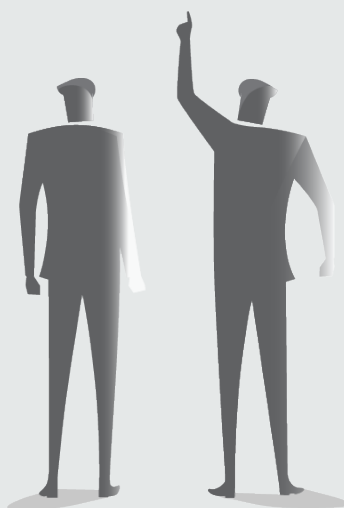
RAPORTI VJETOR

2022

2022 •

2021 •

Misioni

ProCredit Bank është një bankë tregtare e orientuar drejt zhvillimit. Ne ofrojmë shërbim cilësor për bizneset e vogla dhe të mesme si dhe për ata individë që kanë kapacitetin për të kursyer dhe që preferojnë të shërbehen përmes kanaleve elektronike bankare. Në veprimet tona, ne i përmbahemi një numri të caktuar parimesh bazë: ne vlerësojmë transparencën në komunikimin me klientët, nuk promovojmë kredinë konsumatore, përpiqemi të minimizojmë ndikimin tonë negativ në mjedis dhe ofrojmë shërbime financiare të përshtatshme me situatën e klientëve tanë si dhe të bazuara në një analizë të përgjegjshme financiare.

Fokusi ynë është ofrimi i shërbimit cilësor për sipërmarrjet e vogla dhe të mesme, sepse jemi të bindur që këto biznese krijojnë numrin më të madh të vendeve të punës dhe u japin një kontribut thelbësor ekonomive në të cilat operojnë. Ne promovojmë kulturën e kursimit dhe përgjegjësinë financiare, duke ofruar shërbime të thjeshta depozituese për klientët tanë, shërbime online dhe duke investuar burime të konsiderueshme në edukimin financiar, si për klientë biznesi ashtu edhe individë privatë.

Aksionaret tanë presin një fitim të qëndrueshëm nga investimi, por nuk janë të interesuar vetëm për maksimizimin afatshkurtër të fitimit. Investojmë në mënyrë të vazhdueshme në trajnimin e punonjësve tanë, për të krijuar një mjedis pune të kënaqshëm dhe efikas, si edhe për të siguruar shërbim profesional dhe të përshtatshëm për klientët tanë.

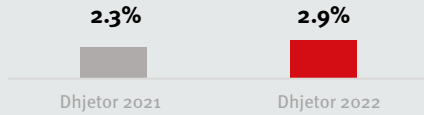
“Për informacione të hollësishme në lidhje me qasjen tonë për qëndrueshmëri, ndikimin tonë në kontributin për Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm, ju lutem referohuni publikimit të

ProCredit Group Impact Report

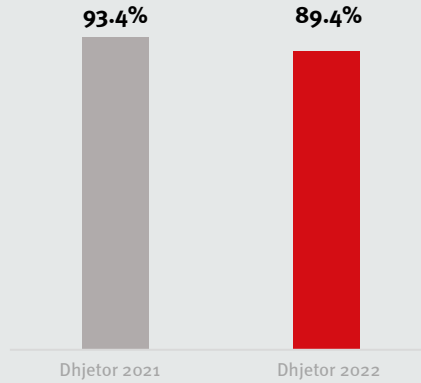

Të Dhënat Kryesore Financiare

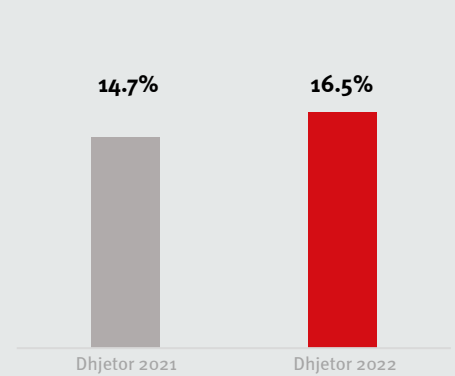
Kthimi nga kapitali

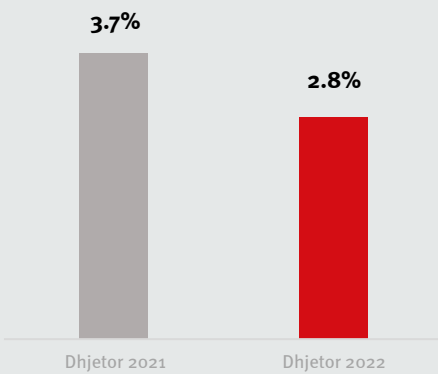
Raporti kosto-të ardhura

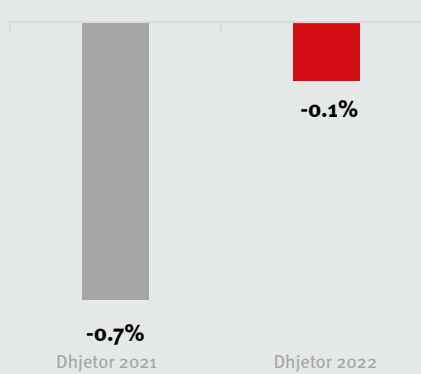
Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit

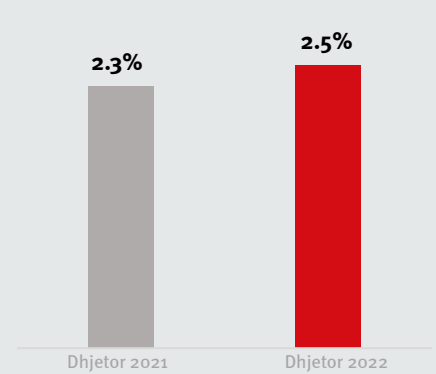
Përqindja e kredive me probleme

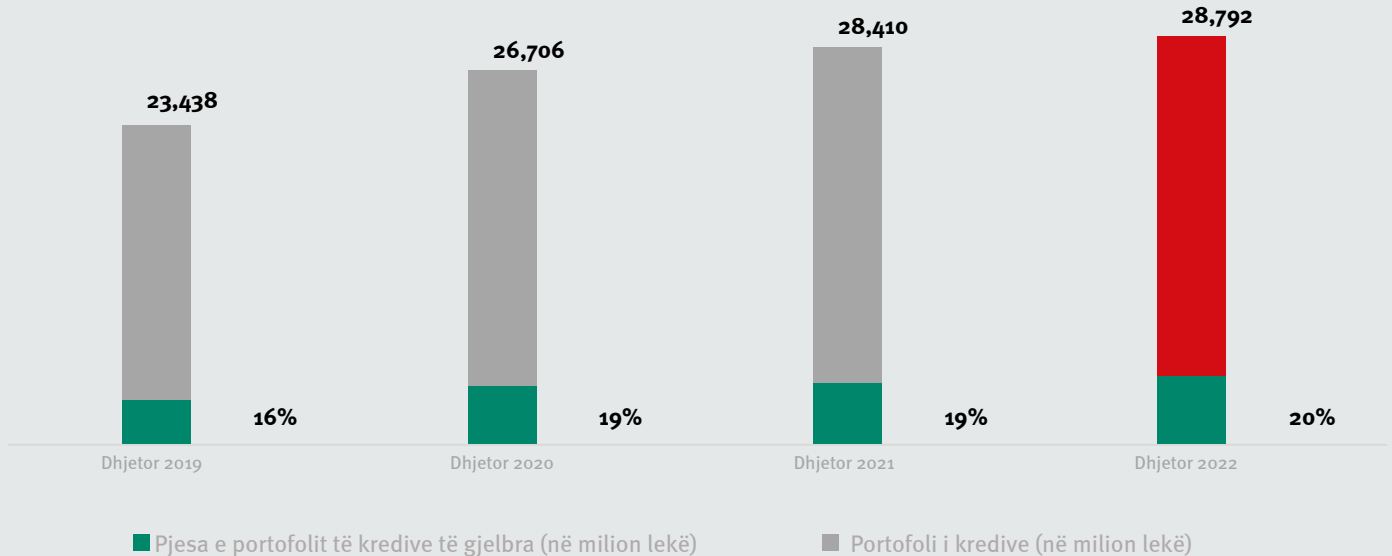
Kosto e rrezikut

Marzhi neto i interesit

Rritja e portofolit të kredive dhe pjesa e portofolit të kredive të gjelbra

Përmbajtja

I.	Misioni	3
II.	ProCredit Sot	8
III.	Përqasja Digjitale	11
IV.	Përqasja Mjedisore	12
	Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm	15
V.	Përqasja ndaj Biznesit	17
VI.	Klientët Individë	19
VII.	Menaxhimi i Riskut	20
	Toleranca ndaj Riskut / Përqasja e Procredit Bank Albania	22
VIII.	Deklarata Gjithëpërfshirëse	24
IX.	Raporti i Audituesit të Pavarur dhe pasqyrat financiare	25

ProCredit Sot

Banka ProCredit udhëhiqet nga një busull morale dhe është e përkushtuar të jetë bankë e përgjegjshme që udhëhiqet nga parimet e orientuara drejt zhvillimit. Aksionarët tanë presin një fitim të qëndrueshëm nga investimi, por nuk janë të interesuar vetëm për maksimizimin afatshkurtër të fitimit. Ne besojmë se mënyra më e mirë e përdorimit të kapitalit është në funksion të zhvillimit ekonomik të qëndrueshëm dhe afatgjatë.

Fokusi ynë mbetet ofrimi i shërbimit cilësor për sipërmarrjet e vogla dhe të mesme, sepse jemi të bindur që këto biznese krijojnë numrin më të madh të vendeve të punës dhe u japin një kontribut thelbësor ekonomike në të cilat operojnë. Konkretisht, ne punojmë me kompani që nxisin inovacionin përmes investimeve moderne dhe efikente që sigurojnë dhe rritjen e impaktit pozitiv në mjedis. Ne promovojmë kulturën e kursimit dhe përgjegjësinë financiare, duke ofruar shërbime të thjeshta depozituese për klientët tanë, shërbime bankare digjitale dhe duke investuar burime të konsiderueshme në edukimin financiar, si për klientë biznesi ashtu edhe klientë individë.

Për çdo financim të klientëve tanë të biznesit vlerësimi i impaktit social dhe mjedisor, mbetet një shtyllë e rëndësishme e vendimarrjes. Dëshmuesi më i mirë i saj është mospërfshirja në disa aktivitete që realisht gjenerojnë fitim, por që janë të dëmshme nga pikëpamja sociale e mjedisore. ProCredit promovon investimet e qëndrueshme dhe të gjelbra nga ana e bizneseve dhe individëve privatë si mënyra më e mirë drejt reduktimit të gazrave serrë, që është shumë e rëndësishme në luftën kundër ndryshimeve klimatike.

Ne investojmë në mënyrë të vazhdueshme në trajnimin e punonjësve tanë, për të krijuar një mjedis pune të kënaqshëm dhe efikas, si edhe për të siguruar shërbim profesional dhe të përshtatshëm për klientët tanë. Ne mbajmë të njëjtën qasje si për klientët ashtu edhe për stafin pa bërë diferencime. Ne punojmë së bashku si partnerë për të zgjidhur problemet komplekse në rrethana të vështira, me respekt të ndërsjellë dhe një ndjenjë përgjegjësie të përbashkët. Pa bazën e fortë që ne si bankë ruajmë në kulturën e brëndshme, e cila ndërtohet dhe formësohet çdo ditë përmes mendimeve dhe veprimeve që bëjmë, qasja jonë unike nuk do të ishte e mundur. Identitetet e individëve që punojnë për bankën ProCredit përcaktojnë identitetin tonë kolektiv. Ne besojmë fort se janë njerëzit ata që përcaktojnë kompanitë, jo deklaratat e misionit të tyre.

Drejtoria Ekzekutive
deri në 31 Dhjetor 2022

Mirsad Haliti
Qëndresa Mehmeti
Diamant Ibrahim

Banka ProCredit Sh.a Shqipëri zotërohet 100% nga ProCredit Holding me seli në Gjermani. Vetë banka nuk është pjesmarrëse me aksione/kuota dhe nuk ka në pronësi ndonjë shoqëri tregtare tjetër. Përveç Asamblesë Aksionere, organet drejtuese kryesore të bankës janë: Drejtoria Ekzekutive, Këshilli Drejtues dhe Komiteti Kontrollit. Këshilli Drejtues i Bankës mbledhet katër herë në vit. Në të njëjtën frekuencë organizohen edhe takimet e Komitetit të Kontrollit. Këshilli Drejtues i Bankës përbëhet nga 5 anëtarë, Komiteti i Kontrollit dhe Drejtoria Ekzekutive përbëhen nga 3 anëtarë secili.

Më poshtë është përbërja e organeve drejtuese të bankës, deri në datën 31.12.2022:

Anëtarët e Drejtorisë Ekzekutive:

Mirsad Haliti

Qëndresa Mehmeti

Diamant Ibrahim

Anëtarët e Këshillit Drejtues:

Eriola Bibolli, Kryetare

Wolfgang Bertelsmeier

Jordan Damchevski

Jovanka Joleska Popovska

Christian Edgardo Dagrosa

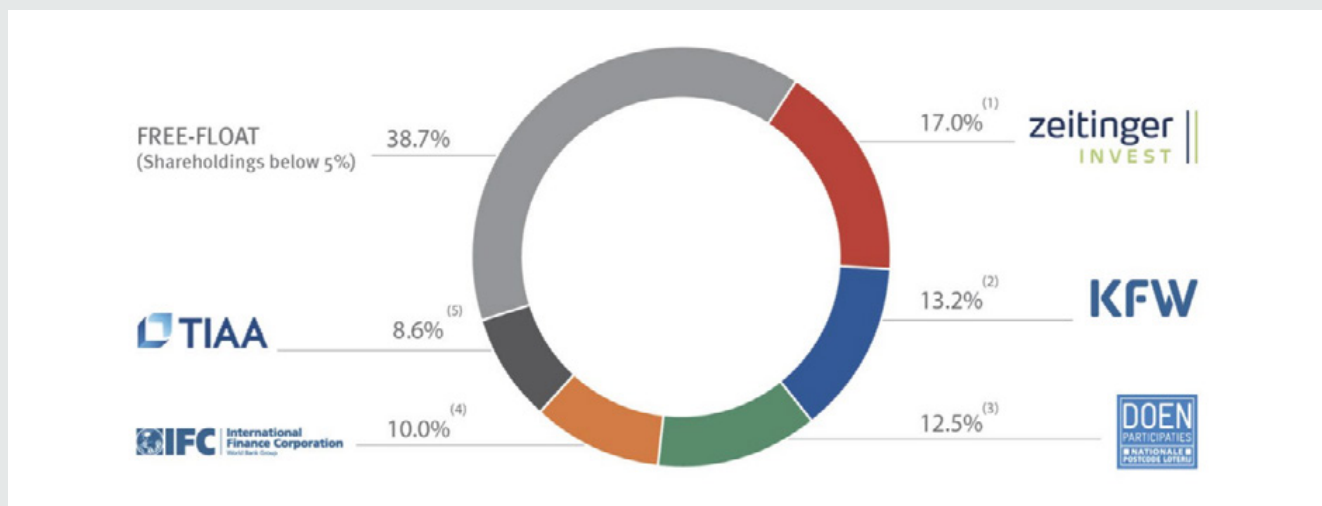
Anëtarët e Komitetit të Kontrollit:

Jovanka Joleska Popovska

Vesna Paunovska

Nicole Kraft

Banka ProCredit Sh.A Shqipëri është në pronësi 100% të ProCredit Holding AG & Co KGaA, kompania mëmë e grupit ProCredit, me orientim zhvillimin, i cili përbëhet nga banka tregtare për SME-të me fokus të veprimtarisë në Evropën Juglindore dhe Lindore.

Sipas njoftimeve për të drejtat e votës, në fund të vitit 2022, përafërsisht 55% e aksioneve në ProCredit Holding AG & Co KGaA i përkisnin aksionarëve kryesorë: Zeitinger Invest GmbH, Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), DOEN Participaties BV, dhe International Finance Corporation (IFC) (pjesë e Grupit të Bankës Botërore World Bank Group).

ProCredit Staff Invest Beteiligungs GmbH është gjithashtu aksionar kryesor, me përafërsisht 3% të aksioneve. The Teachers Insurance and Annuity Association of America zotëron 8.6% të aksioneve.

Pjesa e aksioneve me ofertë publike, e përcaktuar nga bursa Gjermane si zotërimi më pak sesa pragu prej 5% i të drejtës së votës, më 31 dhjetor 2022 ishte afërsisht 39%, sipas njoftimeve për të drejtat e votës. Kjo përfshin investime prej më shumë se 3% në ProCredit Holding AG & Co KGaA nga FMO (Netherlands Development Finance Company - Kompania Financiare e Zhvillimit në Holandë), BIO (Kompania Belge e Investimit për Vendet në Zhvillim), Omidyar-Tufts Microfinance Found (Fondacioni Mikrofinancës), MultiConcept Fund Management (Fondi i Menaxhimit MultiConcept), European Bank for Reconstruction and Development (Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim) and MainFirst.

FitchRatings
BB-

ProCredit është e vlerësuar nga agjencia ndërkombëtare e vlerësimit Fitch Ratings.

E mbikëqyrur nga
BaFin

Ne punojmë sipas praktikave më të mira të bankimit dhe standardeve rregullatore në Gjermani, një sistem bankar që është vërtetuar se është më i qëndrueshmi në Evropë. Bankat ProCredit të konsoliduara janë nën mbikëqyrjen e BaFin – Autoriteti Federal Gjerman për Mbikëqyrjen Financiare.

Përqasja Digjitale

Zhvillimi, teknologjia dhe digjitalizimi po shndërrohen gjithnjë e më shumë në prioritet gjatë veprimtarisë bankare. Kjo vlen edhe për Bankën ProCredit: automatizimi dhe digjitalizimi jo vetëm që lehtësojnë veprimet bankare të klientëve tanë, por krijojnë edhe avantazh konkurrues për bankën.

Banka ProCredit përdor teknologji të avancuar për të ofruar shërbime ndaj klientëve. Në vendet ku jemi të pranishëm, jemi pionierë të inovacionit në industrinë financiare.

Pavarësisht rrethanave të krijuara nga post pandemia, falë nivelit të lartë të digjitalizimit të shërbimeve tona bankare që ishin në funksionim, ne vijuem pa kufizime veprimtarinë tonë bankare. Si rezultat i vënies në zbatim të strategjisë së Bankimit Direkt, klientët tanë nuk kanë më nevojë të vizitojnë bankën me qëllim që të kryejnë transaksione të thjeshta rutinore. Ne kemi arritur të automatizojmë këto veprime, duke i dhënë një fokus të veçantë këshillimit të klientëve.

Këshilluesit tanë të klientëve janë të dedikuar në ofrimin e shërbimit të personalizuar për klientët tanë, diskutojnë me ta për të kuptuar planet dhe kapacitetin e tyre financiar për të investuar. Ata synojnë të njohin klientët dhe nevojat e tyre financiare në mënyrë që t'i këshillojnë shërbimet bankare apo financiare që ata kanë nevojë.

Qëllimi i Bankës ProCredit është të vazhdojë të ofrojë shërbime financiare dhe jo financiare nëpërmjet kanaleve të ndryshme digjitale, për t'u dhënë klientëve përvojën e plotë të bankimit dhe nga ana tjetër, do të vazhdojë të ofrojë ekspertizë për nevoja të ndryshme financiare nëpërmjet këshilluesve tanë.

Përqasja Mjedisore

Mbrojtja e mjedisit është një kauzë e cila lihet shpesh në hije, duke e bërë kështu tregun më pak të prirur drejt financimit të projekteve të gjelbërta. Si rrjedhojë, gjatë të gjithë viteve, veçanërisht gjatë 2022, banka jonë ka bërë shumë më tepër sesa thjesht të krijojë dhe të japë kredi të gjelbërta. Ne u kemi dedikuar burime të veçanta shumë fushatave për rritjen e ndërgjegjësimit mjedisor duke trajnuar rregullisht stafin tonë, ose duke ndihmuar në përmirësimin e performancës mjedisore të bizneseve me të cilat punojmë.

Rritja e portofolit të gjelbër të bankës është dëshmi e përpjekjeve tona intensive në këtë drejtim. Në fund të vitit 2022, rreth 20.3% e totalit të portofolit tonë të kredisë ishte e gjelbër. Stafit tonë i ofrohet një trajnim gjithëpërfshirës jo vetëm në nivel banke por edhe në nivel të Grupit ProCredit nga Akademitë për Menaxherë dhe Bankierë të vendosura në Furth, Gjermani. Minimizimi i ndikimit mjedisor dhe promovimi në mënyrë proaktive i një mënyre të qëndrueshme të të bërit biznes është pjesë integrale e strategjisë së ProCredit Bank, jo vetëm në lidhje me aktivitetin tonë kreditor dhe ofrimin e shërbimeve për klientët tanë, por edhe me aktivitetet tona të përditshme.

Ofrimi i shërbimeve financiare të gjelbra nënkupton gjithashtu shqyrtimin e besueshmërisë së vetë Bankës ProCredit, veçanërisht kur flitet për performancën mjedisore. Financimi i gjelbër përfshin tre shtyllat e Sistemit të Menaxhimit Mjedor të ProCredit Bank (EMS), të cilat janë pjesë e aktiviteteve të grupit prej vitit 2011.

Menaxhimi i brendshëm mjedisor

Qasja jonë bazohet në procese dhe procedura që na ndihmojnë të reduktojmë sistematikisht gjurmën tonë të drejtpërdrejtë në mjedis. Efikasiteti në infrastrukturën bankare dhe komunikimi për çështjet mjedisore rrit ndërgjegjësimin në institucionet tona dhe çon në përdorimin efikas të burimeve.

Menaxhimi i rrezikut mjedisor dhe social në kredidhënie

Ne jemi të vetëdijshëm se nëpërmjet aktivitetit tonë kreditor, kemi ndikim mjedisor dhe social tek klientët që financojmë. Për të zbutur dhe vlerësuar ndikimin e mundshëm mjedisor dhe social të investimeve të financuara, është shumë e rëndësishme vlerësimi i këtyre rreziqeve gjatë analizës sonë të riskut.

Kreditë e gjelbra

Ne synojmë të kemi një ndikim pozitiv mjedisor duke promovuar investime të gjelbra në vendet ku operojmë. Ne mbështesim klientët që duan të përmirësojnë proceset e biznesit në një mënyrë të shëndoshë mjedisore duke investuar në efikasitetin e energjisë, energjinë e rinovueshme ose mbrojtjen e mjedisit

Menaxhimi i brendshëm mjedisor – Ky proces përfshin masat e brendshme që ndërmerren për të minimizuar ndikimin mjedisor të ProCredit Bank. Gjithashtu, përfshin monitorimin e performancës mjedisore si psh.: konsumin e burimeve natyrore, kalimin në përdorim të qëndrueshëm të burimeve, përdorimin e energjisë së rinovueshme dhe rinovimin e hapësirave të ambienteve të punës për të përmirësuar performancën energjetike.

Vlerësimi i rrezikut mjedisor dhe social – Ky proces përfshin jo vetëm masat e brendshme, por edhe mekanizmat që vlerësojnë ndikimet mjedisore dhe sociale të klientëve të ProCredit Bank. Në këtë drejtim, përveç listës së përjashtimeve që gjendet në faqen tonë të internetit, ne kemi zhvilluar dhe një strategji kreditimi për prodhuesit e plastikës, nisur nga ndikimi afatgjatë negativ në mjedis që ka ky produkt njëpërdorimësh.

Si rezultat, i kemi klasifikuar prodhuesit e plastikës në tre kategori:

Lista e Zezë

Prej datës 3 korrik 2021, BE ka ndaluar të gjitha llojet e plastikës sipas Direktivën së BE-së 2019/904 (kryesisht për plastikën njëpërdorimëshe të zëvendësueshme). Këto kompani janë të përjashtuara nga financimi bankar sepse u mungon një plan biznesi bindës i cili parashikon ndalimin e prodhimit të produkteve të Listës së Zezë, brenda një periudhe të shkurtër kohore.

Lista Gri

Këtu përfshihen artikujt me plastikë njëpërdorimëshe që ndosin vetëm nëse nuk grumbullohen ashtu siç duhet, si psh. ambalazhet, shishet apo mikroplastika.

Klientët e rinj: Nuk financohen.

Klientët ekzistues: U kërkohet që të përmirësojnë vazhdimisht praktikën e qëndrueshme, duke përdorur metoda riciklimi dhe duke marrë përgjegjësinë për mbledhjen e produkteve të tyre pas përdorimit.

Lista e Bardhë

Këtu përfshihen produktet plastike për të cilat nuk ka alternativa ose alternativa do të kishte ndikim më të lartë mjedisor. Banka e vazhdon financimin e këtyre klientëve, por gjithsesi vazhdon diskutimin mbi prodhimin e qëndrueshëm të plastikës dhe i mbështet ata në hapat që do të ndërmarrin drejt qëndrueshmërisë.

Kreditë e Gjelbra - Gjatë vitit të kaluar, Portofoli i Kredive të Gjelbra të ProCredit Bank ka shënuar një rritje prej 15.6% krahasuar me vitin 2021, duke përbërë rreth 20.3% të totalit të portofolit të kredisë. Qasja e ProCredit Bank ndaj kreditimit rikonfigurohet vazhdimisht duke u bazuar në përvojën tonë shumëvjeçare. Aktualisht ajo pasqyron praktikën më të mirë të ngritur në më shumë se një dekadë përvojë në dhënien e kredive të gjelbra për bizneset në Shqipëri. Investimet e gjelbra në ProCredit Bank ndahen në tre kategori kryesore:

Investimet e Eficiencës së Energjisë

Investime që reduktojnë
konsumin e energjisë
me të paktën 20% (EE)

Investimet e Energjisë së Rinovueshme

Investime në sistemet e
shpërndarjes ose gjenerimit të
energjisë së rinovueshme (RE)

Investime miqësore me mjedisin

Investime në menaxhimin
e mbetjeve ose bujqësisë
organike (GR)

Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm

Banka kontribuon direkt dhe indirekt në disa prej Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm. Duke patur parasysh masat e marra, gjatë vitit 2022 në krahasim me vitin 2021 ne kemi arritur të reduktojmë një sërë indikatorësh me rëndësi. Sa i përket tri shtyllave të Financimit të Gjellbër – më poshtë paraqitet një përmbledhje e kontributit për disa prej Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm dhe ndikimi konkret gjatë vitit 2022.

Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm	Pritshmëritë	Përzgjedhja e veprimeve/treguesve relevantë të punës që përkasin pritshmërisë
7 ENERGJI E PASTER DHE E PERBALLUESHME 	7.2 Deri në vitin 2030 të rritet konsiderueshëm pjesa e energjisë së ripërtëritshme në nivel global të energjisë. 7.3 Deri në vitin 2030, të dyfishohet shkalla globale e përmirësimit të eficiencës së energjisë.	“... Monitorimi dhe raportimi për sasinë e energjisë së prodhuar, blerë dhe konsumuar, sipas burimit. Përkrahja e modeleve të reja të biznesit për të siguruar energji të qëndrueshme dhe të ripërtëritshme.” – Konsumi i Energjisë Elektrike është reduktuar me 7.9% – Kapaciteti i instaluar për energji të ripërtëritshme në ambientet tona përmes paneleve fotovoltaike në godinë (17,5 kWp) – Projektet e energjisë së ripërtëritshme të llojit panele fotovoltaike në portofolin e kredive (39 MWp)
8 PUNË TË DENJË DHE RRIJTJE EKONOMIKE 	8.4 Përmirësimi progresiv, deri në vitin 2030, i eficiencës së burimeve globale gjatë konsumit e prodhimit dhe përpjekjet për ta shkëputur rritjen ekonomike nga degradimi mjedisor, në përputhje me kornizën 10-vjeçare të programeve për konsum dhe prodhim të qëndrueshëm, ku rolin udhëheqës e marrin vendet e zhvilluara. 8.7 Të merren masa të menjëhershme dhe efektive për të ndalur punën e detyrueshme, për t'i dhënë fund skllavërisë moderne dhe trafikimit të qenieve njerëzore dhe për të siguruar ndalimin dhe eliminimin e çdo forme të punës së fëmijëve, përfshirë rekrutimin dhe shfrytëzimin e fëmijëve dhe deri në vitin 2025 t'i jepet fund punës së fëmijëve në të gjitha format e saj.	“...Të ndikojë me përgjegjshmëri mbi konsumatorët dhe modelet e konsumit dhe të promovojë konsumin dhe stilin e jetesës së qëndrueshëm nëpërmjet, për shembull, zhvillimit të produkteve dhe marketingut. Zbatim i aspekteve të qëndrueshmërisë për furnitorët, jo vetëm për të reduktuar koston e furnizimit, por edhe për të vënë në zbatim në të njëjtën kohë masa të eficiencës për të reduktuar gjurmët mjedisore në zinxhirin e furnizimit. Përmirësimi i eficiencës së shfrytëzimit të energjisë, ujit, materialeve (të papërpunuara) dhe burimeve të tjera...” – Përzgjedhja vjetore e temave të gjelbra në aktivitete të marketingut për të adresuar klientët, punonjësit dhe publikun e gjerë në të gjitha vendet e Bankës ProCredit – Konsumi i energjise elektrike është reduktuar me 7.9%, ndërsa emetimet totale në atmosferë (kgCO₂eq) janë reduktuar me 28.1%, në krahasim me vitin 2021. Këta indikatorë vijnë si pasojë e një sërë masash që janë marrë së brendshmi, si optimizimi i sipërfaqeve të njësive të biznesit dhe zëvendësimi i automjeteve me djegie të brendshme në automjete elektrike. Rritja e numrit të stafit ka ndikuar në rritjen e lehtë të konsumit të ujit me 2.4%, krahasuar me vitin 2021. – Zhvillimi i udhëzimeve për prokurim të qëndrueshëm përfshirë edhe përkufizimin se çfarë janë furnitorët e qëndrueshëm.

9 INDUSTRI, INOVACION DHE INFRASTRUKTURË 	9.3 Rritja e qasjes së ndërmarrjeve të vogla industriale dhe të tjera, sidomos në vendet në zhvillim, ndaj shërbimeve financiare, përfshirë kredi të përballueshme dhe integrimi i tyre në zinxhirë të vlerave dhe tregje. 9.4 Deri në vitin 2030, të avancohet infrastruktura dhe industrinë retrofite për t'i bërë ato të qëndrueshme, me rritje të shfrytëzimit të efijencës dhe përdorim më të madh të teknologjive dhe proceseve industriale të pastra dhe të duhura ndaj mjedisit, ku të gjitha vendet ndërmarrin veprime në përputhje me kapacitetet e tyre përkatëse.	“... Implementimi i modeleve të biznesit, si shfrytëzimi i burimeve të ripërtëritshme, me bazë bio ose tërësisht të riciklueshme, restaurimi i burimeve, zgjerimi i ciklit të jetës së produkteve. Përcjellja dhe raportimi i mbeturinave të gjeneruara sipas llojit, trajtimit dhe destinacionit të depozitimit...” – Përdorim 100% i letrës ose të certifikuar ose të ricikluar. – Zhvillimi i strategjisë në mbarë grupin dhe i Listës së Përgjithshmeve për të reduktuar prodhimin dhe përdorimin e plastikës. “...Në këtë kontekst, puna me sektorin publik dhe organizatën lokale për të ndërtuar rrjete që sigurojnë gjithëpërfshirjen sociale dhe qasjen e barabartë për SME, pronarët e vegjël dhe bizneset e drejtura nga grupet në nevojë. Sigurimi i mekanizmave financues inovativë si fondet e gjelbra dhe investimet me impakt që nxisin ekonomi lokale më të qëndrueshme...” – Promovimi i mekanizmit të konkurrueshmërisë për SME-të nga BERZH-i. – Financimi i bizneseve dhe klientëve privatë për investime në sisteme fotovoltaike.
12 KONSUM DHE PRODHIM I PËRGJEGJSHËM	12.2 Deri në vitin 2030 të arrihet menaxhimi i qëndrueshëm dhe shfrytëzimi me efijencë i burimeve natyrore 12.5 Deri në vitin 2030 të reduktohet në masë të konsiderueshme gjenerimi i mbeturinave nëpërmjet parandalimit, reduktimit, riciklimit dhe ripërdorimit	“...Të kuptohet menaxhimi i qëndrueshëm dhe efijencia e burimeve në të gjitha veprimtaritë, produktet dhe shërbimet. Të krijohen dhe mirëmbahen sisteme proaktive të menaxhimit. Të krijohen objektiva të matshme për përmirësimin e performancës mjedisore dhe shfrytëzimit të burimeve. Përcjellja dhe raportimi i rregullt për sasinë e energjisë, ujit dhe materialeve të konsumuara dhe të trajtuara në veprimtarinë e biznesit dhe përmirësimi i efijencës përmes ripërdorimit/riciklimit...” – Promovimi i produkteve financiare të gjelbra – Certifikimi i rregullt i sistemeve të menaxhimit mjedisor në bankë sipas ISO 14001 që konfirmohet çdo vit.

Përqasja ndaj Biznesit

Në qendër të strategjisë sonë të biznesit janë ndërmarrjet e vogla dhe të mesme pasi jemi të bindur që janë këto ndërmarrje që krijojnë numrin më të madh të vendeve të punës dhe japin kontribut thelbësor për ekonominë ku operojnë. Qasja jonë konstruktive dhe transparente e shoqëruar me profesionalizmin nga Këshilluesit tanë të Biznesit, ka bërë që banka të identifikojë nevojat e klientëve, duke iu mundësuar kështu shërbime financiare të përshtatshme dhe gjithashtu financim efektiv dhe efikas.

Banka tregon një kujdes të veçantë dhe ka në fokus shërbimet financiare të përgjegjshme. Në përputhje me strategjinë e Grupit, Banka ProCredit në Shqipëri ka zhvilluar për klientët e saj konceptin e biznesit “hausbank”, pra banka jo vetëm që financon kredi dhe produkte të tjera financiare për klientët e biznesit, por edhe ofron gamë të gjerë të shërbimeve financiare që janë në linjë me nevojat e tyre.

Këto shërbime përfshijnë platformën e avancuar elektronike e-banking përmes së cilës klientët e biznesit mund të kryejnë: transferta kombëtare dhe ndërkombëtare në mënyrë të shpejtë dhe të sigurtë, me kosto të ulëta; kalimin e pagave dhe pagesa të shumëfishta; pagesa të faturave; pagesa për doganën, tatimet, utilitetet; menaxhim të llogarisë së kredisë dhe linjës së kredisë; karta; shërbime të financave tregtare; dhe modelin digjital të bankimit në Zonat 24/7.

Këto hapësira mundësojnë që bizneset të menaxhojnë pa u limituar në kohë fondet e tyre, si psh. ata mund të tërheqin ose depozitojnë shuma të mëdha, 24 orë në 7 ditë të javës, në ATM dhe DropBox. Shërbimet tona bankare i ndihmojnë bizneset të zgjerohen dhe të veprojnë në mënyrë më efikase, duke ndikuar në rritjen e qëndrueshmërisë së bizneseve dhe përmirësimin e efikasitetit. Banka ka qëllim të ketë partneritet afatgjatë me ndërmarrjet e vogla dhe të mesme dhe ta mbështesë zhvillimin e tyre. Këto elemente, të kombinuara me përvojën e specializuar të Këshilluesve të Biznesit, janë baza e modelit tonë të biznesit.

Viti 2022, ka qenë vit sfidues për bizneset e vogla dhe të mesme duke qenë se situata makroekonomike globale nuk ka qenë e qëndrueshme. Banka ProCredit ka vazhduar suportin e bizneseve dhe përkrahjen e tyre edhe në këtë kohë, jo vetëm përmes financimit, por edhe përmes dhënies së këshillave të duhura për t'i menaxhuar sa më mirë sfidat këtë vit. Banka i ka dhënë fokus të veçantë stimulimit dhe promovimit të kredive për investime për të gjitha ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, sidomos për ato prodhuese. Banka ProCredit, si bankë që zhvillon veprimtari të përgjegjshme bankare, ka fokus të veçantë tek të vepruarit në përputhje me standardet mjedisore. Banka ka vazhduar t'i mbështesë klientët e saj të cilët kanë investuar përmes “kredive të gjelbra”, term ky që i karakterizon të gjitha shërbimet financiare për investim në kursim të energjisë, në burime të energjisë së ripërtëritshme, si dhe masa të tjera miqësore ndaj mjedisit dhe optimizim të kostove operative.

Gjatë vitit 2022, ka vazhduar nxitja që të stimulohen sa më shumë klientët e biznesit që të bëjnë investime të tilla, me fokus të veçantë në kursimin e energjisë elektrike nëpërmjet investimeve në panele diellore, në rinovim të makinerive prodhuese dhe në masa që do të ulnin ndotjen e ujit apo të ajrit.

Përqasja ndaj Biznesit

Banka ProCredit ka ofruar llogari kursimi për klientët e vet të biznesit, duke mundësuar kështu transferimin e likuiditetit shtesë të biznesit të tyre në llogari me interes dhe fleksibilitet në përdorimin e saj. Banka ProCredit i konsideron Këshilluesit e Biznesit si pikë kyçe në zbatimin e strategjisë së Bankës për zhvillimin e marrëdhënieve profesionale afatgjata me klientët e biznesit. Këshilluesit e Biznesit janë kanali kryesor jo vetëm për ofrimin e shërbimeve bankare për klientë biznesi, por edhe për këshillim dhe diskutime profesionale me klientët e vegjël dhe të mesëm të bankës.

Banka në vazhdimësi investon në trajnimin dhe zhvillimin profesional të tyre. Përveç mbështetjes së investimeve afatshkurtra dhe afatmesme të bizneseve, fokusi ynë i veçantë për vitin 2023 do të vazhdojë të jetë në mbështetjen dhe stimulimin e investimeve afatgjata, e në veçanti në përkrahjen dhe suportin e investimeve të gjelbra me theks kursimin e energjisë dhe vazhdimin e përkrahjes së bizneseve prodhuese. Po ashtu, Banka do të vazhdojë të përkrahë bizneset në kanalizimin e shitjeve të tyre përmes kanaleve digjitale. Synim i Bankës ProCredit mbetet të qenit “hausbank” për klientët SME dhe krijimi i marrëdhënies afatgjatë me klientët.

Klientët Individë

Synimi ynë është të jemi banka e përzgjedhur për individët dhe familjet që dëshirojnë të kursejnë dhe të investojnë për përmirësimin e kushteve të tyre të jetesës. Kjo si rezultat i qasjes sonë të personalizuar, financimit të përgjegjshëm dhe teknologjive të avancuara bankare, të cilat janë në dispozicion të klientëve 24/7.

Ne besojmë se bankimi digjital është e ardhmja dhe mënyra më e mirë për të ecur përpara. Strategjia jonë ka përforcuar besimin e klientëve edhe në një situatë të vështirë siç ka qënë ajo e pandemisë dhe post pandemisë, ku ne kemi qënë të gatshëm për tu shërbyer klientëve tanë edhe nga distanca. Përdorimi i platformave tona online është rritur vit pas viti për shkak të risive në funksionalitete, të përmirësimeve në shpejtësi dhe rritja e sigurisë të platformave tona.

Kemi lidhur një numër të konsiderueshëm marrëveshesh me kompani të mirënjohura ndërtimi në lidhje me standardet e tyre të punës në tregun e ndërtimit, për t'ju mundësuar familjeve me qëndrueshmeri ekonomike, por pa hipoteka, financim për planin e tyre të investimit.

Banka ProCredit vlerëson dhe njeh ndikimin që kanë nismat tona, duke filluar të klientët tanë e më tej, tek publiku i gjerë. Ndaj, punojmë vazhdimisht për përmirësimin e vazhdueshëm të shërbimeve tona digjitale dhe për qasjen tonë të personalizuar kundrejt klientëve tanë.

Menaxhimi i Riskut

Banka ProCredit e përcakton rrezikun e kredisë si humbjet që pësojmë nëse pala në transaksion nuk mundet t'i përmbushë detyrimet kontraktuale, as tërësisht, as me kohë. Banka e bën dallimin ndërmjet rrezikut të kredisë të klientit dhe rrezikut të palës së kundërt në kontekst të rrezikut të përgjithshëm kreditor (përfshirë rrezikun e kredidhënësit). Rreziku kryesor për ne është rreziku i kredisë dhe ekspozimet ndaj kredive konsumatore përbëjnë shumicën e këtij risku.

Veprimtaria kryesore e Bankës ProCredit është t'u japë mbështetje financiare klientëve SME si dhe individëve që vlerësojnë kursimet dhe zgjedhin investime afatgjata. Kohëve të fundit, banka ka filluar të fokusohet tek Ndërmarrje Shumë të Vogla, që mund të përfshijnë biznese familjare dhe prodhues bujqësorë. Objektivat e menaxhimit të rrezikut të kredisë janë arritja e cilësisë së lartë të portofolit të kredive, përqendrimet të ulëta të rrezikut brenda portofolit të kredive dhe mbulimit të duhur të rrezikut të kredisë me dispozita të humbjes së kredisë.

Korniza e Bankës për menaxhimin e rrezikut të kredisë paraqitet në politikat dhe standardet relevante, që mbështeten tek politikat e Grupit ProCredit dhe parashtrojnë parimet thelbësore të Bankës për menaxhimin e tij. Këto strategji, kur merren në tërësi, ilustrojnë veprimtarinë e suksesshme të kredidhënies të Bankës ProCredit për ekonomitë në zhvillim dhe në tranzicion. Për më tepër, këto dokumenta janë tërësisht në përputhje me ligjet dhe rregulloret e Shqipërisë. Kështu, politikat dhe standardet përcaktojnë masat për zbutjen e riskut për fazën e paradisbursimit (vlerësimi i riskut të kredisë) dhe fazën e pasdisbursimit (monitorimi i rregullt i gjendjes financiare, shqyrtimi i treguesve të paralajmërimit të hershëm dhe menaxhimi i kredive intensive dhe problematike).

Banka përdor disa qasje për të kufizuar rrezikun e kredisë gjatë procesit të menaxhimit të tij, që përfshin edhe shqyrtimin tërësor të kapacitetit të borxhit të klientëve tanë. Këtu mund të hyjë ndërmarrja e disa hapave për të shmangur borxhin, shqyrtimi i rregullt i ekspozimit të kredive dhe menaxhimi nga afër i ekspozimit të kredive problematike. Për më tepër, shfrytëzimi i proceseve të dizajnuara mirë dhe të dokumentuara mirë, parimi i katër syve, marrëdhëniet afatgjata dhe komunikimi i rregullt me klientë, si dhe investimi në staf të trajnuar mirë dhe të motivuar ndihmojnë për zbutjen e rrezikut kreditor. Gjithashtu, analiza e portofolit është një nga kompetencat më thelbësore të bankës sonë. Për shkak të mjedisit makroekonomik shumë dinamik ku ne veprojmë, kjo zbatohet si për bankën ProCredit, ashtu dhe për Grupin.

Banka përdor sistem të monitorimit të portofolit të kredive që është në përputhje me Standardin Ndërkombëtar të Raportimit Financiar (IFRS 9) që identifikon dhe menaxhon problemet e mundshme që herët. Megjithatë, vendimmarrja e bankës mbështetet edhe në disa analiza makroekonomike me theks tek analiza e tregut dhe sektorëve ekonomikë.

Një tjetër faktor që kontribuon që Risku i kredisë të jetë risk i menaxhuar mirë dhe që portofoli i bankës ProCredit të jetë mjaft i diversifikuar është që çdo përqëndrim potencial i riskut të vlerësohet gjerësisht për ndikimin që ka mbi aftësinë e bankës për ta përthithur. Diversifikimi i grupeve të klientëve përbëhet nga një shkallë e gjerë e sektorëve ekonomikë dhe grupeve të klientëve, përfshirë kompani të mesme, të vogla dhe shumë të vogla, si dhe klientë individë dhe institucione. Banka ProCredit gjithashtu synon t'u ofrojë klientëve produkte të qarta dhe lehtë të kuptueshme, që rezultojnë në nivel të lartë të transparencës për të dyja palët. Ne përdorim një shumëllojshmëri të teknikave për menaxhimin e riskut kreditor kur merremi me kategori të ndryshme të klientëve dhe me ekspozime të kredive, si ndarja e detyrave për ekspozimin e kredive dhe vogla dhe të mesme, zbatimi i procedurave të standardizuara dhe të testuara të kredive që u jepen klientëve individë, identifikimi i kritereve për vendimmarrje për kredi, zbatimi i kërkesave të ndryshme për kolateral në bazë të shumës së kredisë dhe dokumentimi

i historisë së kredisë së klientit. Për më tepër, vlerësimi i kolateralit bëhet nga kompani të treta të licensuara, duke ulur kështu riskun e ndërlidhur me vlerësimin e kolateralit. Për shkak se shumica dërrmuese e kredive të bankës paguhet në këste mujore, mospërbushja e detyrimeve kontraktuale nga ana e kredimarrësit konsiderohet si paralajmërim i hershëm i mospagesës potenciale, gjë që nxit reagim të menjëhershëm nga banka. Mekanizmi i monitorimit, që shfrytëzon treguesit e paralajmërimit të hershëm, i mundëson Bankës të veprojë me shpejtësi në rast të mospagesës së mundshme.

Analiza jonë 360 gradëshe për vlerësimin e klientit dhe të ekspozimit

Nevojat e përgjithshme të klientit, përveç kërkesës aktuale dhe veprimtarisë së mundshme me klientin në të ardhmen, si pjesë e konceptit të Hausbank dhe marrëdhënies afatgjatë me klientin.

Shkalla e mbulimit me kolateral, në bazë të kolateralit të disponueshëm dhe në përputhje me kërkesat për kolateral.

Arsye, objekt, madhësi “e përputhur” me qasjen e përgjithshme ndaj biznesit, cilësinë e planit / projeksioneve, aftësinë për të menaxhuar.

Struktura e pronësisë, aftësitë dhe përvoja menaxheriale, organizimi i kompanisë (p.sh., plani i vijueshmërisë), modeli i biznesit, prirjet dhe zhvillimi i tregut.

Qasja e klientit për ndikimin mjedisor, shoqëror, shëndetësor dhe të sigurtisë së veprimtarisë së biznesit.

Fuqia financiare dhe kapaciteti për të përmbushur detyrimet financiare me anë të niveleve të likuiditetit, përfitueshmërisë dhe aftësisë paguese, risqeve të mundshme për fuqinë financiare dhe se si janë menaxhuar këto risqe.

Gjatë viteve fiskale 2020-2021-2022, menaxhimi i riskut të kredisë, ka qenë fokusi kryesor. Njohuritë tona të zgjeruara për tregun dhe përzgjedhja e kujdesshme e klientëve të Bankës ProCredit i kanë kontribuar menaxhimit të kujdesshëm të riskut të kredisë. Pas shpërthimit të COVID-19, Banka ProCredit ndërmori disa hapa për të parandaluar përkeqësimin e cilësisë së portofolit të kredive. Hapi i parë ishte që të ishin në kontakt të vazhdueshëm me të gjithë klientët e biznesit dhe individë për të marrë informacion lidhur me ndikimin potencial tek veprimtaria dhe financat e tyre. Kjo e bëri më të lehtë analizimin e riskut, me fokus tek individët të cilët do të prekeshin më shumë nga situata e pandemisë. Banka ia doli t’u jepte lehtësime për shlyerje klientëve që po përjetonin vështirësi financiare për shkak të pandemisë, falë udhëzimeve nga Banka e Shqipërisë për ristrukturim të kredive si reagim ndaj COVID-19. Këto përpjekje për ristrukturim ishin mjet i dobishëm gjatë kulmit të pasigurisë nga pandemia dhe u përdorën sërish në vitin 2022. Ndërkohë konflikti Ukrainë-Rusi, impaktoi gjerësisht ekonominë globale. Paralelisht me këto masa, banka ProCredit e intensifikoi monitorimin vjetor të klientëve duke përditësuar analizën e riskut për të gjithë klientët biznes. Gjatë këtij procesi, konsideratë iu dha ndikimit që konflikti Ukrainë-Rusi pati tek sektorët ekonomikë dhe ndikimit individual tek likuiditeti dhe kapaciteti pages i kompanive.

Si rezultat i këtyre monitorimeve të intensifikuara për periudhat përkatëse të portofolit të kredive, u ul klasifikimi i riskut aty ku ishte e nevojshme dhe u ndërmorën masa ristrukturuese për të parandaluar mospagesat e mundshme. Risku i kredisë vazhdon të jetë prioritet edhe në vitin 2023, si në baza të portofolit, ashtu edhe ato individuale. Ne mund t’i parashikojmë sfidat e mundshme ose kërkesat për financim gjatë zhvillimit të aktivitetit të biznesit të klientëve tanë pasi i vëzhgojmë ata nga afër.

Toleranca ndaj Riskut e Bankës ProCredit Bank, Shqipëri

Banka ProCredit Shqipëri është një bankë e orientuar drejt zhvillimit që ofron shërbime financiare për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme (NVM) dhe individët privatë (IP). Strategjia e biznesit të bankës është e drejtpërdrejtë: Dy shtyllat kryesore janë koncepti “Hausbank për NVM-të” dhe ProCredit Direct për klientët privatë (IP), të përforcuara nga një fokus i veçantë në promovimin e investimeve të gjelbërta dhe mbështetjes së klientëve që synojnë të përmirësojnë proceset e tyre të biznesit në një mënyrë që redukton efektet negative mjedisore. Ndikimi dhe ndërgjegjësimi mjedisor, si dhe administrimi i rrezikut mjedisor, social dhe të qeverisjes (ESG) kanë qenë në qendër të identitetit dhe filozofisë së biznesit të grupit ProCredit që prej krijimit. Synohet të promovohet një zhvillim i qëndrueshëm në të gjitha aspektet e tij. Banka nuk përfshihet në linja spekulative të biznesit si dhe nuk ofron kredi konsumatore. Orientimi i përgjithshëm është drejt stabilitetit, veçanërisht në lidhje me situatën e të ardhurave dhe profilin e rrezikut të bankës.

Aspekti i parë i rëndësishëm në përcaktimin e oreksit të rrezikut të Bankës është profili i synuar i rrezikut, i cili pasqyrohet drejtpërdrejt nga modeli i saj i biznesit. Ndaj, oreksi i rrezikut i Bankës ProCredit shprehet, ndër të tjera, nëpërmjet parimeve të mëposhtme të politikave të biznesit:

- Përgjegjshmëri në ofrimin e shërbimeve bankare, me qëllim zhvillimin, duke përfshirë një nivel të lartë ndërgjegjësimi ndaj rrezikut mjedisor/social/të qeverisjes (ESG);
- Fokusim në aktivitetin kryesor: ofrimi i shërbimeve financiare për NVM-të;
- Ofrimi i produkteve financiare të thjeshta dhe transparente për klientët e synuar (IP);
- Shërbime bankare moderne nëpërmjet kanaleve elektronike;
- Shmangia e financimit të mallrave të konsumit;
- Shmangia e përqendrimeve të rrezikut;
- Përzgjedhje e kujdesshme e klientëve të Biznesit dhe IP me objektiv bashkëpunimin afatgjatë;
- Një proces i strukturuar, me shumë faza i përzgjedhjes së stafit si dhe trajnim i kujdesshëm i tij, gjatë të cilit i kushtohet një rëndësi e veçantë aspekteve etike, sociale dhe mjedisore;
- Një kulturë e jetuar e rrezikut, që nënvizon përgjegjësinë e secilit punonjës nën kontekstin e marrjes së rreziqeve dhe që thekson komunikimin e hapur dhe strukturën e sheshtë hierarkike.

Bazuar në këto parime të përgjithshme, Banka kryen çdo vit, dhe ad-hoc nëse është e nevojshme, një proces inventarizimi të rrezikut, për të vlerësuar se cilat rreziqe mund të kenë një ndikim të rëndësishëm negativ në pozicionin financiar (përsa i përket mjaftueshmërisë së kapitalit, përfitueshmërisë dhe likuiditetit, duke përfshirë dhe efektet e rrezikut nga ESG). Vëmendje e veçantë i kushtohet gjithashtu përqendrimeve të rrezikut.

Pasi të jenë identifikuar të gjitha rreziqet, një aspekt i dytë i rëndësishëm është shuma maksimale e rrezikut që Banka është e gatshme të marrë dhe mund të pranojë përkundrejt kapitalit dhe likuiditetit që ka në dispozicion. Oreksi i rrezikut përkufizohet si rreziku i përgjithshëm i agreguar për të gjitha llojet e veçanta të rrezikut, që Banka është e gatshme të marrë përsipër, në mënyrë që të arrijë objektivat e saj strategjike dhe planin e biznesit. Rrjedhimisht, drejtimi i bankës ka përcaktuar oreksin e saj ndaj rrezikut nëpërmjet procesit të vlerësimit të brendshëm të mjaftueshmërisë së kapitalit (PVBMK) dhe nëpërmjet procesit të vlerësimit të brendshëm të mjaftueshmërisë së likuiditetit (PVBML). Parimi themelor është se banka nuk mund të ndërmarrë rreziqe më të mëdha se sa është në gjendje të përballojë, në këtë mënyrë sigurohet në çdo kohë niveli i duhur i kapitalit dhe likuiditetit. Në mënyrë, që të arrihet mjaftueshmëria e kapitalit dhe nivelet e duhura të likuiditetit përgjatë gjithë kohës, është i nevojshëm administrimi individual dhe i kujdesshëm i rreziqeve kryesore. Oreksi i rrezikut përcakton gjithashtu përqasjen ndaj administrimit të rrezikut në bankë, që përfshin të gjitha politikat, standardet, udhëzimet, instrumentet e administrimit, raportimin e rrezikut, kontrollet dhe proceset, si dhe qeverisjen e rrezikut.

Toleranca ndaj Riskut

e Bankës ProCredit Bank, Shqipëri

ICAAP

Perspektiva normative

Me qëllim sigurimin e përhershëm të perspektivës normative, drejtimi i bankës përcakton limitet dhe treguesit e paralajmërimit të hershëm, të cilët janë në përputhje me kërkesat rregullatore, siç përcaktohen nga Banka e Shqipërisë (BSH) dhe nga Grupi ProCredit.

Perspektiva ekonomike

Bazuar në modelin e thjeshtë të biznesit dhe profilin e qëndrueshëm të rrezikut, gjithashtu në proceset e forta të administrimit të rrezikut, drejtimi i bankës përcakton se një maksimum prej 60% e potencialit të mbajtjes së riskut (i quajtur burimet e disponueshme për mbulimin e rrezikut, RATCR) mund të përdoren për mbulimin e rreziqeve nën perspektivën ekonomike.

Në përputhje me strategjinë e biznesit dhe atë të rrezikut, Banka ndërmerr rreziqet e rëndësishme si më poshtë dhe përcakton këto përqindje ndaj RATCR në perspektivën ekonomike:

Rreziku i kredisë: Duke qenë se Banka është “Hausbank” për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme dhe fokusohet tek ofrimi i shërbimeve financiare, rreziku i kredisë paraqet kategorinë më të rëndësishme për bankën. Rreziku i kredisë i referohet rrezikut të mospërmbushjes së detyrimeve kontraktuale nga një palë në një transaksion, plotësisht ose në kohën e duhur, dhe rrjedhimisht përfshin kategoritë e rrezikut të kredisë ndaj klientëve, rrezikun e kundërpasive dhe rrezikun e emetuesve. Rrjedhimisht, kësaj kategorie i caktohet përqindja më e lartë (38%) e RATCR-së së Bankës.

Falë stafit të mirë-trajnuar, si dhe sistemit të fortë të kontrollit të brendshëm dhe instrumenteve të ndryshme të përdorura specifikisht për administrimin e rrezikut operacional (siç është baza e të dhënave e ngjarjeve të rrezikut operacional), Banka historikisht ka pësuar humbje në nivele të ulëta nga rreziku operacional (duke përfshirë dhe atë të mashtrimit). Për rrjedhojë, kësaj kategorie i caktohet një përqindje relativisht e vogël prej 10% të RATCR-së.

Meqë depozitat e klientëve të Bankës shpesh kanë maturitete të shkurtra dhe tregu financiar lokal ofron në mënyrë shumë të kufizuar mekanizma për mbrojtjen e rrezikut të normës së interesit, atëherë pranimi i këtij rreziku në një shkallë të caktuar është i nevojshëm për arritjen e objektivave strategjike. Ndaj, kësaj kategorie i është caktuar përqindja prej 10% të RATCR-së.

Ndonëse Banka ndjek një strategji konservative përsa i përket rrezikut të kursit të këmbimit, dhe synon t'i mbajë pozicionet valutore të mbyllura në masën maksimale të mundshme, shmangia e plotë e rrezikut valutator në rrethana të caktuara është e pamundur. Prandaj, kësaj kategorie i është caktuar përqindja prej 2% e RATCR-së.

Gjithashtu, 40% i mbetur i RATCR-së përfaqëson një rezervë mbrojtëse me synimin e mbulimit të rreziqeve të tjera, si ai i financimit, biznesit dhe i të ardhurave, gjithashtu dhe skenarët e stresit.

ILAAP

Oreksi/toleranca ndaj rrezikut të likuiditetit përcaktohet nëpërmjet një sërë treguesish me limitet dhe nivelet e paralajmërimit të hershëm (sinjalizues) përkatës, të cilët synojnë të masin dhe kufizojnë rreziqet e ndërmarra, nën dimensione të ndryshme. Limitet e vendosura së brendshmi janë më shtrënguese sesa ato të përcaktuara në kuadrin rregullator, duke siguruar në këtë mënyrë një përjasje të kujdesshme në lidhje me administrimin e rrezikut të likuiditetit.

Gjithashtu, bazuar në kërkesat e politikës së brendshme, Banka monitoron, vlerëson dhe administron rrezikun e likuiditetit bazuar në një model të brendshëm, ku përputhshmëria me limitet dhe nivelet e paralajmërimit të hershëm duhet të sigurohet në çdo kohë.

Deklarata Gjithëpërfshirëse

Në kuadër të përcaktimeve dhe parimeve të vendosura në Rregulloren e Bankës së Shqipërisë “Mbi parimet bazë të drejtimit të bankave dhe degëve të bankave të huaja dhe kriteret e miratimit të administratorëve të tyre” Banka ProCredit sh.a. deklaron se:

Në bazë të statutit të Bankës ProCredit, Anëtarët e Këshillit Drejtues, si dhe Anëtarët e Komitetit të Kontrollit të Bankës, nuk paguhen për kryerjen e detyrave të tyre por marrin një dietë të përshtatshme për shpenzimet, e cila përcaktohet herë pas here nga Asambleja e Aksionerëve.

Anëtarët e Drejtorisë Ekzekutive të Bankës ProCredit, si drejtuesit më të lartë ekzekutiv dhe në përputhje me profilin e riskut të bankës paguhen në bazë të një pagë mujore fikse shuma bruto e agreguar vjetore e së cilës është 28,408,149 lekë. Politikat e shpërblimit të bankës konsistojnë në shpërndarjen e pagës fikse mujore për punën në raport me pozicionin, eksperiencën, përgjegjësitë dhe detyrat që ka çdo punonjës, si dhe në mosdhënien e bonuseve shtesë. Politikat dhe praktikat e shpërblimit janë të mirëdokumentuara dhe transparente për stafin, përsa i perket elementeve përbërës dhe kriteret e përfitimit të tyre. Mënyra të tjera të shpërblimit për punonjësit jepen në formën e:

- Paketa e Sigurimit Shëndetësor Privat, ku përfshihet paketa e kontrollit mjekësor e cila ofron mbulimin e ekzaminimeve shëndetësore duke filluar nga checkup-i rutinë vjetor.
- Paketa udhëtimi dhe qiraje
- Paketa telefonie

Me qëllim legjitimitetin, sigurinë dhe zbatimin efektiv përgjatë veprimtarisë së saj, Banka ProCredit përcakton dhe zbaton aktet sa më poshtë:

- Politika dhe procedura të administrimit të riskut
- Procedura për kriteret e emërimit dhe dokumentacionin për miratimin nga Banka e Shqipërisë të administratorëve të bankës
- Procedura për garantimin e përputhshmërisë ligjore me rregulloret e jashtme.

Politika e Pagave është në linjë me politikën e pagave të grupit të bankave ProCredit, si dhe përcakton rolin që ProCredit Holding luan në lidhje me politikën e brendshme. Qëllimi i kësaj politike është të përcaktojë bazat mbi të cilat është ngritur struktura e pagave gjithashtu i është bërë referencë ndryshimeve në pozicione, strukturës organizative të institucionit dhe kërkesave të trajnimeve për çdo grup pagash. Struktura e pagave të bankës është një komponent thelbësor i politikës së Burimeve Njerëzore. Ajo synon të ofrojë një kornizë të thjeshtë dhe koherente të niveleve të pagave për të gjitha pozicionet në ProCredit gjithashtu edhe rrugët e qarta për zhvillimin e karrierës. Çdo pozicion në bankë shfaqet në strukturën e pagave me një rang page që përbëhet nga një numër i caktuar i hapave të pagave që mund të përdoren në varësi të performancës së çdo punonjësi.

Parimi i një page fikse (jo të ndryshueshme) riafirmohet me forcë si një element kyç i politikës së pagave të institucionit. Jo vetëm që bonuset e bazuara në performancë janë shfuqizuar, por edhe përfitimet financiare shtesë, të tilla si paga mujore e trembëdhjetë apo e katërbëdhjetë, pagesat e çdo lloji, kupona, shpenzime pushimesh, etj. gjithashtu nuk praktikohen. Kjo bëhet për të siguruar një formë të qëndrueshme të shpërblimit për punonjësit tanë për një afat të gjatë, më tepër se një paketë e paparashikueshme që mund të ndryshohet. Pozicionet janë të ndërlidhura me njëri-tjetrin, duke pasqyruar shkallët e ndryshme të kompleksitetit dhe kontributit në zhvillimin e Bankës. Numri i pozicioneve të ndryshme në rrjetin e pagave kufizohet qëllimisht për të pasqyruar organizimin relativisht të sheshtë hierarkik të bankës. Të pasurit e një kuadri të qartë pagash ilustron haptazi identitetin e bankës ProCredit, në koherencë me bankat ProCredit të grupit që ndajnë vizionin e përbashkët duke i mbledhur të gjithë punonjësit e tyre nën të njëjtën “çati” parimesh.

Rritjet vjetore të pagave janë subjekt analize performance, kontributi dhe përkushtimi individual të punonjësit, zhvillimi profesional dhe vendimarrje në Komitetin e Burimeve Njerëzore.

Komiteti i Burimeve Njerëzore orienton zhvillimin e Burimeve Njerëzore në institucion nëpërmjet diskutimit dhe vendimarrjes së çështjeve strategjike që zakonisht propozohen nga Njësia i Burimeve Njerëzore, Anëtarë të Drejtorisë Ekzekutive, anëtarë të Komitetit të Burimeve Njerëzore, si edhe propozime të cilat mund të vijnë nga drejtuesit e Njësive të Biznesit ose Departamenteve/Njësive pranë Zyrave Qendrore. Komiteti i Burimeve Njerëzore mbledhet të paktën një herë në tre muaj.

Raporti i Auditorit të Pavarur dhe Pasqyrat Financiare

ProCredit Bank Sh.a.
Raporti i Audituesit të Pavarur dhe
Standardet ndërkombëtare të Raportimit Financiar

Pasqyrat Financiare
për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2022

Përmbajtja

Raporti i auditorit të pavarur	28
Pasqyra financiare	
Pasqyra e përfirtim-humbjes dhe të ardhura të tjera të përgjithshme	31
Pasqyra e pozicionit financiar	32
Pasqyra e ndryshimeve në kapital neto	33
Pasqyra e fluksit	34
Shënime për pasqyrat financiare	
1. Hyrje	35
2. Përmbledhje e politikave kontabël	36
3. Vlerësime dhe gjykime kontabël kritike për zbatimin e politikave kontabël	45
4. Miratimi i standardeve të reja dhe të rishikuara ndërkombëtare të raportimit Financiar (snfr)	47
4.1. Standardet e reja të miratuara më 1 janar 2022	47
4.2. Standardet e nxjerra, por të cilat nuk kanë hyrë ende në fuqi dhe nuk janë miratuar në fillim	47
5. Menaxhimi i rrezikut financiar	48
6. Menaxhimi i kapitalit	62
7. Vlerat e drejta të instrumenteve financiarë	63
8. Prezantimi i instrumenteve financiare sipas kategorisë së matjes	65
9. Të ardhura nga interesi neto	66
10. Humbjet e pritura nga huatë	66
11. Të ardhurat nga pagesat dhe komisionet, neto	66
12. Rezultate të tjera operative, neto	67
13. Shpenzime administrative	67
14. Shpenzime për personelin	67
15. Tatimi mbi fitimin	68
16. Mjetet monetare dhe llogari me bankën qendrore	68
17. Hua dhe paradhënie institucioneve financiare	70
18. Hua dhe paradhënie klientëve	70
19. Investime në letra me vlerë të maturuar me kosto të amortizuar	83
20. Aktive të tjera	83
21. Investime në prona	84
22. Ndërtesa, toka dhe pajisje	85
23. Aktive jo materiale	85
24. Detyrime ndaj bankave të tjera	86
25. Detyrime ndaj klientëve	86
26. Fonde të tjera të marrë hua	87
27. Borxhi i varur	87
28. Detyrime të tjera	87
29. Kapitali aksioner dhe rezervat ligjore	88
30. Angazhime dhe detyrime të kushtëzuara	88
31. Transaksionet me palë të lidhura	89
32. Ngjarjet pas datës së bilancit	90

Raporti i Audituesit të Pavarur

Për Aksionerët dhe Strukturat Drejtuese të ProCredit Bank Sh.a.

Opinionit

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të ProCredit Bank Sh.a' (më tej referuar si "Banka"), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më datë 31 dhjetor 2022, pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në kapital dhe pasqyrën individuale të flukseve monetare për vitin që mbyllet me këtë datë, si edhe shënimet për pasqyrat individuale financiare, përfshirë një përmbledhje të politikave kontabël më të rëndësishme.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare bashkëlidhur paraqesin drejt, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Bankës më 31 dhjetor 2022 dhe performancën financiare dhe flukset e parasë për vitin që mbyllet në këtë datë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Baza për Opinionin

Ne e kryem auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA-të). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar në mënyrë më të detajuar në seksionin e raportit ku jepen Përgjegjësitë e Audituesit për Pasqyrat Financiare. Ne jemi të pavarur nga Banka në përputhje me Kodin e Etikës të Kontabilistëve Profesioniste të njohur nga Bordi Ndërkombëtar i Standarde të Etikës për Kontabilistët (IESBA), kërkesat etike që janë të zbatueshme për auditimin e pasqyrave financiare në Shqipëri, si dhe kemi përmbushur përgjegjësitë e tjera etike në përputhje me kodin IESBA. Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për opinionin tonë.

Përgjegjësitë e Drejtimit dhe të Personave të Ngarkuar me Qeverisjen në lidhje me Pasqyrat Financiare.

Drejtimi është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF), dhe për ato kontrole të brendshme që drejtimi i gjykon të nevojshme për të bërë të mundur përgatitjen e pasqyrave financiare që nuk përmbajnë anomali materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit.

Në përgatitjen e pasqyrave financiare, drejtimi është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Bankës për të vazhduar në vijimësi, duke dhënë informacion, nëse është e zbatueshme, për çështjet që kanë të bëjnë me vijimësinë dhe duke përdorur parimin kontabël të vijimësisë përveç se në rastin kur drejtimi synon ta likujdojë Bankën ose të ndërpresë aktivitetet, ose nëse nuk ka alternativë tjetër reale përveç sa më sipër.

Ata që janë të ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

Përgjegjësitë e Audituesit për Auditimin e Pasqyrave Financiare.

Objektivat tona janë që të atrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin nëse pasqyrat financiare në tërësi nuk kanë anomali materiale, për shkak të mashtrimit apo gabimit, dhe të lëshojmë një raport auditimi që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk është një garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë githmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomali mund të vinë si rezultat i gabimit ose i mashtrimit dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose të marra së bashku, pritet që në mënyrë të arsyeshme të influencojnë vendimet ekonomike të përdoruesve, të marra bazuar në këto pasqyra financiare individuale.

Si pjesë e një auditimi në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykim dhe skepticizëm profesional gjatë procesit të auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e anomalive materiale në pasqyrat financiare, për shkak të gabimeve ose mashtrimeve, projektojmë dhe zbatojmë procedura auditimi të cilat u përgjigjen këtyre rreziqeve, si edhe marrim evidenca auditimi të plota dhe të mjaftueshme për të krijuar bazat e opinionit tonë. Rreziku i moszbulimit të një gabimi material që vjen si rezultat i një mashtrimi, është më i lartë se ai që vjen nga një gabim, pasi mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikime, mosveprime të qellimshme, keqinterpretime, ose shkelje të kontroleve të brendshme.
- Marrim një kuptueshmëri të kontrollit të brendshëm në lidhje me auditimin, për të planifikuar procedura të përshtatshme në varësi të rrethanave, dhe jo për të shprehur një opinion mbi efektshmërinë e kontroleve të brendshme të Bankës.
- Vlerësojmë konformitetin e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e vlerësimeve kontabël dhe informacioneve shpjeguese të bëra nga drejtimi.
- Konkludojmë mbi përdorimin e duhur të parimit kontabël të vijimësisë nga drejtimi si dhe, bazuar në evidencat e marra gjatë auditimit, konkludojmë nëse ekziston një pasiguri materiale e lidhur me ngjarje ose kushte të cilat mund të sjellin dyshime në aftësinë e Bankës për të vazhduar në vijimësi. Nëse konkludojmë që ekziston një pasiguri materiale, ne duhet të tërheqim vëmendjen në raportin tonë të auditimit për informacionet shpjeguese përkatëse në pasqyrat financiare individuale ose, nëse këto informacione shpjeguese janë të pamjaftueshme, të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona janë të bazuara në evidencat e auditimit të marra deri në ditën e raportit tonë të audituesit. Megjithatë, ngjarjet ose kushtet e ardhshme mund të jenë shkak që Bankës të ndalojë së vazhduari në vijimësi.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, përfshirë dhënien e informacioneve shpjeguese, dhe nëse pasqyrat financiare përfaqësojnë transaksionet dhe ngjarjet në atë mënyrë që arrijnë paraqitje të drejtë.

Ne komunikojmë me ata të cilët janë të ngarkuar me qeverisjen, midis çështjesh të tjera, për qëllimin dhe kohën e planifikuar të auditimit, gjetjet e rëndësishme gjatë auditimit, përfshirë çdo mangësi të theksuar në kontrollin e brendshëm të cilat ne identifikojmë gjatë procesit të auditimit.

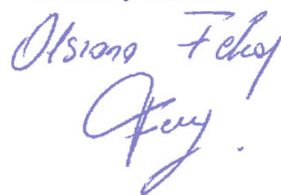
Grant Thornton Sh.p.k.

Tirana, Albania

17 May 2023

Statutory Auditor

PROCREDIT BANK SH.A.**PASQYRA E FITIMIT OSE HUMBYES DHE TË ARDHURA TË TJERA GJITHËPËRFSHIRËSE**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2022

Shënime	Në Lekë'ooo 31 Dhjetor		Në Euro'ooo 31 Dhjetor		
	2022	2021	2022	2021	
Të ardhura nga interesat	9	1,273,212	1,145,847	10,706	9,358
Shpenzimet e interesit	9	(298,612)	(305,602)	(2,511)	(2,496)
Të ardhurat neto nga interesi		974,600	840,245	8,195	6,863
Kthimi i humbjes (humbjet nga kreditë)	10	39,524	181,007	332	1,478
Të ardhura neto nga interesi pas kthimit të humbjes		1,014,124	1,021,252	8,528	8,341
Të ardhura nga tarifat dhe komisionet	11	285,234	271,363	2,399	2,216
Shpenzimet e tarifave dhe komisioneve	11	(146,678)	(136,826)	(1,233)	(1,117)
Të ardhura neto nga tarifat dhe komisionet		138,556	134,537	1,165	1,099
Rezultati nga transaksionet në valutë		123,966	99,634	1,042	814
Rezultati tjetër operativ neto	12	14,094	(96,555)	119	(789)
Të ardhurat operative		1,290,740	1,158,868	10,854	9,465
Shpenzime për personelin	14	(310,491)	(314,515)	(2,611)	(2,569)
Shpenzime administrative	13	(842,922)	(767,901)	(7,088)	(6,272)
Fitimi/(humbje) para tatimit		137,327	76,452	1,155	624
Tatimi mbi të ardhurat (shpenzimet)	15	(31,114)	(1,574)	(262)	(13)
Fitimi/(Humbja) për vitin		106,213	74,878	893	612
Të ardhura/(humbje) të tjera përmbledhëse					
Zëra që mund të riklasifikohen më pas në fitim ose humbje:					
Letra me vlerë të investimeve të matura në VDATGJ		-	-	-	-
Të drejta tatimore të shtyra	15	-	-	-	-
Fitimi/(Humbja) totale për vitin		106,213	74,878	893	612

Shifrat ekuivalente në Euro paraqiten vetëm për qëllime informimi dhe nuk janë pjesë përbërëse e pasqyrave financiare të audituara (referoju shënimit 1).

Pasqyrat e fitimit ose humbjes dhe të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse duhet të lexohet së bashku me shënimet shpjeguese dhe që janë pjesë e pasqyrave financiare të paraqitura në faqet 35 deri në 90.

PROCREDIT BANK SH.A.**PASQYRA E POZICIONIT FINANCIAR**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2022

		Në Lekë' 000 31 Dhjetor		Në Euro' 000 31 Dhjetor	
	Shënime	2022	2021	2022	2021
Aktive					
Mjete monetare dhe llogari me Bankën Qendrore	16	7,521,155	5,016,078	62,242	41,538
Hua dhe paradhënie për institucionet financiare	17	3,345,103	3,347,754	29,284	27,722
Hua dhe paradhënie për klientët	18	27,695,917	27,219,941	242,457	225,405
Letra me vlerë të investimeve me kosto të amortizuar (KA)	19	1,833,348	1,700,596	16,050	14,083
Aktive të tjera	20	293,113	265,731	2,566	2,200
Investime në prona	21	-	2,398	-	20
Prona, ndërtesa dhe pajisje	22	246,024	656,666	2,154	5,438
Aktive jo-materiale	23	6,313	7,720	55	64
Totali i aktiveve		40,940,973	38,216,884	358,408	316,470
Detyrime					
Detyrime ndaj bankave	24	4,357,656	3,305,236	38,148	27,370
Detyrime ndaj klientëve	25	27,022,115	26,428,254	236,559	218,849
Fonde të tjera të marra hua	26	3,902,050	4,090,065	34,160	33,869
Detyrimi i tatimit mbi të ardhurat e korporatave		29,423	1,330	258	11
Detyrime të tjera	28	695,951	226,649	6,093	1,877
Provizione të tjera	28	33,770	45,184	296	374
Borxhi i varur	27	815,675	857,898	7,141	7,104
Totali i detyrimeve		36,856,640	34,954,616	322,653	289,455
Kapitali aksionar					
Kapitali aksionar	29	5,711,469	4,995,616	50,000	41,368
Humbjet e akumuluar		(2,338,990)	(2,441,458)	(20,513)	(20,226)
Rezerva ligjore	29	711,854	708,110	6,232	5,864
Rezerva nga kurset e këmbimit		-	-	37	9
Totali i kapitalit aksionar		4,084,333	3,262,268	35,755	27,015
Totali i detyrimeve dhe kapitalit aksionar		40,940,973	38,216,884	358,408	316,470

Shifrat ekuivalente në Euro paraqiten vetëm për qëllime informimi dhe nuk janë pjesë përbërëse e pasqyrave financiare të audituara (referoju shënimit 1).

Këto pasqyra financiare janë miratuar nga Menaxhmenti më 17 maj 2023 dhe janë nënshkruar në emër të tyre nga:

Kastriot Suka
Drejtor i Divizionit të Riskut

Mirsad Haliti
Anëtar i Bordit Drejtues

Pasqyrat e pozicionit financiar duhet të lexohet së bashku me shënimet shpjeguese dhe që janë pjesë e pasqyrave financiare të paraqitura në faqet 35 deri në 90.

PROCREDIT BANK SH.A.**PASQYRA E NDRYSHIMEVE NË KAPITAL NETO**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2022

Në Lekë'ooo	Kapital aksionar	Rezerva Ligjore	Fitim i pashpërndarë/ Defiçit i akumuluar	Totali
Gjendja më 1 Janar 2021	4,995,616	708,110	(2,516,337)	3,187,389
Fitimi për vitin	-	-	74,878	74,878
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse				
Tatim i shtyrë	-	-	-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse	-	-	74,878	74,878
Rritje në kapitalin e paguar (Shënimi 29)	-	-	-	-
Gjendja më 31 Dhjetor 2021	4,995,616	708,110	(2,441,458)	3,262,268
Gjendja më 1 Janar 2022	4,995,616	708,110	(2,441,458)	3,262,268
Përfitimi për vitin	-	-	106,213	106,213
Transferimi i rezervës ligjore	-	3,744	(3,744)	-
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse	-	-	106,213	106,213
Rritje në kapitalin e paguar (Shënimi 29)	715,853	-	-	715,853
Gjendja më 31 Dhjetor 2022	5,711,469	711,854	(2,338,990)	4,084,333

Pasqyra e ndryshimeve në kapital neto duhet të lexohet së bashku me shënimet shpjeguese dhe që janë pjesë e pasqyrave financiare të paraqitura në faqet 35 deri në 90.

PROCREDIT BANK SH.A.**PASQYRA E FLUKSEVE MONETARE**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2022

	Shënim	Në Lekë'ooo		Në Euro'ooo	
		2022	2021	2022	2021
Fluksi i mjeteve monetare nga aktivitetet operative					
Fitimi/Humbja para tatimit mbi të ardhurat		137,327	76,451	1,155	624
<i>Rregullime për të rakorduar fitimin përpara tatimit me fluksin neto të parasë nga aktivitetet operationale</i>					
Zhvlerësimi dhe amortizimi i ndërtesave dhe pajisjeve dhe investimeve në ndërtesa	21,22	72,216	73,959	607	604
Amortizimi i aktiveve jo-materiale	23	2,541	3,617	21	30
Provizionet për humbjet nga kredia	18	(39,525)	(181,007)	(332)	(1,478)
Të ardhura nga interesat	9	(1,273,212)	(1,145,847)	(10,706)	(9,358)
Shpenzime nga interesat	9	298,612	305,602	2,511	2,496
Humbje(fitim) nga shitja e aktiveve		(26,060)	(4,377)	(219)	(36)
Provizione të tjera		7,603	143,685	64	1,174
		(820,499)	(727,917)	(6,900)	(5,945)
Ndryshime në aktive dhe detyrime operative:					
Hua dhe paradhënie bankave dhe institucioneve të tjera financiare dhe rezervat e detyrueshme		(253,693)	(283,701)	(2,221)	(2,349)
Hua dhe paradhënie klientëve	18	(461,621)	(1,726,290)	(4,041)	(14,295)
Aktive të tjera	20	(127,925)	146,582	(1,120)	1,214
Detyrime ndaj bankave	24	(158,897)	(101,430)	(1,391)	(840)
Detyrime ndaj klientëve	25	617,239	2,509,021	5,403	20,777
Detyrime të tjera	28	379,271	(35,457)	3,320	(294)
		(826,124)	(219,192)	(6,949)	(1,732)
Interesa të arkëtuara		1,285,892	1,135,922	11,257	9,406
Interesa të paguara		(295,422)	(312,598)	(2,586)	(2,589)
Tatimi i paguar në të ardhura		(3,020)	57,391	(26)	475
Fluksi i parasë neto gjeneruar nga aktivitetet operationale		161,326	661,523	1,696	5,561
Fluksi i parasë nga aktivitetet investive					
Blerja e letrave me vlerë me kosto të amortizuar (KA)		(1,833,654)	(1,700,696)	(16,052)	(14,083)
Të ardhura nga letra me vlerë të maturuara për investime me KA		1,700,596	1,293,444	14,887	10,711
Të ardhura nga shitja e pronës, ndërtesave dhe pajisjeve		585,864	49,538	5,129	410
Blerja/shitja e aktiveve jo-materiale		(2,076)	(334)	(18)	(3)
Blerja e ndërtesave dhe pajisjeve		(34,760)	(84,223)	(304)	(697)
Fluksi i parasë neto gjeneruar nga/(përdorur në) aktivitetet investuese		415,970	(442,271)	3,642	(3,662)
Fluksi i parasë nga aktivitetet financuese					
Të ardhura nga borxhi i varur		-	-	-	-
Rritje e kapitalit		715,853	-	6,267	-
Të ardhurat nga fondet tjera të huazuara		6,238,514	4,056,280	54,614	33,590
Ripagimi i fondeve të huazuara		(5,284,010)	(3,763,600)	(46,258)	(31,166)
Fluksi neto i parasë i gjeneruar nga aktivitetet financuese		1,670,357	292,680	14,623	2,424
Diferenca nga ndryshimi i kursit të këmbimit		-	-	2,557	998
Rritja e mjeteve monetare dhe ekuivalente të tyre		2,247,653	511,932	19,960	4,322
Mjete monetare dhe të ngjashme të tyre në fillim të periudhës		6,000,644	5,488,712	49,691	44,371
Mjete monetare dhe të ngjashme të tyre në fund të periudhës	16	8,248,297	6,000,644	72,208	49,691

Shifrat ekuivalente në Euro jepen vetëm për qëllime informuese dhe nuk janë pjesë e pasqyrave financiare të audituara (referojuni shënimit 1).

Pasqyra e flukseve monetare duhet të lexohet së bashku me shënimet shpjeguese dhe që janë pjesë e pasqyrave financiare të paraqitura në faqet 35 deri në 90.

1. Hyrje

Këto pasqyra financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar për periudhën e mbyllur më 31 Dhjetor 2022 për ProCredit Bank Sh.a. ("Banka").

Banka, e njohur fillimisht si FEFAD Bank Sh.a., u themelua me seli në Shqipëri në muajin shkurt të vitit 1999. Banka u licencua për të ushtruar aktivitetin e saj si një bankë në të gjitha fushat e aktivitetit bankar në Shqipëri në përputhje me Ligjin nr. 9662, me datë 18 dhjetor 2006 "Për Bankat në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar. Banka është një shoqëri aksionere e themeluar në përputhje me ligjin 9901, datë 14 prill 2008 "Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare". Më 31 Dhjetor 2022 rezultoi se kompania mëmë e drejtpërdrejtë dhe themelore e Bankës është ProCredit Holding AG & Co. KGaA e cila zotëron 100% të aksioneve.

Aktiviteti kryesor. Aktiviteti kryesor i biznesit të Bankës përfshin ofrimin dhe realizimin e operacioneve bankare për bizneset dhe individët në Republikën e Shqipërisë. Banka ushtron aktivitetin e saj në bazë të licencës së plotë për ushtrimin e veprimtarisë bankare të lëshuar nga Banka Qendrore e Shqipërisë. Banka merr pjesë në skemën shtetërore të sigurimit të depozitave, e cila menaxhohet nga Agjencia Shqiptare e Sigurimit të Depozitave.

Më 31 dhjetor 2022, Banka ushtronte aktivitetin e saj nëpërmjet Drejtorisë Qendrore në Tiranë me 1 degë, 7 qendra vetë-shërbimi (Zona shërbimi 24/7) të cilat ndodhen në Tiranë, Durrës, Korçë, Fier dhe Shkodër.

Adresa e selisë dhe vendi i aktivitetit. Adresa zyrtare e Bankës është Rruga "Dritan Hoxha", 92, H.15, Njësia Administrative Nr.11, Tiranë, Shqipëri.

Këshilli Drejtues

Anëtarët e Këshillit Drejtues në Dhjetor 2022 janë si më poshtë:

- Eriola Bibolli, Kryetare e Këshillit Drejtues
- Christian Edgardo Dagrosa
- Wolfgang Bertelsmeier
- Jovanka Joleska Popovska
- Jordan Damcevski

Monedha funksionale dhe raportuese. Pasqyrat financiare janë të raportuara në Lekë ("Lekë"), e cila është monedha funksionale e Bankës, monedha e mjedisit ekonomik kryesor ku Banka ushtron aktivitetin e saj. Me përjashtim të rasteve kur shprehet në mënyrë të veçantë, informacioni financiar është rrumbullakosur në të mijtën më të afërt.

Paraqitja në Euro

Përveç paraqitjes së pasqyrave financiare në monedhën funksionale të Bankës, janë përgatitur edhe informacione plotësuese në Euro për lehtësinë e përdoruesve sa i përket pasqyrave financiare, duke e përkthyer nga Lekë'000 në Euro'000. Pasqyra e pozicionimit financiar më 31 dhjetor 2022 është përkthyer sipas normës zyrtare të BSH-së më 31 dhjetor 2022 në 114.23 Lekë në 1 Euro (2021: 120.76). Pasqyra e fitim humbjeve dhe të ardhurave përmbledhëse dhe pasqyra e fluksit të parasë janë paraqitur në Euro, duke këmbyer shumat nga Lekë në Euro me kursin mesatar të këmbimit gjatë vitit, që ishte 1 Euro: Lekë 118.92 (2021: EUR 1: Lekë 122.44).

Informacioni plotësues në Euro nuk është pjesë përbërëse e pasqyrave financiare të audituara.

2. Përmbledhje e politikave kontabël**Bazat e përgatitjes**

Pasqyrat financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF"). Parimi i kontabilitetit që është zbatuar për përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare përcaktohet më poshtë. Këto politika janë zbatuar në mënyrë të vazhdueshme për të gjitha periudhat e prezantuara, me përjashtim të rasteve kur shprehet ndryshe.

Parimi i vijimësisë. Drejtimi i Bankës përgatit pasqyrat financiare mbi bazën e vazhdimësisë. Në funksion të realizimit të saj, drejtimi në gjykimin e tij merr në konsideratë dhe vlerëson pozicionin financiar të Bankës, synimet aktuale, rentabilitetin e operacioneve dhe qasjen në burimet financiare, si dhe analizon ndikimin e situatës në tregun financiar në veprimtarinë dhe operacionet e Bankës.

Raporti i mjaftueshmërisë së Kapitalit të Bankës (RMK) më 31 dhjetor 2022 rezultoi 14.71% ndërsa niveli minimal i raportit të mjaftueshmërisë së kapitalit të parashikuar për bankat në Shqipëri është 12%. Gjatë vitit të mbyllur më 31 Dhjetor 2022, banka gjeneroi një fitim prej 106,213 Lekë. Nuk ka faktorë të tjetër që mund të përcaktojnë se banka mund të mos jetë në përputhje me parimin e vazhdimësisë. Mbështetja nga Grupi është gjithashtu e disponueshme sipas nevojave.

Banka nuk ka qëllim të likuidojë ose pushojë operacionet e saj gjatë vitit 2022. Menaxhimi pret që Banka të jetë me fitim në të ardhmen dhe aftësia e saj për të vijuar veprimtarinë nuk do të cenohet.

2. Përmbledhje e politikave kontabël (vazhdim)**Të ardhura nga interesat dhe shpenzimet**

Të ardhurat dhe shpenzimet e interesit njihen në pasqyrën e të ardhurave me anë të metodës së normës efektive të interesit. Norma efektive e interesit është norma e cila bën aktualizimin e flukseve të pagesave dhe arkëtimeve të pritshme në të ardhmen gjatë jetëgjatësisë së pritshme të aktivitetit ose detyrimit financiar deri në shumën e mbartur të aktivitetit ose detyrimit financiar (pra kostoja e amortizuar para çfarëdolloj humbjeje nga zhvlerësimi) ose në kosto të amortizuar të detyrimit financiar. Për përcaktimin e normës efektive të interesit, Banka vlerëson fluksin e parasë në të ardhmen, duke marrë në konsideratë kushtet kontraktore të instrumentit financiar, por jo humbjet e kredisë në të ardhmen.

Llogaritja e normës efektive të interesit përfshin të gjitha komisionet e paguara ose të arkëtuara, shpenzimet për transaksionet që janë pjesë e normës efektive të interesit. Shpenzimet e transaksionit përfshijnë shpenzime shtesë që i atribuohen në mënyrë të drejtpërdrejtë blerjes ose emetimit të një aktivi ose detyrimi financiar.

Të ardhurat nga interesi llogariten duke zbatuar normën efektive të interesit në vlerën kontabël bruto të aktiveve financiare, me përjashtim të aktiveve financiare të zhvlerësuara (Niveli 3), për të cilat të ardhurat nga interesi llogariten duke zbatuar normën efektive të interesit në koston e amortizuar (KA), pa përfshirë provizionin për humbjet e pritshme nga kredia.

Komisionet që janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit përfshijnë komisionet e krijimit që janë arkëtuar ose paguar nga subjekti në lidhje me krijimin ose blerjen e një aktivi financiar ose lëshimin e një detyrimi financiar, për shembull tarifat dhe komisionet për vlerësimin e aftësisë paguese, besueshmërisë, vlerësimin dhe regjistrimin e garancive ose kolateralit, negocimi i kushteve të instrumentit dhe për përpunimin e dokumenteve të transaksionit. Komisionet e angazhimit të arkëtuara në Banka për të dhënë hua me normat e interesit të tregut janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit nëse është e mundur që Banka do të hyjë në një marrëveshje specifike kredie dhe nuk pret të shesë kredinë që rezulton menjëherë pas dhënies së saj.

Të ardhurat nga shpenzimet dhe komisionet

Të ardhurat nga komisionet njihen me kalimin e kohës në mënyrë lineare në momentin e ofrimit të shërbimeve, kur klienti njëkohësisht merr dhe konsumon përfitimet e siguruara nga performanca e Bankës. Këto të ardhura përfshijnë komisionet sistematike për mirëmbajtjen e llogarisë, komisionin për shërbimet e llogarisë. Komisionet e ndryshueshme njohën vetëm deri në atë masë që drejtimi i bankës vendos se është shumë e mundshme që nuk do të ndodhë ndonjë rimarrje e rëndësishme. Të ardhura të tjera nga komisioni, të cilat njohën në një moment kur Banka përmbush detyrimin e saj të performancës, zakonisht pas kryerjes së transaksionit bazë. Shuma e komisionit të arkëtuar ose të arkëtueshëm përfaqëson çmimin e transaksionit për shërbimet e identifikuar si detyrime të veçanta të performancës. Këto të ardhura përfshijnë komisionet për përpunimin e transaksioneve të pagesave, komisionet për pagesat në mjetet monetare cash, arkëtime ose disbursime *cash*.

Instrumentet financiare – termat dhe kushtet kryesore të matjes

Vlera e drejtë është çmimi i cili do të përcaktohet dhe arkëtohet për të shitur një aktiv ose do të paguhet për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve në treg në datën e matjes në principal ose në mungesë të saj, në tregun me më shumë avantazhe në të cilin Banka ka akses në atë datë. Evidenca më e mirë e vlerës së drejtë është çmimi në një treg aktiv. Një treg konsiderohet si treg aktiv nëse transaksionet për aktive dhe detyrimet ndodhin me një frekuencë dhe në volum të mjaftueshëm për të paraqitur informacion dhe të dhëna për çmimin në mënyrë të vazhdueshme. Vlera e drejtë e instrumenteve financiare të tregtuara në një treg aktiv matet si produkt i çmimit të kuotuar për aktivin ose pasivin individual dhe sasinë e mbajtur nga subjekti. Ky është rasti edhe nëse volumi normal i tregtisë ditore të tregut nuk është i mjaftueshëm për të përthithur sasinë e mbajtur dhe dhënia e urdhrave për të shitur pozicionin në një transaksion të vetëm mund të ndikojë në çmimin e kuotuar.

Teknikat e vlerësimit si modelet e zbritjes së fluksit të parasë ose modelet e bazuara në transaksionet e fundit sipas tregut, ose vlerësimi i të dhënave financiare të investitorëve, përdoren për të matur vlerën e drejtë të instrumenteve të caktuar financiarë për të cilat nuk ekzistojnë informacione mbi çmimet. Matjet e vlerës së drejtë analizohen sipas nivelit në hierarkinë e vlerës së drejtë si më poshtë vijon: (i) niveli i parë janë matjet me çmime të kuotuar (të parregulluara) në tregjet aktive për aktivet ose detyrimet identike, (ii) matjet e nivelit të dytë janë teknikat e vlerësimit me të gjitha të dhënat materiale të vëzhgueshme për aktivet ose detyrimet, qoftë në mënyrë direkte (pra çmimet) ose indirekte (që rezulton nga çmimet) dhe (iii) matjet e nivelit të tretë janë vlerësime që nuk bazohen vetëm në të dhënat e vëzhgueshme të tregut (domethënë matja kërkon të dhëna të konsiderueshme jo të vëzhgueshme). Transferimet midis niveleve të hierarkisë së vlerës së drejtë vlerësohen të kenë ndodhur në fund të periudhës së raportimit.

Kostot e transaksionit janë kosto shtesë që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes, emetimit ose shitjes të një instrumenti financiar. Një kosto shtesë është ajo kosto që nuk të kishte ndodhur nëse transaksioni nuk do të ishte kryer. Kostot e

Instrumentet financiare – termat dhe kushtet kryesore të matjes (vazhdim)

transaksionit përfshijnë tarifatat dhe komisionet që u paguhen agjentëve (përfshirë punonjësit që veprojnë si agjentë shitës), konsulentët, ndërmjetësit dhe tregtarët, taksat nga agjencitë rregulatore dhe shkëmbimet e letrave me vlerë, si dhe taksat dhe detyrimet për transferimet. Kostot e transaksionit nuk përfshijnë primet e borxheve ose zbritjet, kostot e financimit ose shpenzimet e brendshme administrative ose të mbajtjes.

Kostoja e amortizuar ("KA") përbën shumën me të cilën instrumenti financiar matet në fazën e njohjes fillestare, minus kthimin e principalit, plus vlerën e interesit të akumuluar dhe për aktive financiare minus ndonjë fshirje për shpenzimet e kryera për provigjionimin. Interesi i akumuluar përfshin amortizimin e kostove të transaksionit në njohjen fillestare dhe të ndonjë primi ose zbritje të shumës së maturuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Të ardhurat e akumuluar nga interesi dhe shpenzimet e akumuluar për interesat, duke përfshirë si kuponin e akumuluar dhe zbritjen e amortizuar ose primin (përfshirë komisionet e shtyra në momentin e realizimit, nëse ka) nuk paraqiten të ndara më vete dhe përfshihen në vlerat kontabël të zërave përkatës në pasqyrën e pozicionit financiar.

Metoda e interesit efektiv është një metodë e ndarjes së të ardhurave nga interesi ose shpenzimet për interesat gjatë periudhës përkatëse, në mënyrë që të arrihet një normë konstante e interesit periodik (norma efektive e interesit) në vlerën kontabël. Norma efektive e interesit është norma që zbret me saktësi pagesat e ardhshme në mjete monetare cash ose faturat (duke përjashtuar humbjet e ardhshme të kredisë) përgjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar ose një periudhë më të shkurtër, nëse është e përshtatshme në vlerën kontabël neto të instrumentit financiar (pra kostoja e amortizuar para çfarëdolloj humbjeje nga zhvlerësimi) ose në kosto të amortizuar të detyrimit financiar.

Norma efektive e interesit është norma e cila bën aktualizimin e flukseve të mjeteve monetare të instrumenteve me interes të ndryshueshëm deri në datën e rivlerësimit të interesit të ardhshëm, përveç primit ose zbritjes, që pasqyron shtrirjen e kredisë mbi normën e ndryshueshme të specifikuar në instrument ose variabla të tjera që nuk vendosen për normat e tregut. Primit ose zbritjet amortizohen gjatë tërë jetëgjatësisë së pritshme të instrumentit. Llogaritja e vlerës aktuale përfshin të gjitha pagesat e paguara ose të marra midis palëve në kontratë që janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit. Por aktivet që janë blerë ose janë zhvlerësuar ("POCI") në njohjen fillestare, norma efektive e interesit rregullohet për rrezikun e kredisë, pra ajo llogaritet në bazë të flukseve monetare të pritshme në njohjen fillestare në vend të pagesave kontraktuale.

Instrumente financiare – njohja fillestare. Instrumentet financiare me Vlerën e Drejtë nëpërmjet Pasqyrës së Fitim humbjeve fillimisht (VDPFH) regjistrohen me vlerën e drejtë. Të gjitha instrumentet e tjerë financiarë fillimisht regjistrohen me vlerën e drejtë të rregulluar sipas kostove të transaksionit. Vlera e drejtë në njohjen fillestare evidentohet më së miri nga çmimi i transaksionit. Një fitim ose humbje në njohjen fillestare regjistrohet vetëm nëse ka një diferencë mes vlerës së drejtë dhe çmimit të transaksionit që mund të evidentohet nga transaksionet e tjera të cilat ndodhin në treg për të njëjtin instrument ose nga një teknikë vlerësimi, të dhënat e të cilave përfshijnë vetëm të dhëna nga tregjet e vëzhgueshme. Pas njohjes fillestare, provizioni për humbje nga kredia njihet për aktivitete financiare të cilat maten me kosto të amortizuar dhe investimet në instrumentet e borxhit të cilat maten me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse, duke rezultuar në këtë mënyrë në një humbje të menjëhershme kontabël. Të gjitha blerjet dhe shitjet e aktiveve financiare kërkojnë dorëzimin brenda afatit kohor të përcaktuar në bazë të rregullores ose konventës së tregut (blerjet dhe shitjet "në mënyrë të rregullt") regjistrohen në datën e tregtimit, e cila është data në të cilën Banka angazhohet për të dhënë një aktiv financiar. Të gjitha blerjet e tjera njihen kur subjekti bëhet palë në dispozitat kontraktuale të instrumentit.

Aktivet financiare – klasifikimi dhe matja në vijim – kategoritë e matjes. Banka klasifikon aktivet financiare në kategoritë e mëposhtme të matjes: me vlerë të drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve – VDPFH, me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse – VDATGJ dhe me kosto të amortizuar – KA. Klasifikimi dhe matja në vijim e aktiveve financiare të borxhit varet nga: (i) model i biznesit të Bankës për menaxhimin e portofolit të aktiveve të lidhura dhe (ii) karakteristikat e fluksit të mjeteve monetare të aktivit.

Aktivet financiare – klasifikimi dhe matja në vijim – modeli i biznesit. Modeli i biznesit pasqyron dhe reflekton mënyrën se si Banka administron aktivet që të gjenerojë flukse monetare – nëse objekti i Bankës është: (i) vetëm për të arkëtuar flukse kontraktuale të mjeteve monetare nga aktivet ("mban për të arkëtuar flukset monetare kontraktuale") ose (ii) për të arkëtuar jo vetëm flukset e mjeteve monetare kontraktuale por edhe flukset e mjeteve monetare që rrjedhin nga shitja e aktiveve ("mban për të mbledhur flukse monetare kontraktuale dhe shet"), ose nëse asnjë prej tyre (i) dhe (ii) nuk aplikohet, aktivet financiare klasifikohen si pjesë e modelit "tjetër" të biznesit dhe matet me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve VDPFH.

Modeli i biznesit përcaktohet për një grup aktivesh (në nivel portofoli) në bazë të të gjitha evidencave përkatëse për aktivitetet që Banka ndërmerr për të rritur objektivin e përcaktuar dhe të vendosur për portofolin e vlefshëm në datën e vlerësimit. Faktorët që Banka ka vlerësuar dhe ka marrë në konsideratë për përcaktimin e modelit të biznesit përfshijnë qëllimin dhe përbërjen e një portofoli, eksperiencën e kaluar në lidhje me mënyrën se si janë arkëtuar flukset e mjeteve monetare për aktive përkatëse, mënyrën e vlerësimit dhe menaxhimit të rreziqeve, mënyrën e vlerësimit të ecurisë së aktiveve dhe mënyrën e kompensimit të menaxherëve. Referojuni Shënimit 3 për gjykimet kritike që ka aplikuar banka në përcaktimin e modeleve të biznesit për aktivet e saj financiare.

2. Përmbledhje e politikave kontabël (vazhdim)

Aktivet financiare – klasifikimi dhe matja në vijim – karakteristikat e fluksit të mjeteve financiare. Nëse modeli i biznesit do të mbajë aktive për të arkëtuar flukse monetare kontraktuale ose do të mbajë flukse monetare kontraktuale dhe të shesë, Banka vlerëson nëse flukset e mjeteve monetare përfaqësojnë vetëm pagesat e principalit dhe interesit ("SPPI"). Aktivet financiare me derivate të përfshira konsiderohen dhe vlerësohen në tërësinë e tyre kur përcaktojnë nëse flukset e tyre të mjeteve monetare janë në përputhje me tiparin SPPI. Gjatë këtij vlerësimi, Grupi merr në konsideratë dhe vlerëson nëse flukset monetare kontraktuale janë në përputhje me një marrëveshje bazë të huadhënies, pra nëse Interesi përfshin vetëm pagesën për rrezikun e kredisë, vlerën në kohë të parasë, rreziqet e tjera bazë të huadhënies dhe diferencën marzhin e fitimit.

Nëse kushtet kontraktuale paraqesin ekspozim ndaj rrezikut ose paqëndrueshmërisë që nuk është në përputhje me një marrëveshje bazë të huadhënies, aktivi financiar klasifikohet dhe matet me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve – VDPFH. Vlerësimi SPPI kryhet në momentin e njohjes fillestare të një aktivi dhe nuk rivlerësohet më pas. Referojuni shënimit 3 për gjykimet kritike që ka zbatuar Banka në kryerjen e testit SPPI për aktivet e saj financiare.

Aktivet financiare – riklasifikimi. Instrumentet financiare riklasifikohen vetëm kur modeli i biznesit për menaxhimin e portofolit në tërësi ndryshon. Riklasifikimi ka një efekt prospektiv dhe zhvillohet që nga fillimi i periudhës së parë të raportimit që vijon pas ndryshimit të modelit të biznesit.

Zhvlerësimi i aktiveve financiare – provizionet për humbjet nga kreditë për HPK. Banka vlerëson, në bazë të parashikimeve për të ardhmen, Humbjet e pritshme të Kredisë –HPK për instrumentet e borxhit të cilat maten me kosto të amortizuar dhe me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse dhe për ekspozimet që rrjedhin nga angazhimet e huasë dhe kontratat e garancisë financiare. Banka mat humbjen e pritshme të kredisë – HPK dhe njeh fondin e provizioneve për humbjen e kredisë në çdo datë raportimi. Matja e humbjeve të pritshme të kredisë – HPK pasqyron: (i) një vlerë të paanshme dhe të ponderuar të probabilitetit që përcaktohet duke vlerësuar një sërë rezultatesh të mundshme, (ii) vlerën në kohë të parasë dhe (iii) të gjithë informacionin e arsyeshëm dhe mbështetës që është në dispozicion pa kostot dhe përpjekjet e panevojshme në fund të çdo periudhe raportuese për ngjarjet e kaluara, kushtet aktuale dhe parashikimet e kushteve të ardhshme. Instrumentet e borxhit të cilat maten me Kosto të Amortizuar paraqiten në pasqyrën e konsoliduar të pozicionit financiar pa fondin e provizionit për humbjet e pritshme të kredisë – HPK. Për angazhimet e kredisë dhe garancitë financiare, një fond i veçantë provizionit për humbjet e pritshme të kredisë – HPK njihet si detyrim në pasqyrën e pozicionit financiar. Për instrumentet e borxhit me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse, ndryshimet në koston e amortizuar, pa provizionet për humbjet e kredisë – HPK, njihen në pasqyrën e fitim humbjeve (brenda zërave të ndarë të linjës) dhe ndryshimet e tjera në vlerën kontabël njihen në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse duke zbritur humbjet nga instrumentet e borxhit të cilat maten me vlerën e drejtë në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse.

Banka zbaton një model me tre nivele për zhvlerësim, në bazë të ndryshimeve të cilësisë së kredisë që nga momenti i njohjes fillestare. Një instrument financiar që nuk është zhvlerësuar në momentin e njohjes fillestare klasifikohet në nivelin 1. Për aktivet financiare në Nivelin 1, humbjet e pritshme të kredisë – HPK maten me një shumë të barabartë me pjesën e humbjes së pritshme të kredisë së jetëgjatësisë që rezulton nga rastet shkakësore të mundshme brenda 12 muajve të ardhshëm ose deri në afatin e maturimit kontraktual, nëse është më i shkurtër ("12 muaj HPK"). Nëse Banka identifikon një rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë ("SICR") që nga momenti i njohjes fillestare, aktivi transferohet në Nivelin 2 dhe humbja e pritshme e kredisë – HPK e saj matet në bazë të humbjes së pritshme të kredisë sipas jetëgjatësisë, pra deri në afatin e maturimit kontraktual, por duke marrë në konsideratë parapagimet e pritshme, nëse ka ("Humbjet e pritshme të kredisë gjatë jetëgjatësisë"). Referojuni Shënimit 5 për një përshkrim se si Banka përcakton kur ka ndodhur rritja e rrezikut –SICR. Nëse Banka vendos që një aktiv financiar është zhvlerësuar, aktivi transferohet në Nivelin 3 dhe humbja e pritshme e kredisë – HPK e saj matet si humbje e pritshme e kredisë HPK gjatë jetëgjatësisë. Përcaktimi i Bankës për aktivet e zhvlerësuar dhe përcaktimi i mospagesës është shpjeguar në Shënimin 5 Për aktivet financiarë që janë blerë ose janë zhvlerësuar ("Aktivet POCI"), humbja e pritshme e kredisë – HPK matet gjithmonë si humbje e pritshme e kredisë HPK gjatë jetëgjatësisë. Shënimi 5 paraqet informacion në lidhje me të dhënat, supozimet dhe teknikat e vlerësimit që përdoren për matjen e humbjes së pritshme të kredisë HPK, duke përfshirë një shpjegim se si Banka përfshin informacionin e parashikuar për të ardhmen në modelet e humbjes së pritshme të kredisë – HPK.

Si përjashtim, për instrumente të caktuara financiare, si kartat e kreditit, që mund të përfshijnë një hua dhe një element të angazhimit të patërhequr, Banka mat humbjet e pritshme të kredisë gjatë periudhës që Banka është ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë, pra humbjet e kredisë do të zbuten nga veprimet e administrimit të rrezikut të kredisë, edhe nëse kjo periudhë zgjat përtej periudhës maksimale kontraktuale. Kjo për shkak se aftësia kontraktuale për të kërkuar

2. Përmbledhje e politikave kontabël (vazhdim)**Zhvlerësimi i aktiveve financiare – provizionet për humbjet nga kreditë për HPK (vazhdim).**

kthimin dhe anulimin e angazhimit të pa tërhequr nuk kufizon ekspozimin ndaj humbjeve të kredisë për një periudhë njoftimi kontraktuale.

Aktivitet financiarë – fshirja. Aktivitet financiarë fshihen tërësisht ose pjesërisht sipas mospagimit dhe mbulimit me kolateral sikundër rregullohet në bazë të rregullores vendase. Fshirja përfaqëson një ngjarje mosnjohjeje. Banka mund të fshijë aktivitet financiarë që ende janë subjekt i aktivitetit të ekzekutimit nëse Banka kërkon të rimarrë shumat që duhet të paguhen në bazë të kontratës, megjithatë, nuk ka shpresa të arsyeshme për rikuperimin e tyre.

Mosnjohja e aktiveve financiare. Banka çregjistron aktivitet financiarë kur (a) asetet janë liruar ose të drejtat për flukset e mjeteve monetare nga aktivitet ndryshe kanë skaduar ose (b) Banka ka transferuar të drejtat ndaj flukseve dhe mjeteve monetare nga aktivitet financiarë ose kanë dakordësuar një transferim kualifikues ndërkohë që (i) gjithashtu transferon plotësisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aseteve ose (ii) nuk transferon dhe as nuk mban plotësisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë, por nuk ruan kontrollin. Kontrolli ruhet në qoftë se pala tjetër nuk ka aftësinë praktike për të shitur asetin në tërësi ndaj një pale të tretë që nuk është e lidhur pa pasur nevojë të vendosë kufizime për shitjen.

Aktivitet financiarë - modifikimi. Banka ndonjëherë rinegocion ose ndryshe modifikon kushtet kontraktuale të aktiveve financiare. Banka vlerëson nëse modifikimi i flukseve monetare kontraktuale është i konsiderueshëm duke marrë parasysh, ndër të tjera, faktorët e mëposhtëm: Çdo kusht të ri kontraktual që ndikon në mënyrë të konsiderueshme në profilin e rrezikut të aktivitet, ndryshim të rëndësishëm në normën e interesit, kolateralin e ri ose rritjen e kredisë që ndikon ndjeshëm në rrezikun e kredisë që lidhet me aktivin ose zgjatjen e konsiderueshme të afatit të një kredie nëse kredimarrësi nuk është në vështirësi financiare. Nëse kushtet e modifikuara janë plotësisht të ndryshme, të drejtat ndaj flukseve të mjeteve monetare nga aktivitet fillestar skadojnë dhe Banka nuk njeh aktivin financiar fillestar dhe njeh një aktiv të ri me vlerën e tij të drejtë. Data e rinegocimit konsiderohet si data e njohjes fillestare për qëllimet e llogaritjes së zhvlerësimit në vijim, duke përfshirë përcaktimin e faktit nëse ka ndodhur rritja e nivelit të rrezikut – pra një SICR. Banka gjithashtu vlerëson nëse kredia e re ose instrumenti i borxhit plotëson kriterin SPPI. Çdo diferencë midis vlerës kontabël neto të aktivitet fillestar që nuk është njohur dhe vlerës së drejtë të aktivitet të ri të modifikuar materialisht njihet në pasqyrën e fitim humbjeve, përveç rastit kur thelbi i diferencës i atribuohet një transaksioni kapital me pronarët. Në një situatë kur rinegocimi ishte nxitur nga vështirësitë financiare të palës tjetër dhe pamundësia për të bërë pagesat e dakordësuara në fillim, Banka krahason flukset monetare të pritshme në fillim dhe të rishikuara për aktivitet nëse rreziqet dhe përfitimet e aktivitet janë plotësisht të ndryshme si rezultat i modifikimit kontraktual. Nëse rreziqet dhe përfitimet nuk ndryshojnë, aktivitet i modifikuar nuk është plotësisht i ndryshëm nga pasuria fillestare dhe modifikimi nuk sjell mosnjohjen. Banka rillogarit vlerën kontabël bruto duke zbritur flukset monetare kontraktuale të modifikuara me normën fillestare të interesit efektiv (ose normën efektive të interesit të rregulluar për aktivitet financiarë të POCI) dhe njeh një fitim ose humbje nga modifikimi në pasqyrën e fitim humbjeve. Kur rrjedha e mjeteve monetare kontraktuale të një asemi financiar rinegociohet ose modifikohet në një farë mënyre dhe rinegocimi apo modifikimi nuk rezultojnë me heqjen e këtij asemi financiar nga balanca, në përputhje me SNRF 9, banka duhet të rillogarisë shumën bruto të mbetur të asemi financiar dhe të njohë modifikimin e fitimit ose humbjes në fitim ose në humbje.

Detyrimet financiare – mosnjohja. Detyrimet financiare nuk njihen kur ato shuhet (pra kur detyrimi i specifikuar në kontratë shkarkohet, anulohet ose skadon). Një shkëmbim ndërmjet Bankës dhe kreditorëve të saj fillestarë të instrumenteve të borxhit me terma dhe kushte shumë të ndryshme, si dhe modifikime thelbësore të afateve dhe kushteve të detyrimeve financiare ekzistuese, konsiderohen si fshirje e detyrimit financiar fillestar dhe njohje të një detyrimi të ri financiar. Kushtet janë thelbësisht të ndryshme në qoftë se vlera aktuale e flukseve të mjeteve monetare sipas kushteve të reja, duke përfshirë çdo komision të paguar pa komisionet e arkëtuara dhe të skantuara duke përdorur normën fillestare të interesit efektiv, është të paktën 10% ndryshe nga vlera aktuale e skontuar e flukseve monetare të mbetura të detyrimit financiar fillestar. Nëse një shkëmbim i instrumenteve të borxhit ose modifikimi i afateve konsiderohet si fshirje, çdo shpenzim ose tarifë e paguar njihet i pjesë e fitim humbjes në momentin e fshirjes. Nëse shkëmbimi ose modifikimi nuk konsiderohet si fshirje, çdo shpenzim ose komision që është paguar rregullon vlerën kontabël të detyrimit dhe amortizohet përgjatë afatit të mbetur të detyrimit të modifikuar.

Ndryshimet e detyrimeve që nuk rezultojnë si fshirje konsiderohen si një ndryshim në vlerësim dhe çmuarje duke përdorur një metodë kumulative ndjekëse, me çfarëdo fitimi ose humbjeje të njohur në fitim humbje, përveçse nëse thelbi ekonomik i diferencës në vlerat bartëse i atribuohet transaksioneve kapitale me pronarët.

2. Përmbledhje e politikave kontabël (vazhdim)

Mjete monetare dhe mjete të ngjashme me to. Mjete monetare dhe të ngjashme janë zëra që janë lehtësisht të konvertueshëm në shuma të njohura monetare dhe të cilat janë subjekt i një rreziku të parëndësishëm të ndryshimeve të vlerës. Mjete monetare dhe të ngjashme përfshijnë të gjitha mjetet monetare, vendosjet ndërbankare dhe depozitat e detyrueshme të rezervave me Bankën e Shqipërisë (BSH), me maturitet fillestar më pak se tre muaj. Fondet e kufizuara për një periudhë më të gjatë se tre muaj në fillim përjashtohen nga mjetet monetare dhe të ngjashme. Mjete monetare dhe të ngjashme mbarten me kosto të amortizuar sepse: (i) mbahen për arkëtimin e flukseve monetare kontraktuale dhe ato flukse monetare përfaqësojnë SPPI dhe (ii) nuk janë të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve – VDPFH. Karakteristikat e parashikuara në bazë të legjislacionit, nuk kanë ndikim në testin SPPI, përveçse nëse ato janë të përfshira në terma kontraktuale në mënyrë që elementi të zbatohet edhe nëse legjislacioni ndryshohet në vijim.

Pagesat ose faturat e paraqitura në pasqyrën e flukseve të mjeteve monetare përfaqësojnë transfertat e Mjeteve monetare dhe të ngjashme nga Banka, duke përfshirë shumat e paguara ose të kredituara në llogaritë rrjedhëse të kundërpalëve të Bankës që mbahen në Bankë, siç janë të ardhurat nga interesi i kredisë ose principali i cili arkëtohet duke debituar llogarinë rrjedhëse të klientit ose pagesat e interesit apo disbursimi i kredive të kredituara në llogarinë rrjedhëse të klientit, që paraqet Mjete monetare dhe të ngjashme nga perspektiva e klientit.

Llogari të detyrueshme me Bankën e Shqipërisë. Llogari të detyrueshme me Bankën Qendrore mbahen me kosto të amortizuar dhe përfaqësojnë depozita të rezervave që nuk gjenerojnë interes të cilat nuk janë të vlefshme për të financuar veprimtarinë e përditshme të Bankës dhe rrjedhimisht nuk konsiderohen pjesë e mjeteve monetare dhe të ngjashme për qëllimet e pasqyrës së flukseve të mjeteve monetare.

Detyrime nga banka të tjera. Shuma të cilat duhet të paguhën nga banka të tjera regjistrohen kur Banka u jep para bankave të tjera, pa qëllime tregtimi të të ardhurave të arkëtueshme jo-derivative që duhet të paguhën në datat fikse ose të përcaktueshme. Shumat që paguhën nga bankat e tjera mbahen me kosto të amortizuar nëse: (i) ato mbahen për qëllime të arkëtimit të flukseve të mjeteve monetare kontraktuale dhe nëse këto flukse monetare përfaqësojnë SPPI dhe (ii) ato nuk janë të përcaktuara që të maten me vlerë të drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve – VDPFH.

Investime në letrat me vlerë të borxhit. Bazuar në modelin e biznesit dhe karakteristikat e fluksit të mjeteve monetare, Banka klasifikon investimet në letrat me vlerë të borxhit të matura me kosto të amortizuar, vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse – VDATGJ ose me vlerë të drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve – VDPFH në varësi të rezultateve të vlerësimit nga modeli i biznesit dhe provës SPPI. Letrat me vlerë të borxhit maten me kosto të amortizuar nëse ato mbahen për arkëtimin e flukseve të mjeteve monetare kontraktuale dhe nëse këto flukse të mjeteve monetare përfaqësojnë SPPI dhe nëse ato nuk janë të përcaktuara vullnetarisht me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve – VDPFH, në mënyrë që të reduktohet ndjeshëm mospërputhja kontabël.

Letrat me vlerë të borxhit maten me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse – VDATGJ nëse ato mbahen për arkëtimin e flukseve monetare kontraktuale dhe për shitje, ku këto flukse monetare përfaqësojnë SPPI dhe nëse ato nuk janë të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve – VDPFH. Të ardhurat nga këto aktive janë llogaritur duke përdorur metodën e interesit efektiv dhe njihen në pasqyrën e fitim humbjeve. Fondi i provizioneve për zhvlerësim që është vlerësuar duke përdorur modelin e humbjes së pritshme të kredisë njihet në fitimin ose humbjen e periudhës. Të gjitha ndryshimet e tjera në vlerën kontabël njihen në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse – OCI. Nëse sigurimi i borxhit nuk njihet, fitimi ose humbja kumulative e njohur më parë klasifikohet nga pasqyra e të ardhurave të tjera përmbledhëse – OCI në pasqyrën e fitim humbjeve.

Investimet në letrat me vlerë të borxhit maten me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve – VDPFH nëse ato nuk i plotësojnë kriteret për kosto të amortizuar ose me vlerë të drejtë nëpërmjet pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse – VDATGJ. Banka gjithashtu mund të përcaktojë në mënyrë të pakthyeshme investimet në letrat me vlerë të borxhit me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve – VDPFH për njohjen fillestare nëse zbatimi i këtij opsiioni zvogëlon ndjeshëm një mospërputhje kontabël mes aktiveve dhe pasiveve financiare që njihen ose maten në baza të ndryshme kontabël.

Hua dhe paradhënie klientëve. Hua dhe paradhënie klientëve regjistrohen kur Banka jep paradhënie për të blerë ose disburson një kredi që duhet të paguajë klienti. Bazuar në modelin e biznesit dhe karakteristikat e fluksit të mjeteve monetare, Banka klasifikon huatë dhe paradhëniet e klientëve në një nga kategoritë e mëposhtme të matjes: (i) me kosto të amortizuar – Kreditë që mbahen për arkëtimin e flukseve monetare kontraktuale dhe ato flukse monetare që përfaqësojnë SPPI dhe huatë që nuk janë të përcaktuara vullnetarisht me vlerë të drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve – VDPFH dhe (ii) me vlerë të drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve – VDPFH: kreditë që nuk përmbushin testin SPPI ose kriteret të tjera për t'u matur me kosto të amortizuar ose me vlerë të drejtë nëpërmjet pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse – VDATGJ maten me vlerë të drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve.

2. Përmbledhje e politikave kontabël (vazhdim)**Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdim).**

Provizionet për zhvlerësim përcaktohen në bazë të modeleve të parashikimit të humbjes së pritshme të kredisë – HPK. Shënimi 5 paraqet informacion në lidhje me të dhënat, supozimet dhe teknikat e vlerësimit që përdoren për matjen e humbjes së pritshme të kredisë – HPK, duke përfshirë një shpjegim se si Banka përfshin informacionin e parashikuar në modelet HPK.

Kolaterali i rimarrë në zotërim. Kolaterali i rimarrë në zotërim përfaqëson aktivet financiare dhe jofinanciare të përvetësuar nga Banka për likuidimin e kredive të papaguara. Aktivet fillimisht njihen me vlerën e drejtë në momentin e përvetësimit dhe përfshihen tek mjediset dhe pajisjet, aktivet e tjera financiare, investime në prona ose në inventarë brenda aktiveve të tjera pavarësisht nga natyra e tyre dhe qëllimi i Bankës në lidhje me rikuperimin e këtyre aktiveve dhe më pas rimaten dhe llogariten në përputhje me politikat kontabël për këto kategori të aktiveve.

Kolaterali i marrë në zotërim i Bankës në datën e raportimit kryesisht përfshihet në inventarët brenda aktiveve të tjera dhe më pas matet në nivelin më të ulët midis kostos, zakonisht të përcaktuar në bazë të procedurave të ekzekutimit dhe vlera neto e realizueshme, duke qenë vlera e drejtë e kolateralit të përcaktuar nga vlerësuesit e pavarur të jashtëm që kanë kualifikim profesional dhe licencë të njohur dhe relevante me përvojë në vlerësimin e vendndodhjes dhe kategorive të ngjashme, më pak shpenzime për realizimin e shitjes. Kolaterali i rimarrë në zotërim që mbahet për qëllime qiraje ose vlerësimi të kapitalit është përfshirë në aktivet afatgjata materiale të investuara. Kolaterali i luajtshëm dhe kolaterali i paluajtshëm me çështjet që lidhen me titujt ligjorë nuk njihen si aktiv në momentin e marrjes në zotërim. Çdo humbje që rrjedh ose rivlerësimi i mësipërm regjistrohet në fitim ose humbje. Fitimet ose humbjet nga shitja e këtyre aktiveve njihen në pasqyrën e fitim humbjeve.

Angazhimet e kredisë. Grupi merr angazhime për të siguruar dhe për të dhënë kredi. Këto angazhime janë të përvetësueshme ose të revokueshme vetëm në përgjigje të një ndryshimi të pafavorshëm material. Këto angazhime fillimisht njihen me vlerën e tyre të drejtë, e cila normalisht evidentohet nga shuma e tarifave të arkëtuara. Kjo shumë amortizohet në mënyrë lineare gjatë jetëgjatësisë së angazhimit, me përjashtim të angazhimeve për të dhënë kredi, nëse është e mundur që Banka të hyjë në një marrëveshje specifike kredie dhe nuk parashikon të shesë kredisë që rezulton menjëherë pas dhënies së saj; pagesat e angazhimit të kredisë shtyhen dhe përfshihen në vlerën kontabël të huasë në momentin e njohjes fillestare. Në fund të çdo periudhe raportimi, angazhimet maten me (i) gjendjen e mbetur të paamortizuar të shumës në momentin e njohjes fillestare, plus (ii) shumën e provizionit për humbjen të përcaktuar në bazë të modelit të humbjes së pritshme të kredisë, përveçse nëse angazhimi është për të siguruar një hua më një normë interesi më poshtë se normat e tregut, rast në të cilin matja është më e lehtë se këto dy shuma. Vlera kontabël e angazhimeve të huasë përfaqëson një detyrim. Për kontratat që përfshijnë një hua dhe një angazhim të patërhequr dhe kur Banka nuk mund të dallojë ndaras humbjen e pritshme të kredisë –HPK për komponentin e kredisë së patërhequr nga komponenti i kredisë, humbja e pritshme e kredisë – HPK për angazhimin e patërhequr njihet së bashku me provizionin për humbjen e huasë. Deri në masën që humbjet e kombinuara të pritshme të kredisë tejkalojnë vlerën kontabël bruto të kredisë, ato njihen si detyrim.

Garancitë financiare. Garancitë financiare kërkojnë që Banka të bëjë pagesa të caktuara për të rimbursuar titullarin e garancisë për një humbje që lind sepse një debitor i caktuar nuk arrin të bëjë pagesën në kohën e duhur në përputhje me kushtet fillestare ose të modifikuara të një instrumenti borxhi. Garancitë financiare fillimisht njihen me vlerën e tyre të drejtë, e cila normalisht evidentohet nga shuma e tarifave të arkëtuara. Kjo shumë amortizohet në mënyrë lineare gjatë jetëgjatësisë së garancisë. Në fund të secilës periudhë raportimi, garancitë maten në nivelin më të lartë (i) të shumës së provizionit për humbjen për ekspozimin e garantuar të përcaktuar bazuar në modelin e humbjes së pritshme dhe (ii) gjendjen e mbetur të paamortizuar të shumës në momentin e njohjes fillestare. Përveç kësaj, provizioni për humbjen e pritshme të kredisë – HPK njihet për tarifën e arkëtueshme që njihen në pasqyrën e pozicionit financiar si një aktiv.

Kompensimi. Aktivet dhe detyrimet financiare kompensohen dhe vlera neto paraqitet në pasqyrën e konsoliduar të pozicionit financiar kur dhe vetëm kur Banka gëzon të drejtën ligjore për të bërë kompensimin e shumave dhe vlerave, dhe ka si qëllim likuidimin mbi bazën neto ose likuidimin e aktivit dhe shlyerjen e detyrimit njëkohësisht. Kjo e drejtë kompensimi (a) nuk duhet të jetë e kushtëzuar nga një ngjarje e ardhshme dhe (b) duket të jetë ligjrisht e zbatueshme në të gjitha rrethanat e mëposhtme: (i) në rrjedhën normale të biznesit, (ii) në rast shkakësor/mospagimi (iii) rastet e paaftësisë paguese ose falimentimit.

Investime në prona

Investimet në prona mbahen nga Banka për të fituar të ardhura nga qiraja ose për vlerësimin e kapitalit, ose për të dyja qëllimet. Investimet në prona përfshijnë aktivet për përdorime në të ardhmen për qëllime investimi. Investimet në

2. Përmbledhje e politikave kontabël (vazhdim)**Investime në prona (vazhdim)**

prona paraqiten me koston e tyre historike neto pasi iu është zbritur zhvlerësimi i akumuluar dhe ndonjë humbje nga zhvlerësimi. Nëse ekziston ndonjë tregues investimi në prona mund të zhvlerësohet, Banka vlerëson shumën e rikuperueshme si vlera më e lartë në përdorim dhe në vlerën e drejtë minus kostot e shitjes. Vlera kontabël neto e një investimi në pronë fshihet deri në shumën e rikuperueshme nëpërmjet një pagese në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve për periudhën. Humbja nga zhvlerësimi e njohur në vitet e mëparshme kthehet nëse ka pasur ndonjë ndryshim të mëvonshëm në vlerësimet dhe çmuarjet e përdorura për të përcaktuar shumën e rikuperueshme të aktivitetit. Shpenzimet e mëtejshme janë përfshirë në vlerën e mbartur të aktivitetit, ose njihen si një aktiv më vete, sipas rastit, në rast se ekzistojnë mundësi të rrisin të mirat dhe përfitimet e ardhshme ekonomike të këtij mjeti specifik në Bankë dhe shpenzimet e aktivitetit mund të maten në mënyrë të besueshme. Të gjitha riparimet e tjera dhe mirëmbajtja klasifikohen të shpenzimet operative gjatë periudhës financiare gjatë së cilës janë kryer këto shpenzime. Nëse investimi në pronë zotërohet nga pronari, ajo klasifikohet të ndërtesat dhe pajisjet. Të ardhurat e fituara nga qiraja regjistrohen në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve për vitin në kategorinë e të ardhurave operative.

Pasuritë, ndërtesat dhe pajisjet

Pasuritë, ndërtesat dhe pajisjet paraqiten me koston e tyre historike neto pasi iu është zbritur zhvlerësimi i akumuluar dhe ndonjë humbje nga zhvlerësimi. Kostot historike përfshijnë të gjitha shpenzimet të cilat mund t'i atribuohen në mënyrë të drejtpërdrejtë blerjes së pronave dhe pajisjeve. Elementët përbërës të një aktiviteti njihen të shkëputur nga njeri-tjetri, nëse sjellin përfitime të ndryshme ose nëse kanë struktura të ndryshme përdorimi. Kostot historike të aktiveve të të drejtave të përdorimit përfshijnë shumën e detyrimit të qirasë, plus të gjitha pagesat e qirasë në kohën e dhënies, ose më herët, kostot e drejtpërdrejta fillestare dhe kostot e përlogaritura për montimet dhe heqjen e materialeve, minus incentivave të marra.

Blerja ose kostot e prodhimit të mëpasshme përfshihen në shumën e mbartur të aktiveve, ose njihen si aktiv më vete, vetëm në rastin kur është e mundur që përfitimet ekonomike në të ardhmen që vijnë prej zërit do të derdhen në Bankë dhe kostoja e zërit mund të matet në mënyrë të besueshme. Të gjitha kostot e tjera për riparimet dhe mirëmbajtjen pasqyrohen në Pasqyrën e Përfitimeve ose Humbjeve gjatë periudhës financiare konkrete.

Vlerat në përdorim të pronës, ndërtesave dhe pajisjeve shqyrtohen për zhvlerësim kur ka ndryshim të zhvillimeve, ose ndryshimet e rrethanave tregojnë se vlera në përdorim mund të mos jetë e rikuperueshme. Shuma e rikuperueshme e pronës, ndërtesave dhe pajisjeve është rezultati nga vlera e drejtë minus kostot dhe vlera në përdorim. Për vlerësimin e vlerës në përdorim, të ardhurat e përlogaritura për të ardhmen zbriten nga vlera e tyre aktuale duke përdorur normën e uljes përpara tatimeve që reflekton vlerësimet aktuale të tregut të vlerës në kohë të parasë dhe rreziqet specifike për aktivitet.

Për një aktiv që nuk gjeneron të ardhura kryesisht të pavarura, shuma e rikuperimit përcaktohet për zërin që gjeneron të ardhura monetare të cilit i përket aktiviteti. Humbjet e zhvlerësimit njihen në përfitime ose në humbje.

Toka nuk zhvlerësohet. Zhvlerësimi i aktiveve realizohet duke përdorur metodën lineare sipas normave të përcaktuara për koston dhe shpenzimet për pronën dhe pajisjet gjatë kohëzgjatjes së përdorimit të tyre. Normat vjetore të zhvlerësimit përcaktohen në bazë të jetëgjatësisë së parashikuar të aktiveve të caktuara sipas tabelës që paraqitet më poshtë:

Përshkrimi**Jetëgjatësia 2022****Ndërtesa****40 vite****Mjete për biznesin dhe zyrën****2-10 vite**

Përmirësimet e pronës me qira zhvlerësohen gjatë shkurtimit të jetëgjatësisë së përdorimit sipas kontratës së qirasë, ose jetëgjatësisë të pritshme për përdorim. Të drejtat për përdorim zhvlerësohen sipas metodës lineare deri në përfundim të afatit të qirasë. Prona, ndërtesat dhe pajisjet me një jetëgjatësi prej më shumë sesa një vit, të cilat përfshihen në prapun e materialitetit prej , 5, 000 Lekë (2021: 5,000 Lekë), dhe që në total nuk janë materiale, kalojnë në përfitim ose humbje. Përfitimet dhe humbjet nga shitjet përcaktohen duke krahasuar të ardhurat me vlerën kontabël. Këto përfshihen nën kategorinë e të ardhurave të tjera apo të shpenzimeve të tjera operationale (sipas rastit) në Pasqyrën e Përfitimeve apo të Humbjeve.

2. Përmbledhje e politikave kontabël (vazhdim)**Aktive jomateriale**

Aktivitet jomateriale përfshijnë kryesisht licencat e programeve kompjuterike të cilat kapitalizohen në bazë të kostove për blerjen e tyre dhe për përdorimin e një softueri të caktuar. Aktive jomateriale njihen në rast se ekzistojnë mundësi të rrisin të mirat e ardhshme ekonomike të këtij mjeti specifik në Bankë dhe shpenzimet e aktivitet mund të maten në mënyrë të besueshme. Aktivitet jomateriale maten dhe vlerësohen fillimisht me kosto. Vlerat kontabël e aktiveve jomateriale rishikohen për zhvlerësim nëse ngjarjet ose ndryshimet e rrethanave evidentojnë se vlera e mbartur nuk mund të rikuperohet. Aktive jomateriale përfshijnë programet kompjuterike të cilat amortizohen duke përdorur metodën lineare për të gjithë jetëgjatësinë e dobishme prej dhjetë vjet.

Qiratë

Banka vlerëson nëse një kontratë është ose përmban qira, në fillim të kontratës. Banka njeh të drejtën e përdorimit të aktivitet dhe detyrimin përkatës të qirasë sa i përket të gjitha kontratave të qiramarrjes që ka qiramarrësi, përveç qirave afatshkurtra (të përcaktuara si qira me afat qiraje 12 muaj ose më pak) dhe qirave të aseteve me vlerë të ulët (të tilla si tabletat ose kompjuterët personalë, artikuj të vegjël mobilie zyre dhe telefona). Për këto qira, Banka i njeh pagesat e qirasë si shpenzime operative sipas metodës lineare për afatin e qirasë, përveç nëse metoda tjetër sistematike përfaqëson më mirë planin kohor në të cilin konsumohen përfitimet ekonomike nga aktivitet e marra me qira. Detyrimi i qirasë llogaritet fillimisht me vlerën aktuale të pagesave të qirasë që nuk janë paguar në datën e fillimit, duke bërë zbritjen sipas normës së nënkuptuar në qira. Nëse norma nuk mund të përcaktohet lehtësisht, banka përdor normën e saj rritëse të huamarrjes. Përgjithësisht, banka përdor si normë zbritje, normën mesatare të interesit në kreditë e biznesit.

Detyrime ndaj bankave të tjera

Shuma që janë detyrime ndaj bankave të tjera regjistrohen në momentin që banka i akordon mjetet monetare ose aktivitet e tjera bankave të tjera. Detyrimi jo-derivativ mbartet me koston e amortizuar. Nëse Banka blen borxhin e vet, detyrimi hiqet nga pasqyra e pozicionit financiar dhe diferenca midis vlerës kontabël të pasivit dhe shumës së paguar është përfshirë në fitimet ose humbjet që rrjedhin nga likuidimi i borxhit.

Llogaritë e klientit

Llogaritë e klientëve janë detyrime jo-derivative ndaj individëve, klientëve institucionale ose korporatave dhe mbahen me kosto të amortizuar.

Fonde të tjera të marra hua

Fondet e tjera të marrë hua përfshijnë kreditë e marra nga institucionet financiare ndërkombëtare. Fondet e marrë hua kontabilizohen me kosto të amortizuar.

Borxhi i varur

Borxhi i varur mund të paguhet vetëm në rast të likuidimit pasi të jenë plotësuar kërkesat e kreditorëve të tjerë më prioritet më të lartë. Borxhi i varur kontabilizohet me kosto të amortizuar.

Tatim mbi fitimin

Tatimi mbi fitimin është paraqitur në pasqyrat financiare në përputhje me legjislacionin e miratuar në fuqi ose që do të jetë në fuqi në vijim deri në fund të periudhës së raportimit. Shpenzimet për tatimin mbi fitimin përfshijnë të drejtat tatimore afatshkurtra dhe të drejtat tatimore të shtyra dhe njihen në pasqyrën e fitim humbjes për vitin, përveçse kur njihen në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse ose drejtpërdrejt në kapital sepse lidhet me transaksionet që njihen gjithashtu, në të njëjtën periudhë ose në një periudhë tjetër, në të ardhura të tjera përmbledhëse ose direkt në kapital.

Tatimi afatshkurtër është shuma që pritet të paguhet ose të rimburohet nga autoritetet tatimore në lidhje me fitimet ose humbjet e tatueshme për periudhën aktuale dhe ato të mëparshme. Fitimet ose humbjet e tatueshme bazohen në vlerësimet dhe çmuarjet nëse pasqyrat financiare janë të autorizuar përpara dorëzimit të deklaratave përkatëse tatimore. Tatimet përveç të ardhurave regjistrohen të shpenzimet administrative dhe shpenzime të tjera operative. Tatimi i shtyrë paraqitet duke përdorur metodën e pasivit të bilancit për humbjen nga tatimet të cilat mbarten dhe diferenat e përkohshme që lindin midis bazës tatimore të aktiveve dhe pasiveve dhe vlerave të tyre kontabël për qëllime të raportimit financiar.

Tatimi i shtyrë matet me normat e tatimit të miratuara ose në fuqi në fund të periudhës raportuese, të cilat pritet të zbatohen në periudhën kur diferenat e përkohshme do të rimerren ose humbja tatimore e mbartur do të përdoret. Të drejtat tatimore të shtyra për diferenat e përkohshme të zbritshme nga humbjet tatimore që barten regjistrohen vetëm deri në masën që është e mundur që fitimi i tatueshëm i ardhshëm të jetë i disponueshëm përkundrejt të cilit mund të përdoren zbritjet.

2. Përmbledhje e politikave kontabël (vazhdim)**Pozicione tatimore të pasigurta.**

Pozitat tatimore të pasigurta të Bankës rishqyrtohen nga drejtimi i bankës në fund të çdo periudhe raportimi. Detyrimet regjistrohen për pozicionet e tatimit mbi fitimin të cilat përcaktohen nga drejtimi i bankës, pasi ka më shumë gjasa që të mos rezultojë në vendosjen e taksave shtesë nëse pozicionet do të kundërshtoheshin nga autoritetet tatimore. Vlerësimi bazohet në interpretimin e ligjeve tatimore që janë miratuar ose në fuqi deri në fund të periudhës së raportimit, dhe çdo vendim gjykatë të njohur ose vendime të tjera për çështje të tilla. Detyrimet për penalitetet, interesat dhe tatimet përveç të ardhurave njihen bazuar në vlerësimin më të mirë të drejtimit të bankës së shpenzimeve të nevojshme që duhen për të shlyer detyrimet në fund të periudhës së raportimit.

Përfitimet e punonjësve.

Banka operon me pagimin e kontributeve të detyrueshme të sigurimeve shoqërore të cilat gjenerojnë përfitime pensioni për punonjësit. Autoritetet lokale janë përgjegjës për përcaktimin e pragut minimal ligjor për pensionet në Shqipëri sipas një plani të përcaktuar të kontributeve për pensionin. Kontributet e Bankës në planin e pensionit paraqiten në pasqyrën e të ardhurave në momentin e pagesës.

Provizione për detyrime dhe shpenzime.

Provizionet për detyrimet dhe shpenzime janë detyrime jofinanciare gjatë një kohe të pasigurt dhe në një shumë të pacaktuar. Ato përllogariten nëse Banka ka një detyrim aktual ligjor ose konstruktiv si rezultat i ngjarjeve të kaluara, dhe ka mundësi që të duhet një fluks mjeteshe monetare që përfshijnë përfitime ekonomike për të shlyer detyrimin dhe mund të bëhet një vlerësim i besueshëm i shumës së detyrimit. Taksat dhe detyrimet, të tilla si tatimet përveç tatimit mbi fitimin ose tarifatat rregullatore të bazuara në informacionet që lidhen me një periudhë para lindjes së detyrimit për të paguar, njihen si detyrime në momentin e ndodhjes së ngjarjes kur lind detyrimi për pagesën e taksës, siç përcaktohet nga legjislacioni që parashikon detyrimin për të paguar taksën. Nëse një taksë paguhet përpara ndodhjes së ngjarjes detyruese, ajo njihet si parapagim.

Detyrime tregtare dhe të tjera që duhet të paguhet.

Detyrimet tregtare përllogariten në momentin kur kundërpala ka përmbushur detyrimet e saj në bazë të kontratës dhe kontabilizohen me kosto të amortizuar.

Kapital aksioner.

Aksionet e zakonshme klasifikohen si kapital. Kostot rritëse që i atribuohen drejtpërdrejt emetimit të aksioneve të reja janë paraqitur në kapital si një zbritje, pa tatimin, nga të ardhurat. Çdo tejkalim i vlerës së drejtë të pagesës së marrë mbi vlerën nominale të aksioneve të emetuara regjistrohet si prim aksioni në kapital. Devidentët për aksionet e zakonshme njihen në kapitalin në periudhën kur miratohen nga aksionerët e Bankës. Devidentët për vitin që janë deklaruar pas datës së raportimit paraqiten si ngjarje pas përfundimit të periudhës së raportimit. Raportet statutores të kontabilitetit të Bankës përbëjnë bazën për shpërndarjen e fitimit dhe përvetësimeve të tjera.

Rezerva ligjore.

Sipas Ligjit nr. 9901 datë 14.4.2008 “Për sipërmarrësit dhe shoqëritë tregtare”, neni 127, f. 49, paragrafi a, “Nga fitimi pas tatimit, i realizuar gjatë vitit financiar paraardhës, duke zbritur shpenzimet, shoqëria duhet të kalojë në rezervën ligjore, të paktën 5 për qind të kësaj vlere, derisa kjo rezervë të jetë e barabartë me 10 për qind të kapitalit të regjistruar të shoqërisë, apo me një vlerë më të lartë, të përcaktuar në statut”

Sipas Rregullores nr. 69, datë 18.12.2014, Neni 6, p.5 dhe 6, “Në rezervat e tjera përfshihen edhe rezervat e përgjithshme, të cilat krijohen nga banka në masën 1.25 për qind deri në 2 për qind të totalit të ekspozimeve dhe ekspozimeve të mundshme të ponderuara me rrezikun. Këto rezerva krijohen duke zbritur një të pestën e fitimit të bankës dhe përdoren lirisht nga banka me qëllim mbulimin e rreziqeve të paidentifikuara në veprimtarinë e saj dhe nuk pasqyrojnë reduktimin e vlerës së një aktivi të caktuar. Bankat, në rastet kur fondi rezervë i krijuar bie nën nivelin minimal të kërkuar, është e detyruar ta plotësojë atë brenda një afati kohor 2 (dy) vjeçar.

Transaksionet e këmbimeve valutore.

Transaksionet e këmbimeve valutore janë kthyer në monedhën funksionale me kursin e këmbimit të vlefshëm në datën e transaksioneve. Aktivitetet dhe detyrimet monetare në monedhë të huaj në datën e raportimit janë këmbyer në monedhën funksionale me kursin e këmbimit zyrtar të Bankës së Shqipërisë “BSH” në datën e raportimit.

Fitimi ose humbja nga këmbimet valutore që rezultojnë nga kryerja e transaksioneve dhe nga konvertimi i mjeteve monetare dhe detyrimeve në monedhën funksionale të subjektit në kursin e këmbimit zyrtar të Bashkës së Shqipërisë njihen në pasqyrën e të fitim humbjeve për periudhën (si fitime nga këmbimi valutor pa humbjet). Konvertimi me normat në fund të vitit nuk aplikohet për zërat jo monetarë të cilët maten me koston historike.

Zërat jo-monetarë të cilët maten me vlerën e drejtë në monedhë të huaj, përfshirë investimet e kapitalit, konvertohen e kursin e këmbimit në datën e përcaktimit të vlerës së drejtë. Efektet e ndryshimeve të kursit të këmbimit në zërat jo-monetarë që maten me vlerën e drejtë në një monedhë të huaj regjistrohen si pjesë e fitimit ose humbjes me vlerën e drejtë.

3. Vlerësime dhe gjykime kontabël kritike për zbatimin e politikave kontabël

Banka bën vlerësime dhe supozime që ndikojnë në shumat e raportuara të aktiveve dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar. Vlerësimet dhe gjykimet vlerësohen vazhdimisht dhe bazohen në përvojën e drejtimit të bankës dhe në faktorë të tjerë, duke përfshirë pritshmëritë e ngjarjes të ardhshme që besohet të jenë të arsyeshme sipas rrethanave. Niveli drejtues i Bankës gjithashtu bën gjykime të caktuara, përveç atyre që përfshijnë çmuarjen, në procesin e zbatimit të politikave kontabël. Vendimet që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare dhe çmuarjet që mund të mundësojnë një rregullim domethënës të vlerës kontabël të aktiveve dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar përfshijnë:

Matja e humbjes së pritshme të kredisë. Matja e humbjes së pritshme të kredisë –HPK është një vlerësim i rëndësishëm që përfshin përcaktimin e metodologjisë, modeleve dhe regjistrimin e të dhënave. Detajet e metodologjisë së matjes së humbjes së pritshme të kredisë –HPK paraqiten në Shënimin 5. Komponentët e mëposhtëm kanë një ndikim të madh në fondin e provizioneve për humbjen e kredisë: përcaktimi i mospagesës, rritja e rrezikut – SICR, probabiliteti i vonësës (“PM”), Ekspozimi në rast mospagimi (“ENM”) dhe humbja standard e caktuar (“HNM”), si dhe modelet e skenarëve makroekonomikë. Grupi rregullisht shqyrton dhe miraton modelet dhe të dhënat e modeleve për të zvogëluar çdo dallim midis vlerësimeve të humbjeve të pritshme dhe kredisë dhe eksperiencës aktuale të humbjes së kredisë.

Banka ka përdorur informacion mbështetës të parashikuar për matjen e humbjes së pritshme të kredisë – HPK, kryesisht një rezultat i modelit të saj të parashikimit makroekonomik. Disa sasi makroekonomike janë investiguar në lidhje me potencialin e tyre si pjesë e modelit të PM. Afatet kohore të faktorëve makroekonomikë janë marrë nga Baza e të Dhënave të Botës Ekonomike të FMN-së, veçanërisht për Shqipërinë. Në veçanti, konsiderohen të paktën sasitë e mëposhtme për specifikimin e modeleve të PM-së: Rritja e produktit të brendshëm bruto, Ndryshimi në përqindje i inflacionit, Shkalla e papunësisë.

Këto sasi reflektojnë drejtpërdrejt zhvillimin e ciklit të biznesit dhe për këtë arsye janë të dhëna të vlefshme potenciale për një model kuptimplotë të PM-së. Për vlerësimin e HNM-ve në një kohë të caktuar, përfshihen disa faktorë shtesë, sepse këtu nuk duhet të modelohet vetëm rreziku i mospagesës, por edhe faktorët makroekonomikë influencues.

Ekspozimi i kredisë për linjat e kredive të rinovueshme (p.sh. kartat e kreditit, paradhëniet bankare). Për linja të caktuara kredie, ekspozimi i Bankës ndaj humbjeve të kredisë mund të zgjasë përtej periudhës maksimale kontraktuale të kredisë. Ky përjashtim zbatohet për disa produkte kredie të rinovueshme, të patërhequr dhe ku aftësia kontraktuale e Bankës për të kërkuar shlyerjen dhe anulimin e komponentit të patërhequr në praktikë nuk e kufizon ekspozimin ndaj humbjeve të rrezikut.

Për këto kredi, Banka mat humbjet e pritshme të kredisë – HPK përgjatë periudhës kur Banka është e ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë dhe humbjet e pritshme të kredisë HPK nuk zbuten nga veprimet e administrimit të rrezikut të kredisë.

Zbatimi i këtij përjashtimi kërkon gjykimin. Drejtimi i bankës ka zbatuar gjykimin e tij në identifikimin e produkteve të kredisë, si Privat ashtu edhe të biznesit, për të cilat zbatohet ky përjashtim. Banka ka aplikuar këtë përjashtim për kreditë me karakteristikat e mëposhtme: (a) nuk ka një afat të caktuar ose strukturë të ripagimit; (b) aftësia kontraktuale për të anuluar kontratën nuk zbatohet në praktikë si rezultat i menaxhimit të përditshëm të ekspozimit të kredisë dhe kontrata mund të anulohet vetëm kur Banka informohet mbi rritjen e rrezikut të kredisë në nivel të një linjë kredie individuale dhe (c) ekspozimet menaxhohen në mënyrë kolektive. Më tej, Banka ka zbatuar gjykimin për përcaktimin e një periudhe për matjen e humbjes së pritshme të kredisë HPK, duke përfshirë pikën fillestare dhe pikën e mbylljes së ekspozimeve.

Banka ka vlerësuar informacionin dhe përvojën historike në lidhje me: (a) periudhën gjatë së cilës Banka është e ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë për linja të ngjashme kredie, duke përfshirë edhe ndryshimin e fundit të rëndësishëm të kredisë dhe për këtë arsye përcakton pikënisjen për vlerësimin e rritjes së rrezikut SICR (b) kohëzgjatjen e vonësës në pagesë për instrumente financiare të ngjashme pas rritjes së rrezikut SICR dhe (c) veprimet e administrimit të rrezikut të kredisë (p.sh. reduktimi ose heqja e kufijve të patërhequr), normat e parapagimit dhe faktorë të tjerë që nxisin maturitetin e pritshëm. Me zbatimin e këtyre faktorëve, banka segmenton portofolat e linjave të kredive të rinovueshme në nën-grupe dhe zbaton faktorët që janë më të rëndësishëm në bazë të të dhënave historike dhe përvojës, si dhe informacione të parashikueshme.

Rritje e ndjeshme në rrezikun e kredisë (“SICR”). Për të përcaktuar nëse ka pasur një rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë, Banka krahason rrezikun e një mospagimi që ndodh gjatë jetëgjatësisë së një instrumenti financiar në fund të datës së raportimit me rrezikun e mospagimit në datën e njohjes fillestare. Vlerësimi konsideron rritjen relative të rrezikut të kredisë dhe jo arritjen e një niveli specifik rreziku kredie në fund të periudhës së raportimit. Banka i konsideron të gjitha informacionet e arsyeshme dhe mbështetëse të parashikuara pa kosto dhe përpjekje të panevojshme, të cilat përshijnë një sërë faktorësh, duke përfshirë aspektet e sjelljes së portofolave të veçanta të klientëve. Banka identifikon treguesit e sjelljes së rritjes së rrezikut të kredisë para ndodhjes së mospagesës dhe

Vlerësime dhe gjykime kontabël kritike për zbatimin e politikave kontabël (vazhdim)**Rritje e ndjeshme në rrezikun e kredisë ("SICR") (vazhdim).**

përfshin informacionin e duhur të parashikuar në vlerësimin e rrezikut të kredisë, qoftë në nivelin e një instrumenti individual ose në nivel portofoli. Referojuni Shënimit 5.

Vlerësimi i modelit të biznesit. Modeli i biznesit nxit klasifikimin e aktiveve financiare. Drejtimi i Bankës ka zbatuar gjykimin për përcaktimin e nivelit të agregimit dhe portofoleve të instrumenteve financiare gjatë kryerjes së vlerësimit të modelit të biznesit. Gjatë vlerësimit të transaksioneve të shitjeve, Banka merr në konsideratë frekuencën, kohën dhe vlerën e tyre historike, arsyet për shitjet dhe pritshmëritë për aktivitetin e shitjeve në të ardhme. Transaksionet e shitjeve që kanë për qëllim minimizimin e humbjeve të mundshme për shkak të përkeqësimit të kredisë konsiderohen konsistente me modelin e biznesit "mbaj për arkëtim".

Shitjet e tjera para maturimit, jo në lidhje me aktivitetet e administrimit të rrezikut të kredisë, janë gjithashtu në përputhje me modelin e biznesit "mbaj për arkëtim", me kusht që ato të jenë të rralla ose të parëndësishme në vlerë, si individualisht dhe në mënyrë të agreguar. Banka vlerëson rëndësinë e transaksioneve të shitjes duke krahasuar vlerën e shitjeve me vlerën e portofolit që i nënshtrohet vlerësimit të modelit të biznesit mbi jetëgjatësinë mesatare të portofolit. Përveç kësaj, shitja e aktivitetit financiar që pritet vetëm në skenarin e rasteve të stresit ose në përgjigje të një ngjarjeje të izoluar që është jashtë kontrollit të Bankës, nuk është sistematike dhe nuk mund të parashikohen nga Banka, konsiderohet si e rastësishme në objektivin e modelit të biznesit dhe nuk ndikon në klasifikimin e aktiveve financiare përkatëse.

Modeli i biznesit "mbaj për arkëtim dhe shitje" nënkupton që asetet mbahen për të arkëtuar flukse të mjeteve monetare, por shitja është gjithashtu integrale për arritjen e objektivit të modelit të biznesit, siç janë menaxhimi i nevojave të likuiditetit, arritja e një rezultati të caktuar ose përputhja e kohëzgjatjes të asetëve financiare me kohëzgjatjen e detyrimeve që financojnë ato asetë. Kategoria e mbetur përfshin ato portofola të aktiveve financiare, të cilat menaxhohen me qëllim për realizimin e flukseve monetare kryesisht nëpërmjet shitjes, si p.sh. nëse ekziston një model tregtimi. Arkëtimi i fluksit të mjeteve monetare kontraktuale shpesh është i rastësishëm për këtë model biznesi.

Vlerësimi nëse flukset e mjeteve monetare janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit ("SPPI"). Përcaktimi nëse flukset e mjeteve monetare të një aktivi financiar janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit është subjekt gjykimi. Vlëra në kohë e elementit mjete monetare mund të modifikohet, për shembull, nëse një normë interesi kontraktual rivendoset në mënyrë periodike, por frekuenca e kësaj rivendosjeje nuk përputhet me afatin e normës bazë të interesit të instrumentit të borxhit, për shembull një kredi pagan tre muaj normën ndërbankare por norma është rivendosur çdo muaj. Efekti i vlerës në kohë të modifikuar të parasë është vlerësuar duke krahasuar flukset monetare të instrumentit përkatës kundrejt instrumentit të borxhit referues me flukset e mjeteve monetare SPPI, në çdo periudhë dhe në mënyrë kumulative përgjatë jetëgjatësisë së instrumentit. Vlerësimi është bërë për të gjitha skenarët e mundshëm, duke përfshirë situatën e arsyeshme të mundshme të stresit financiar që mund të ndodhë në tregjet financiare.

Banka ka identifikuar dhe konsideruar kushtet kontraktuale që ndryshojnë kohën ose shumën e flukseve monetare kontraktuale. Kriteri SPPI është plotësuar nëse një hua mundëson shlyerjen e hershme dhe shuma e parapagimit përfaqëson në thelb interesin kryesor dhe të përllogaritur plus një kompensim të arsyeshëm shtesë për përfundimin e kontratës para afatit. Principali i aktivitetit është vlëra e drejtë në momentin e njohjes fillestare minus ripagimet në vijim të principalit, përkatësisht këstet neto të interesit të përcaktuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

Si një përjashtim nga ky parim, standardi gjithashtu lejon instrumente me karakteristika parapagimi që plotësojnë kushtet e mëposhtme për të përmbushur SPPI: (i) aktivi është iniciuar me një prim ose zbritje, (ii) shuma e parapagimit përfaqëson shumën kontraktuale dhe interesin e përllogaritur dhe një kompensim të arsyeshëm shtesë për përfundimin e kontratës para afatit, dhe (iii) vlëra e drejtë e tiparit të parapagimit është jomateriale në momentin e njohjes fillestare. Banka ka shqyrtuar shembujt sipas standardit dhe del në përfundimin se kushtet që rrjedhin vetëm nga legjislacioni dhe që nuk janë pjesë e kontratës, pra nëse legjislacioni ndryshon, ato nuk do të zbatohen më (të tilla si garancia në legjislacionin e disa shteteve të caktuara) nuk janë të përshtatshme për vlerësim, ndryshe nga flukset e parasë që vlerësohen si SPPI. Kontratat e kredisë së Bankës lejojnë rregullimin e normave të interesit në përgjigje të disa ndryshimeve makroekonomike ose ndryshimeve rregullatore. Niveli Drejtues i Bankës ka zbatuar gjykimin dhe vlerëson se konkurrenca në sektorin bankar dhe aftësia praktike e huamarrësve për të rifinancuar kreditë do ta pengonin që të rivendoste normat e interesit në një nivel mbi nivelin e tregut dhe rrjedhimisht flukset monetare u vlerësuan si SPPI.

Modifikimi i aktiveve financiare. Nëse aktivitetet financiare janë modifikuar në mënyrë kontraktuale (p.sh., ringeociuar), Banka vlerëson nëse modifikimi është i konsiderueshëm dhe duhet të rezultojë në mosnjohjen e aktivitetit fillestar dhe njohjen e një aktivi të ri me vlerë të drejtë. Ky vlerësim bazohet kryesisht në faktorët cilësorë, të përshkruara në politikën përkatëse të kontabilitetit dhe kërkon gjykime të rëndësishme. Në veçanti, Banka zbaton gjykime për të vendosur nëse kreditë e zhvlerësuara të rinegocionuara duhet të njohjen dhe nëse kreditë e reja të negociuara duhet të konsiderohen si të zhvlerësuara në momentin e njohjes fillestare. Vlerësimi i mosnjohjes varet dhe nga fakti nëse

Vlerësime dhe gjykime kontabël kritike për zbatimin e politikave kontabël (vazhdim)**Modifikimi i aktiveve financiare (vazhdim).**

rreziqet dhe përfitimet, domethënë ndryshueshmëria e flukseve monetare të pritshme (në vend të atyre kontraktuale), ndryshojnë si pasojë e këtyre ndryshimeve. Drejtimi i Bankës vendosi që rreziqet dhe përfitimet nuk ndryshojnë si rezultat i modifikimit të këtyre kredive dhe prandaj në thelb për të gjitha modifikimet, kreditë nuk ishin subjekt mosnjohjeje dhe as nuk u riklasifikuan nga pozicioni i nivelit të zhvlerësuar.

Kolateral i rimarrë në zotërim. Për të përcaktuar vlerën neto të realizueshme për kolateralin e rimarrë në zotërim që përfshihet në inventarët brenda aktiviteteve të tjera, Banka përcakton matjen e vlerës së drejtë bazuar në raportet e vlerësuesve të jashtëm të pavarur të pronës, me kualifikime profesionale të njohura profesionale. Drejtimi i bankës ka rishikuar supozimet e vlerësuesve që bazohen në modelet e skontuara të flukseve të mjeteve monetare që përdoren për qëllime vlerësimi dhe konfirmon faktorët si pronat e ngjashme dhe/ose transaksionet e ngjashme, norma e skontimit të aplikuar janë përcaktuar në mënyrë të përshtatshme në bazë të të dhënave dhe supozimeve që janë përdorur duke vlerësuar kushtet e tregut në fund të periudhës së raportimit. Pavarësisht nga sa më sipër, drejtimi i bankës konsideron së vlerësimi i kolateralit të saj të rimarrë në zotërim aktualisht është subjekt i një shkalle më të lartë gjykimi dhe rritja e gjasave që të ardhurat reale nga një shitje mund të ndryshojnë nga vlera kontabël dhe pse rezultatet e fundit kanë treguar variacione të parëndësishme midis të ardhurave reale dhe vlerave kontabël.

4. Miratimi i standardeve të reja dhe të rishikuara ndërkombëtare të raportimit financiar (SNFR)**4.1. Standardet e reja të miratuara më 1 Janar 2022**

Disa parashikime për politikat e kontabilitetit të bankës, të cilat kanë hyrë në fuqi nga data 1 Janar 2021, dhe më pas janë miratuar, nuk kanë ndikim të rëndësishëm në rezultatet apo pozicionin financiar të Bankës.

Këto ndryshime nuk kanë ndikim të rëndësishëm ndaj këtyre Pasqyrave Financiare, dhe për këtë arsye, nuk janë bërë edhe deklaratat për heqje dorë nga përgjegjësia. Adoptimi i këtyre ndryshimeve ndaj standardeve ekzistuese nuk ka sjellë ndryshime materiale të pasqyrat financiare të Bankës.

4.2. Standardet e nxjerra, por të cilat nuk kanë hyrë ende në fuqi dhe nuk janë miratuar në fillim

Në datën e autorizimit të këtyre pasqyrave financiare, standardet dhe ndryshimet e mëposhtme të standardeve ekzistuese ishin në proces nxjerrje, por ende jo në fuqi:

- Standarde dhe ndryshime të tjera të cilat nuk kanë hyrë ende në fuqi dhe nuk janë miratuar nga Grupipërfshijnë:
 - SNRF 17 “Kontratat e Sigurimit”
 - Ndryshime në Kontratat e Sigurimit SNFR 17 (Ndryshime në SNFR 17 dhe SNFR 4)
- Referenca në Kuadrin Konceptual
- Të ardhura përpara përdorimit të synuar (Ndryshime në SNK16)
- Kontrata me shpërblim (oneroze) – Kostoja për Përbushjen e Kontratës (Ndryshime në SNK 37)
- Përmirësime të përvitshme në Ciklin e Standardeve SNFR 2018-2020 (Ndryshime në SNRF 1, SNRF 9, SNRF 16, SNK 41)
- Klasifikim i Përgjegjësiave Aktuale dhe Jo Aktuale (Ndryshime në SNK 1)
- Tatime të vonuara në lidhje me Aktivitet dhe Përgjegjësitë nga një Transaksion i Vetëm.

Banka ka zgjedhur të mos miratojë këto standarde, rishikime dhe interpretime në avancë të hyrjes në fuqi të tyre. Banka parashikon që miratimi i këtyre standardeve, rishikimeve dhe interpretimeve nuk do të ketë ndikim material të pasqyrat financiare të Bankës në periudhën e fillimit të aplikimit.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar

Në aktivitetin normal të biznesit të saj, Banka është e ekspozuar ndaj një numri rreziqesh dhe këto aktivitete përfshijnë analizën, vlerësimin, pranimin dhe menaxhimin e disa aktiviteteve të rrezikut ose kombinimin e rreziqeve. Ndërmarrja e rrezikut është thelbësore për aktivitetin e biznesit financiar dhe rreziqet operationale janë një pasojë e paevitueshme e zhvillimit të biznesit. Qëllimi i Bankës është të arrijë një ekuilibër dhe balancë të përshtatshme midis rrezikut dhe përfitueshmërisë si dhe të minimizojë efektet e mundshme të pafavorshme në ecurinë financiare të bankës. Politikat e bankës për administrimin e rrezikut janë hartuar në funksion të identifikimit dhe analizës së këtyre rreziqeve, përcaktimit të limiteve dhe kontroleve të përshtatshme të rrezikut për të monitoruar rreziqet dhe respektimin nëpërmjet sistemeve informatike të besueshme dhe të përditësuara. Banka rishikon në mënyrë sistematike politikat dhe sistemet për administrimin e rrezikut për të pasqyruar ndryshimet në tregje, produkte dhe zhvillimin e praktikës më të mirë.

Rreziku kreditor

Banka e përkufizon rrezikun kreditor si rreziku që pala në një transaksion nuk mund të përmbushë detyrimet e saj kontraktuale në mënyrë të plotë ose në kohë. Rreziku kreditor është rreziku më i rëndësishëm për aktivitetin e biznesit të bankës, për rrjedhojë drejtimi i bankës administron me kujdes ekspozimin ndaj rrezikut të kredisë. Ekspozimet e kredisë lindin kryesisht në aktivitetin e kredi-dhënies të cilat përfshijnë huaj dhe paradhënie, dhe aktiviteti investimi të cilat sjellin depozita dhe letra me vlerë të borxhit në portofolin e aktiveve të bankës.

Rreziku kreditor ekziston gjithashtu në instrumentet financiare jashtë bilancit si letër kredi, garanci dhe angazhime kredie. Administrimi dhe kontrolli i rrezikut të kredisë për huaj dhe paradhënie janë përqendruar në Departamentin e Administrimit të Rrezikut, ndërsa rreziku ndërbankar për depozitat dhe letrat me vlerë të borxhit janë përqendruar në Departamentin e Thesarit dhe Departamentin e Administrimit të Rrezikut.

Të gjitha departamentet që janë përgjegjëse për administrimin dhe kontrollin e rrezikut të kredisë, raportojnë rregullisht në Këshillin Administrativ dhe në Këshillin Drejtues.

Tabela e mëposhtme paraqet ekspozimin maksimal ndaj rrezikut të kredisë:

	31 Dhjetor 2022	31 Dhjetor 2021
Mjete monetare dhe llogari me Bankën Qendrore	7,521,155	5,016,078
Hua dhe paradhënie bankave dhe institucioneve të tjera financiare	3,345,103	3,347,754
Hua dhe paradhënie klientëve:		
Tregtia – biznesi	10,435,886	10,277,223
Prodhimi – biznesi	7,113,037	7,660,869
Bujqësia – biznesi	844,975	994,492
Transporti – biznesi	487,158	494,474
Të tjera – biznesi	6,098,746	5,757,356
Banim – privat	2,420,705	1,856,121
Investime – privat	128,225	109,486
Të tjera – privat	167,185	69,920
	27,695,917	27,219,941
	31 Dhjetor 2022	31 Dhjetor 2021
Letra me vlerë të investimeve me KA	1,833,348	1,700,596
Aktive të tjera financiare	261,793	210,251
Totali	2,095,141	1,910,847
<i>Ekspozimet e rrezikut të kredisë për zërat jashtë bilancit paraqiten si më poshtë:</i>		
Angazhimet e huasë dhe detyrime të tjera të lidhura të kredisë	2,172,203	2,527,860
Garancitë financiare dhe Letrat e Kredisë	1,356,364	1,314,558
Totali	3,528,567	3,842,418
	31 Dhjetor 2022	31 Dhjetor 2021
<i>Jashtë bilancit</i>		
Angazhimet e kredisë	2,172,203	2,527,860
Garancitë financiare	1,356,364	1,314,558
Letër kredi	-	-
Provizione të njohura si detyrime	(13,909)	(20,349)
Totali	3,514,658	3,822,069

Rreziku standard i kredisë nga ekspozimet e kredisë së klientëve.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**Rreziku kreditor (vazhdim)**

Diferencimi midis ekspozimeve individuale të rëndësishme dhe të parëndësishme të kredisë të orienton drejt proceseve të dallueshme kreditimi për lloje të ndryshme të ekspozimeve të kredisë-procese që kanë demonstruar në të kaluarën se sigurojnë një menaxhim efektiv të rrezikut të kredisë. Proceset dallohen kryesisht në drejtim të ndarjes së detyrave, të cilat zbatohen plotësisht për ekspozimet individuale të rëndësishme të kredisë. Pika fillestare e analizës është informacioni i mbledhur nga klienti, duke filluar nga pasqyrat financiare të audituara deri tek vetëdeklarimet. Kriteret kryesore për vendimet e ekspozimit ndaj kredisë bazohen në gjendjen financiare të klientit; në veçanti për ekspozimet individuale të parëndësishme të kredisë, të plotësuara me një rishikim të fondeve likuide dhe vlerësimin e besueshmërisë së klientit. Së fundi, kërkesat e kolateralit janë përgjithësisht më të larta për ekspozimet individuale të kredive. Si rregull i përgjithshëm, sa më i ulët të jetë ekspozimi i kredisë, aq më mbështetës është dokumentacioni i ofruar nga klienti, aq më i shkurtër është afati i ekspozimit të kredisë, sa më i gjatë historiku i klientit me bankën dhe sa më i lartë të jetë qarkullimi i klientit me Grupin, më të ulëta do të jenë kërkesat e kolateralit.

Procesi i vendimmarrjes siguron që të gjitha vendimet e kredisë për ekspozimet individualisht të rëndësishme merren nga komiteti i kredisë. Si parim i përgjithshëm, ne e konsiderojmë atë shumë të rëndësishme për të siguruar që biznesi ynë i huadhënies realizohet në bazë të udhëzimeve organizative që parashikojnë rregulla të përshtatshme që rregullojnë strukturat organizative dhe procedurat operative; përshkrimet e punës që përcaktojnë detyrat përkatëse; një ndarje të qartë të autoritetit vendimmarrës; dhe një përcaktim të qartë të përgjegjësisë.

Ekspozimet e kredive në vonesë përkufizohen si ekspozime kredie për të cilat pagesat e interesit kontraktual dhe/ose pagesat e principalit janë me vonesë. Cilësia relativisht e lartë e portofolit të kredisë pasqyron zbatimin e parimeve të mësipërme të kredidhënies, rezultatet e ndjekjes së treguesve të paralajmërimit të hershëm dhe monitorimit të duhur, në veçanti të ekspozimeve individuale të kredisë. Ky është një element thelbësor i strategjisë sonë për menaxhimin e borxheve në mjedisin aktual të vështirë ekonomik që po prek klientët tanë.

Banka ndjek me rigorozitet mospagimet e ekspozimeve tona të kredisë, e cila zakonisht lejon identifikimin e shpejtë të çdo pontenciali në rritje për mospagimin e ekspozimit të kredisë. Banka aplikon dhe zbaton rregulla strikte në lidhje me ekspozimet e kredive për të cilat, sipas mendimit tonë, nuk ka asnjë perspektivë reale që ekspozimi ndaj kredisë të shlyhet dhe ku zakonisht realizimi i kolateralit është përfunduar ose rezultati i procesit të realizimit është i pasigurt. Përpjekjet e bankës për rikuperimin dhe arkëtimin ndiqen nga punonjës të specializuar, zakonisht me eksperiencë në kredidhënie ose me njohuri në fushën ligjore. Efektiviteti i këtij administrimi të rreptë të rrezikut të kredisë është pasqyruar në normën krahasimisht të ulët të vonesave që pasqyron portofoli ynë i kredisë.

Cilësia e portofolit të kredisë monitorohet në mënyrë të vazhdueshme. Banka përdor tregues të brendshëm të paralajmërimit të hershëm për të identifikuar çdo rritje potenciali të rrezikut të kredisë. Një rritje e ndjeshme e rrezikut të kredisë evidentohet zakonisht gjatë analizës/ monitorimit financiar të klientit ose gjatë evidentimit të ndonjë ngjarje të posaçme që tregon rritje të rrezikut. Të dyja të mundësojnë një përditësim të Klasifikimit të Rrezikut të klientit. Nga ana tjetër, informacionet dhe të dhënat për vonesa në likuidim merren në konsideratë duke qenë se nivelet përfshijnë të gjitha ekspozimet që tejkalojnë 30 ditë vonesë.

Kjo qasje nënkupton analizën gjithëpërfshirëse të burimeve të ndryshme të informacionit përfshirë analizën gjithëpërfshirëse të qëndrimit financiar të huamarrësve, informacionin për vonesa në pagesa, të dhënat mbi ngjarjet e rishikimit dhe perspektivat e ardhshme makroekonomike.

Matja e humbjes së pritshme të kredisë (HPK). Humbja e pritshme e kredisë HPK është një vlerë e paanshme dhe e ponderuar e probabilitetit që vlerësohet si diferenca mes flukseve monetare ndaj bankës në përputhje me kushtet kontraktuale të instrumentit financiar dhe flukseve monetare që banka pret të marrë. HPK bazohet në të gjithë informacionin e arsyeshëm dhe mbështetës që është në dispozicion pa kostot dhe përpjekjet e panevojshme në fund të çdo periudhe raportuese për ngjarjet e kaluara, kushtet aktuale dhe parashikimet e kushteve të ardhshme. Matja e humbjeve të pritshme të kredisë llogaritet duke përdorur parametrat e mëposhtëm: Ekspozimi në rast mospagimi ("ENM"), Probabiliteti i Mospagesës ("PM"), Humbja e Parashikuar ("HNM") dhe zbritet në një vlerë aktuale.

Modeli parashikon njohjen e humbjeve të pritshme të kredisë në kohën e duhur për të siguruar që shuma e humbjeve të pritshme të kredisë të njohura në çdo datë raportimi pasqyron ndryshimet në rrezikun e kredisë së instrumenteve financiarë. Si i tillë, modeli është parashikues dhe zëvendëson modelin e humbjeve që kanë ndodhur për njohjen e humbjeve të kredive, duke njohur humbjet e kredisë që nuk janë shkaktuar domosdoshmërisht nga një ngjarje e mundshme humbjeje. Në mënyrë të veçantë, modeli trajton kërkesat e SNRF 9 për matjen e humbjeve të pritshme

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**Rreziku kreditor (vazhdim)**

të kredisë bazuar në informacione të arsyeshme dhe mbështetëse që janë në dispozicion pa kosto ose përpjekje të panevojshme, duke përfshirë informacionin historik, aktual dhe informacionin e parashikuar. Ky model përcakton tri nivele të përkrahura më poshtë të bazuara në zhvillimin e rrezikut të kreditit që prej njohjes fillestare.

Niveli 1 përbën ekspozimet që nuk kanë pasur rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë që prej njohjes fillestare ose kanë pasur risk të ulët kredie në datën e raportimit, duke përfshirë edhe ato të transferuara nga Niveli 2 për shkak të uljes së rrezikut të kredisë. Për këto ekspozime, humbje një vjeçare të pritshme e kredisë njihen në pasqyrën e fitim humbjeve dhe përcaktohen provigjionet për humbjen. Humbjet e pritshme një vjeçare i referohen humbjeve të pritshme të kredisë që rezultojnë nga ngjarjet e mospagesës që janë të mundshme brenda 12 muajve pas datës së raportimit.

Niveli 2 përbën ekspozimet, për të cilat rreziku kreditor është rritur ndjeshëm që prej njohjes fillestare (përveç nëse kanë risk të ulët kredie në datën e raportimit) dhe nuk ka indikacione objektive zhvlerësimi. Provigjionet për humbjen përcaktohen në një shumë të barasvlershme me humbjet e pritshme të kreditit përgjatë gjithë periudhës së mbetur deri në maturitet. Niveli 3 përfshin ekspozimet që kanë prova objektive zhvlerësimi në datën e raportimit. Për këto aktive, njihen humbjet e pritshme përgjatë jetëgjatësisë.

Niveli 3 përfshin edhe aktivet financiare, të cilat janë aktualisht të zhvlerësuar në njohjen fillestare në bilanc (POCI). Pavarësisht ndryshimeve të ardhshme në rrezikun e kredisë, aktive POCI mbeten në nivelin 3 deri në mosnjohje të tyre. Ekspozimi në rast mospagimi i ENM është një vlerësim i ekspozimit në një datë të ardhshme kur ndodh mospagesa, duke marrë në konsideratë ndryshimet e pritshme në ekspozimin pas periudhës së raportimit, duke përfshirë pagesat e principalit dhe interesit dhe tërheqjet nga kreditë e miratuara. Ekspozimi në rast mospagimi i ENM për angazhimet e kredisë vlerësohet duke përdorur Faktorin e konvertimit të kredisë ("CCF"). CCF është një koeficient që tregon probabilitetin e konvertimit të shumave subjekt të angazhimit në një ekspozim në bilanc brenda një periudhe të paracaktuar. Drejtimi i kompanisë vlerëson se CCF-të 12 mujore dhe jetëgjatësia janë materialisht të njëjta. Probabiliteti i mospagesës është një vlerësim i mundësisë që mospagesa të ndodhë gjatë një periudhe kohe të caktuar. Humbja e parashikuar e HNM është një vlerësim i humbjes që rezulton nga mospagesa. Ajo bazohet në diferencën ndërmjet flukseve të mjeteve monetare kontraktuale që duhet të paguhet dhe atyre që kreditori do të priste të arkëtonte, duke përfshirë edhe nga çdo kolateral. Zakonisht shprehet si përqindje e ekspozimit të papaguar - ENM. Humbjet e pritshme zbriten në vlerën aktuale në fund të periudhës së raportimit. Norma e zbritjes paraqet normën efektive të interesit ("NEI") për instrumentin financiar ose një vlerë të përafërt me të.

Humbjet e pritshme të kredisë janë modeluar gjatë periudhës së jetëgjatësisë së instrumentit. Periudha e jetëgjatësisë është e barabartë me periudhën e mbetur kontraktuale deri në maturim të instrumenteve të borxhit, të cilat janë rregulluar për parapagimet e pritshme, nëse ka. Për angazhimet e huasë dhe kontratat e garancisë financiare, është periudha kontraktuale në bazë të të cilës subjekti ka një detyrim kontraktual për të dhënë kredi.

Modelet e menaxhimit dhe administrimit të humbjeve të kredisë HPK gjatë gjithë jetëgjatësisë, pra humbjet që rezultojnë nga të gjitha ngjarjet e mundshme të mospagesës gjatë periudhës së mbetur të instrumentit financiar. Humbje e pritshme e kredisë 12-muaj HPK gjatë jetëgjatësisë, që rezultojnë nga ngjarjet e mospagesës të një instrumenti financiar që janë të mundshme brenda periudhës 12 mujore pas periudhës së raportimit ose periudhës së mbetur të jetëgjatësisë së instrumentit financiar nëse është më pak se një vit. Humbjet e pritshme të kredisë HPK që vlerësohen nga drejtimi i bankës për qëllimet e këtyre pasqyrave financiare janë vlerësime dhe çmuarje për një pikë-në-kohë, dhe jo vlerësime apo çmuarje përmes ciklit që zakonisht përdoren për qëllime rregullatore. Vlerësimet dhe çmuarjet konsiderojnë informacionin e parashikuar për të ardhmen, pra humbja e pritshme e kredisë reflekton zhvillimin e ponderuar të probabilitetit të variablave kryesorë makroekonomikë që kanë ndikim në rrezikun e kredisë. Vlerësimi nëse ka pasur ose jo një rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë ("SICR") nga momenti i njohjes fillestare kryhet në baza individuale. Kriteret e përdorura për të identifikuar rritjen e rrezikuar SICR monitorohen dhe rishikohen në mënyrë periodike për përshtatshmërinë nga Departamenti i Rrezikut të Kredisë të Grupit. Supozimi, duke qenë se ka pasur rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë që nga momenti i njohjes fillestare kur aktivet financiare janë me vonesë për më shumë se 30 ditë, nuk është hedhur poshtë.

Banka gjykon dhe vlerëson se rreziku i një instrumenti financiar është rritur - SICR në rast se plotësohet një ose më shumë nga kriteret e mëposhtme sasiore, cilësore ose ndaluese.

Rreziku i kredisë rritet në mënyrë të konsiderueshme nëse evidentohet të paktën një nga ngjarjet e mëposhtme:

- klienti është në vonesë për më shumë se 30 ditë (duke përfshirë PAR 30 gjatë muajit) por më pak se 90 ditë
- përkeqësim i konsiderueshëm i situatës financiare të klientit që ka sjellë përkeqësimin e klasifikimit të rrezikut në 6 ose 7
- ngjarje të ristrukturimit standard ose në ndjekje
- shumë ristrukturime.
- Pas identifikimit të rritjes së rrezikut të kredisë mund të përcaktohet humbja e pritshme e kredisë.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Sistemi i klasifikimit të rrezikut. Sistemi i klasifikimit të rrezikut bazohet në eksperiencën shumë vjeçare në punën me klientët e vegjël dhe të mesëm dhe me njohuritë e gjera për arsyet e mospagesës. Sistemi i klasifikimit të rrezikut përbëhet nga karakteristikat cilësore dhe sasiore të çdo klienti, të cilat janë të ponderuara sipas rëndësisë dhe ndikimit të tyre në veprimtarinë e biznesit, dhe rrjedhimisht në ecurinë e ekspozimit të kredisë. Si rezultat, llogaritet një pikë përfundimtare për çdo klient që varion nga 1 në 8, ku 6 dhe 7 konsiderohen si ngjarje të rritjes së rrezikut SICR dhe 8 nënkupton shkallën më të lartë të rrezikut.

Banka përcakton rreziku standard i kredisë nga mospagesa nga ekspozimet e kredive të klientëve si rrezik i humbjeve për shkak të mospërmbushjes së mundshme të detyrimeve kontraktuale që lidhen me ekspozimet e kredisë së klientit.

Administrimi i rrezikut të kredisë nga mospagesa nga ekspozimet e kredive të klientëve bazohet në zbatimin e plotë të parimeve të kreditimit të bankës:

- analiza intensive e kapacitetit të borxhit të klientëve të Bankës
- dokumentimi i kujdesshëm i vlerësimeve të rrezikut të kredisë, duke siguruar që analizat e kryera mund të kuptohen nga palë të treta që kanë njohuritë e duhura
- shmangie rigoroze e borxheve të klientëve tanë
- ndërtimi i një marrëdhënieve personale dhe afatgjatë me klientin dhe mbajtja e kontaktit të rregullt
- monitorimi i ngushtë i pagesave të kredisë dhe treguesve të paralajmërimit të hershëm
- realizimi i menaxhimit strikt të vonesave realizimi strikt i arkëtimit të vlerës së kolateralit në rast mospagimi
- investimi në staf të trajnuar mirë dhe shumë të motivuar
- zbatimi i proceseve të dizajnuara me kujdes dhe të dokumentuara mirë
- zbatimi rigoroz i "parimit të kontrollit të dyfishtë".

Banka ka përafëruar plotësisht përkufizimin e mospagimit me përkufizimin e aktiveve të zhvlerësuar. Përkufizimi i mospagesës që parashikohet më sipër zbatohet për të gjitha llojet e aktiveve financiare të Bankës.

Një instrument konsiderohet të mos jetë më në vonesë (pra është rregulluar) nëse nuk plotëson asnjë nga kriteret e paracaktuara për një periudhë të njëpasnjëshme prej të paktën tre muaj. Përveç plotësimit të këtyre kriterëve, banka kryen një monitorim të plotë të financiar të ekspozimeve që kanë qenë në vonesë më parë, përpara se të riklasifikojë ato si të papaguara. Niveli i humbjeve të pritshme të kredisë HPK që njihet në këto pasqyra varet nëse rreziku i kredisë së huamarrësit është rritur ndjeshëm që nga momenti i njohjes fillestare. Ky është një model me tre nivele për matjen e humbjes së pritshme të kredisë HPK. Një instrument financiar që nuk është zhvlerësuar në momentin e njohjes fillestare dhe rreziku i tij i kredisë nuk është rritur ndjeshëm që nga momenti i njohjes fillestare ka një provizion për humbjen e kredisë në bazë të humbjes së pritshme të kredisë për një periudhë 12 mujore (Niveli 1).

Nëse është identifikuar një rritje rreziku - SICR që nga momenti i njohjes fillestare, instrumenti financiar kalon në Nivelin 2, por ende nuk konsiderohet i zhvlerësuar dhe provizioni bazohet në jetëgjatësinë e humbjes së pritshme të kredisë. Nëse një instrument financiar zhvlerësohet, instrumenti financiar klasifikohet në Nivelin 3 dhe provizioni bazohet në jetëgjatësinë e humbjes së pritshme të kredisë. Pasoja e klasifikimit të një aktivi në Nivelin 3 është që subjekti nuk njihet të ardhurat nga interesi në bazë të vlerës kontabël bruto dhe zbaton normën efektive të interesit të aktivit për vlerën kontabël, pa humbjet e pritshme të kredisë - HPK, për llogaritjen e atë ardhurave nga interesi.

Nëse ka prova dhe evidencë që kriteret e rritjes së rrezikut - SICR nuk plotësohen më vonë, instrumenti riklasifikohet në nivelin 1. Nëse një ekspozim është transferuar në Nivelin 2 bazuar në një tregues cilësor, banka monitoron nëse ky tregues vazhdon të ekzistojë ose ka ndryshuar. Banka diskuton çdo muaj, nëpërmjet komitetit të treguesve të cilësisë së aktivitetit, të gjitha rastet që janë identifikuar dhe tregojnë një rritje të rrezikut - SICR dhe në bazë të reagimit të monitorimit dhe ekzistencës së treguesve vendor për klasifikimin e duhur të ekspozimeve.

Humbjet e pritshme të kredisë - HPK për asetet financiare POCI gjithmonë maten në bazë të jetëgjatësisë. Prandaj, Banka njihet vetëm ndryshimet kumulative në humbjet e pritshme të kreditit përgjatë jetëgjatësisë.

Në përgjithësi, humbja e pritshme e kredisë - HPK është shuma e shumëzimit të parametrave të mëposhtëm të rrezikut të kredisë: ENM, PM dhe HNM, të cilat janë përcaktuar sikundër është shpjeguar më sipër dhe janë zbritur në vlerën aktuale duke përdorur normën efektive të interesit të instrumentit. Humbja e pritshme e kredisë - HPK përcaktohet duke parashikuar parametrat e rrezikut të kredisë (ENM, PM dhe HNM) për çdo vit të ardhshëm gjatë periudhës së jetëgjatësisë për çdo ekspozim individual ose segment kolektiv. Këto tre komponentë shumëzohen së bashku dhe përshtaten për gjasat e mbijetesës (pra ekspozimi është shlyer ose nuk është bërë në muajin e ardhshëm). Kjo në mënyrë efektive llogarit humbjen e pritshme të kredisë - HPK për secilën periudhë të ardhshme, e cila pastaj zbritet në datën e raportimit dhe mblihet. Norma e skontimit që përdoret për llogaritjen e humbjes së pritshme të kredisë - HPK është norma fillestare efektive e interesit ose një vlerë e përafërt me të.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**Përlllogaritja e humbjes së pritshme të kredisë (HPK):**

Parametrat e mëposhtëm përdoren për përlllogaritjen e humbjes së pritshme të kredisë.

Ekspozimi në rast mospagimi (ENM)

ENM është shuma e pritshme e ekspozimit në periudhën e mospagimit; ajo është huaja aktuale e papaguar nga ana e kredimarrësit që rregullohet për ndryshime në të ardhmen sipas kushteve kontraktuale të zbatueshme. Në këtë mënyrë, ENM përbëhet nga ekspozimet e pritshme (duke përfshirë rrezikun e kredisë nga biznesi jashtë bilancit) në kohën e mospagimit. Për ekspozimet me plane shlyerjeje të rregullt, ENM e modeluar përshtatet për mundësinë e pritshme të një shlyerjeje të hershme mbështetur në vërejtjet historike dhe në skenarët për zhvillimin e mjedisit ekonomik dhe parashikimeve përkatëse në të ardhmen. Për ekspozime të mundshme që mund të dalin në të ardhmen nga përdorimi i angazhimeve aktuale të kredisë, të tilla si linjat e kredisë apo mjetet e overdraft-it, faktorët e konvertimit përlllogariten sipas analizës empirike të të dhënave historike; për garancitë e pagesës dhe letrat e kredisë, përcaktohet një faktor konvertimi prej 100% dhe 50% respektivisht, sipas një gjykimi profesional.

Probabiliteti i mospagimit (PM)

Probabiliteti që një kredi të mospaguhet brenda një periudhe të caktuar kohore mbështetet në zhvillimet historike të mospagimit. Këto të dhëna historike të mospagimit përfshijnë kohën, llojin dhe shumën e mospagimit si edhe informacionet për karakteristikat e klientit nga sistemi ynë i brendshëm për klasifikimin e riskut. Parametrat janë specifikë për secilin shtet dhe bëjnë dallimin e niveleve të rrezikut të ekspozimit sipas segmenteve të klientëve në nivel banke. Banka përdor modelet statistikore për analizimin e të dhënave të mbledhura dhe bën parashikime për PM të pritshme mbështetur në skenarët për zhvillimin e mjedisit ekonomik. Hapi i fundit në proces do të ishte përlllogaritja e jetëgjatësisë së PM-ve në nivel ekspozimi.

Humbja nga Mospagimi (HNM)

Humbja e pritshme nga mospagimi mbështetet në të dhënat historike për shlyerjet e bëra nga huamarrësit me pagesa të vonuara. HNM-të përlllogariten si të ardhura të zbritura, duke marrë në konsideratë koston e shlyerjes dhe ekspozimin e kredisë. HNM-të e përlllogaritura modelohen si parashikime për të ardhmen të cilat kanë rëndësi për skenarët e parashikuar për zhvillimin e mjedisit ekonomik.

Të dhënat e mbledhura për vlerësimin e parametrave të rrezikut të kredisë mbështeten në historikun e të dhënave shumëvjeçare për huamarrësit tanë. Ndikimi i karakteristikave të rrezikut për secilin huamarrës dhe i faktorëve makroekonomikë për parametrat e përzgjedhur përcaktohet me anë të analizës së regresionit. Faktorët përkatës makroekonomikë (rritja e GDP, norma e inflacionit dhe norma e papunësisë) përzgjidhen sipas rëndësisë së tyre statistikore dhe rëndësisë ekonomike. Për të përcaktuar parametrat e HPK, përlllogaritet vlera mesatare e probabilitetit mbështetur në skenarë të ndryshëm për faktorët makroekonomikë. Banka rishikon rregullisht metodologjinë dhe supozimet e saj për të zvogëluar çdo diferencë midis çmuarjeve dhe humbjes aktuale të kredisë. Ky testim mbështetet kryhet të paktën një herë në vit.

Rezultatet e testimit mbështetës të metodologjisë së matjes së humbjes së pritshme të kredisë - HPK i komunikohen Drejtimin të Bankës dhe hapat e mëtejshëm për modifikimin e modeleve dhe supozimeve përcaktohen pas diskutimeve midis personave të autorizuar.

Rreziku i tregut

Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimet në çmimet e tregut, si norma e interesit, çmimet e kapitalit, kurset e këmbimit të monedhave të huaja dhe shtrirjen (spread-in) e kredisë (jo të lidhura me ndryshime të gjendjes së debitorit/kreditorit) do të ndikojnë fitimet e Bankës ose vlerën e mbajtjes së instrumenteve financiare. Objektivi i menaxhimit të rrezikut të tregut është të menaxhojë dhe të kontrollojë ekspozimet ndaj rrezikut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, duke maksimizuar kthimin mbi rrezikun.

Rreziku i këmbimit valutor

Rreziku i kursit të këmbimit specifikon rrezikun e efekteve negative në rezultatet financiare të një institucioni të shkaktuar nga ndryshimi i normave të kursit të këmbimit, të cilat janë: 1. Rreziku i monedhës së pasqyrës së të ardhurave të Bankës; 2. Rreziku i monedhës së mjaftueshmërisë së kapitalit; 3. Rreziku i investimeve në monedhë të huaj (jo i aplikueshëm për Bankën).

Në parim, Banka nuk angazhohet në tregtimin e pronave dhe nuk hyn në ndonjë pozicion spekulativ në tregjet valutore me qëllim të gjenerimit të të ardhurave shtesë potenciale. Prandaj, Banka është reptësisht një institucion kredie jo-tregtare. Banka synon të mbyllë pozicionet valutore dhe të sigurojë që pozicioni i hapur i monedhës të mbetet në kufijtë konservator në çdo kohë.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Rreziku i këmbimit valutor (vazhdim)

Politika për Administrimin e Rrezikut të Këmbimit valutor dhe Rregullorja e Bankës Qendror për Administrimin e Rrezikut të Pozicionit të Hapur Valutor, kufizojnë rrezikun e këmbimit valutor duke përcaktuar kufijtë dhe faktorët e raportimit për pozicionet e hapura valutore në lidhje me kapitalin rregullator. Ndryshimet në kufijtë dhe faktorët e raportimit në politikë mund të bëhen vetëm nga Komiteti i Aktiveve dhe Pasiveve të Grupit (PC Group ALCO) dhe Komiteti i Administrimit të Rrezikut të Grupit. Respektimi i limiteve të aprovuara të OCP-së rishikohet dhe monitorohet rregullisht nga Departamenti i Administrimit të Rrezikut. Normat zyrtare të këmbimit valutor për monedhat kryesore që përdoren në konvertimin e zërave të bilancit në valutë të huaj janë si më poshtë (në lekë):

	2022	2021
USD	107.05	106.54
EUR	114.23	120.76
GBP	128.92	143.95
CHF	116.13	116.82
CNY	15.44	16.81

Tabelat e mëposhtme paraqesin në mënyrë të përmblëdhur aktivet dhe detyrimet e bankës në monedhë të huaj më 31 Dhjetor 2022 dhe 2021, të këmbyerë në Lekë'ooo.

	Lekë	EUR	USD	Të tjera	Totali
31 Dhjetor 2022					
Aktivët					
Mjete monetare dhe llogari me Bankën Qendrore	2,525,687	4,715,494	279,975	-	7,521,155
Hua dhe paradhënie bankave	110,011	2,328,009	892,698	14,384	3,345,103
Letra me vlerë me kosto të amortizuar (KA)	1,833,348	-	-	-	1,833,348
Hua dhe paradhënie klientëve	11,403,538	15,645,945	646,434	-	27,695,917
Aktive të tjera financiare	82,513	159,949	19,331	-	261,793
Totali i aktiveve financiare	15,955,096	22,849,397	1,838,437	14,384	40,657,315
Pozicioni valutor i hapur (aktivet)	-	-	-	-	-
Detyrimet					
Detyrime ndaj bankave	271,332	4,086,324	-	-	4,357,656
Detyrime ndaj klientëve	11,439,968	13,871,770	1,698,703	11,674	27,022,115
Fonde të tjera të marra hua	-	3,902,050	-	-	3,902,050
Detyrime të tjera financiare	164,096	351,781	144,668	125	660,670
Borxhi i varur	-	815,675	-	-	815,675
Totali i detyrimeve financiare	11,875,396	23,027,600	1,843,371	11,799	36,758,166
Pozicioni valutor i hapur (detyrimet)	-	-	-	-	-
Pozicioni valutor në bilanc, neto	4,079,700	(178,203)	(4,934)	2,585	3,899,150
Angazhimet dhe garancitë jashtë bilancit					
Angazhimet e kredisë	662,965	1,485,852	23,386	-	2,172,203
Jashtë bilancit - letër kreditë	-	-	-	-	-
Jashtë bilancit - garancitë bankare	730,680	555,489	70,195	-	1,356,364
Totali i angazhimeve të kredisë	1,393,645	2,041,341	93,581	-	3,528,567

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Rreziku i këmbimit valutor (vazhdim)

	Lekë	EUR	USD	Të tjera	Totali
31 Dhjetor 2021					
Aktivet					
Mjete monetare dhe llogari me Bankën Qendrore	1,944,230	2,762,552	309,296		5,016,078
Hua dhe paradhënie bankave	-	2,935,196	403,855	8,703	3,347,754
Letra me vlerë me kosto të amortizuar (KA)	1,700,596	-	-	-	1,700,596
Hua dhe paradhënie klientëve	12,636,191	13,970,318	613,432	-	27,219,941
Aktive të tjera financiare	88,039	104,041	18,171	-	210,251
Totali i aktiveve financiare	16,369,056	19,772,107	1,344,754	8,703	37,494,622
Pozicioni valutor i hapur (aktivet)	-	253,596	8,442	-	262,038
Detyrimet					
Detyrime ndaj bankave	275,391	3,029,845	-	-	3,305,236
Detyrime ndaj klientëve	12,556,419	12,512,153	1,351,361	8,321	26,428,254
Fonde të tjera të marra hua	400,007	3,690,058	-	-	4,090,065
Detyrime të tjera financiare	72,425	104,875	5,668	22	182,990
Borxhi i varur	-	857,898	-	-	857,898
Totali i aktiveve financiare	13,304,242	20,194,829	1,357,029	8,343	34,864,443
Pozicioni valutor i hapur (detyrimet)	253,710	8,453	-	-	262,163
Pozicioni valutor në bilanc, neto	2,811,104	(177,579)	(3,833)	360	2,630,054

Angazhimet dhe garancitë jashtë bilancit

Angazhimet e kredisë	812,450	1,641,514	73,896	-	2,527,860
Jashtë bilancit - letër kreditë	-	-	-	-	-
Jashtë bilancit - garancitë bankare	710,058	530,276	74,224	-	1,314,558
Totali i angazhimeve të kredisë	1,522,508	2,171,790	148,120	-	3,842,418

Analiza e ndjeshmërisë së Bankës merr në konsideratë lëvizjet historike të kurseve të këmbimit për një periudhë 10 vjeçare në Lekë kundrejt monedhave të huaja, Euro dhe USD. Në vijim të goditjeve të llogaritura historike dhe ndikimit përkatës financiar në bazë të pozicioneve të hapura valutore të Bankës, ndjeshmëria ndaj rrezikut të kursit të këmbimit matet dhe raportohet tek drejtuesit kryesor dhe përfshihet në llogaritjet ICAAP. Kjo analizë bazohet në metodat statistikore dhe paraqet vlerësimin efekteve të drejtimit të bankës për ndryshimet e arsyeshme të mundshëm të kursit të këmbimit.

Llogaritja e kapitalit ekonomik të nevojshëm për të mbuluar rrezikun e këmbimit valutor tregon ndikimin që një goditje historike ekstreme e kursit të këmbimit do të kishte në bankë duke pasur parasysh ekspozimin e rrezikut aktual të këmbimit valutor. Llogaritja e ndikimit të tillë në bazë të të dhënave më 31 dhjetor 2022 dhe 31 dhjetor 2021 (sipas skenarit standard) paraqitet si më poshtëm:

Monedha	Goditjet historike 2022	Goditjet historike 2021	Efekti në fitim ose humbje	
			31 Dhjetor 2022	31 Dhjetor 2021
EUR	+2.27%	+1.93%	(4,540)	(1,687)
USD	-4.58%	+4.68%	275	(246)
Totali			(4,265)	(1,933)

Goditja e kursit të këmbimit përcaktohet si më poshtë:

- Për një periudhë prej dhjetë vjetësh, listohen kurset ditore të këmbimit për secilin çift palë të monedhave. Çiftet e monedhave janë monedha funksionale të bankës (LEK) kundrejt secilës prej monedhave të huaja të OCP të bankës. Ndryshimi i vjetër (pra periudha e mbajtjes = një vit) identifikohet si lëvizje, e shprehur në përqindje, të kursit të këmbimit të secilës prej monedhave të huaja.
- Ndikimi i fitimit ose humbjes për çdo OCP të bankës llogaritet për çdo ndryshim të njëkohshëm nga viti në vit (duke shumëzuar për çdo monedhë OCP me çdo ndryshim të kursit të këmbimit çdo vit).
- Janë marrë lëvizjet e njëkohshme të kursit të këmbimit valutor të të gjitha monedhave që çojnë në ndikimin më të madh të humbjeve të agregatit 1 në përqindje.

Kapitali ekonomik i nevojshëm për të mbuluar rrezikun e monedhës merret duke shumëzuar secilin OCP me goditjen e kursit përkatës të kursit të këmbimit dhe këto rezultate janë agreguar, pra ndikimet pozitive dhe negative janë netuar.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Rreziku i normës së interesit

Rreziku u normës së interesit specifikon rrezikun që lëvizjet në normat e interesit të tregut do të ndikojnë negativisht në vlerën ekonomike të Bankës dhe në të ardhurat e saj nga interesi dhe eventualisht në kapital. Ndryshimet në normat e interesit të tregut mund të prekin bankën direkt, në aspektin e pozicioneve të bilancit të indeksuar sipas normave referencë të tregut (d.m.th. huat e klientëve me norma interesi variabël të indeksuara me TRIBOR 12M, me norma Bono Thesari 12M dhe LIBOR 12M, ose fonde të huazuara në EUR të indeksuara me EURIBOR 6M dhe 12M). Edhe pozicione të tjera mund të preken, në varësi të vendimit për vendosjen e çmimi, vendim ky që pasqyron dinamikat e tregut.

Banka nuk synon të gjenerojë fitime nëpërmjet spekulimeve në tregun e normave të interesit. Përkundrazi, ajo synon të sigurojë që struktura e normës së interesit të jetë e balancuar në mënyrë të mjaftueshme për të gjitha afatet e maturimit duke qëndruar brenda kufijve të përcaktuar në Politikën për Administrimin e Rrezikut të Interesit dhe në Udhëzimin e Bankës Qendrore për Administrimin e Rrezikut të Normës së Interesit. Banka e arrin këto duke përshtatur profilet e ri-çmimit midis aktiveve dhe detyrimeve.

Banka i monitoron ndryshimet në normën e interesit me anë të dy dimensioneve:

1) Perspektiva ekonomike – rreziku i ndryshimeve në normën e interesit që sjell humbje në vlerën aktuale të të gjitha pozicioneve të ndjeshme të normës së interesit. Rreziku i vlerës ekonomike matet me anë të ndikimit të vlerës ekonomike i cili përfaqëson ndryshimin në vlerën aktuale të të ardhurave të Bankës në të ardhmen gjë e cila do të shkaktonte një goditje në normën e interesit. Rreziku i vlerës ekonomike ka një perspektivë më afatgjatë dhe për këtë arsye, identifikon rrezikun që shkaktohet nga mospërputhjet e ndryshimeve të çmimeve në një perspektivë afatgjatë. Përmasa e ndikimit të vlerës ekonomike varet nga struktura e rivendosjes së çmimeve dhe karakteristikat e aktiveve të ndjeshme të interesit dhe detyrimit, si edhe ndryshimi i parashikuar i normës së interesit.

2) Perspektiva e fitimeve – rreziku i ndryshimeve në normën e interesit që shkaktonte humbje në përfitim dhe humbje paraqiten në bilanc brenda një afati të caktuar. Rreziku i fitimeve të interesit llogarit se si ndryshimet në normën e interesit mund të ndikojnë përfitimet për Bankën, përgjatë një harku kohor të përcaktuar, duke pasur në konsideratë strukturën e saj aktuale të rivendosjes së çmimeve. Kjo matet me anë të ndikimit të përfitimeve të interesit, që paraqet ndryshimin në të ardhurat e interesit neto përgjatë një periudhe kohore një-vjeçare, me peshë edhe në ndikimin e ndryshimit të vlerës së drejtë të instrumenteve financiarë.

Të dyja analizat realizohen duke përdorur një goditje të menjëhershme (ndryshimi paralel i kurbës së yield-it) mjaft e lartë për të mbuluar skenarë të ndryshëm të luhatjeve të kurbës së yield-eve; kjo bëhet për të gjitha monedhat përkatëse të rrezikut të normës së interesit. Vetëm duke vlerësuar të dy treguesit njëkohësisht (afatgjatë dhe afatshkurtër), mundësohet përcaktimi i plotë i objektivit të ekspozimit ndaj rrezikut të normës së interesit. Gjithashtu, përveç përdorimit të shpeshtë të normave të interesit të Euros (Euro) dhe Dollarit Amerikan (USD) si prag, përdoren edhe norma të tjera të interesit sipas tregut.

Duke marrë parasysh strukturat e aktiveve dhe detyrimeve të përcaktuara në Lekë, Euro dhe USD më 31 dhjetor 2022 dhe 2021, si dhe duke supozuar një zhvendosje paralele të normave të interesit në aktivet dhe detyrimet e ndjeshme ndaj normës së interesit, profili i rrezikut të normës së interesit të Bankës paraqitet si më poshtë:

Gap-i i ndjeshmërisë së interesit në Lekë Në 31 Dhjetor 2022	Deri në 1 muaj	1-6 muaj	6-12 muaj	1-2 vjet	2-5 vjet	Më shumë se 5 vjet	Totali i ndjeshëm ndaj interesit	Jo i ndjeshëm ndaj interesit
Aktivët								
Arka	-	-	-	-	-	-	-	1,634,852
Bilancet me Bankën Qendrore	5,872,016	-	-	-	-	-	5,872,016	14,402
Llogari rrjedhëse me bankat	3,188,377	-	-	-	-	-	3,188,377	90,890
Bono thesari dhe tituj të treg	Fikse 983,238	606,271	259,552	-	-	-	1,849,061	(15,713)
	Var.	-	-	-	-	-	-	-
Depozita me afat të bankave	110,036	-	-	-	-	-	110,036	-
Hua dhe paradhënie klientëve	Fikse 1,002,583	4,339,433	5,323,592	1,192,524	577,249	45,122	12,480,503	-
	Var.	2,136,771	7,087,287	7,119,826	293,424	452,603	260,176	17,350,087
Zëra jashtë bilancit	70,328	894,672	1,199,958	-	-	-	2,164,958	-
Aktive të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktive gjithsej	13,363,349	12,927,663	13,902,928	1,485,948	1,029,852	305,298	43,015,038	1,724,431
Detyrime								
Llogari rrjedhëse nga bankat	158,029	3,039,080	1,239,416	67,151	569,813	-	5,073,489	-
Llogari rrjedhëse nga klientët	406,280	1,293,490	2,973,498	1,602,220	51,293	-	6,326,781	11,826,293
Depozita nga klientët	655,017	1,909,773	4,489,819	1,587,613	558,171	132,145	9,332,538	-
Kredi dhe borxh i varur	Fikse	-	-	-	-	-	-	-
	Var.	909,609	3,786,756	-	-	-	4,696,365	-
Zëra jashtë bilancit	-	-	-	-	-	-	-	-
Detyrime të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	-
Totali i detyrimeve	2,128,935	10,029,099	8,702,733	3,256,984	1,179,277	132,145	25,429,173	11,826,293
Pozicioni i hapur i gap-it të ndjeshmërisë së NI	11,234,414	2,898,564	5,200,195	(1,771,036)	(149,425)	173,153	17,585,865	-

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Rreziku i normës së interesit (vazhdim)

Gap-i i ndjeshmërisë së interesit në Euro Në 31 Dhjetor 2022	Deri në 1 muaj	1-6 muaj	6-12 muaj	1-2 vjet	2-5 vjet	Më shumë se 5 vjet	Totali i ndjeshëm ndaj interesit	Jo i ndjeshëm ndaj interesit
Aktivët								
Arka	-	-	-	-	-	-	-	512,897
Bilancet me Bankën Qendrore	4,202,597	-	-	-	-	-	4,202,597	-
Llogari rrjedhëse me bankat	2,295,681	-	-	-	-	-	2,295,681	90,890
Bono thesari dhe tituj të treg	Fikse Var.	-	-	-	-	-	-	-
Depozita me afat të bankave	-	-	-	-	-	-	-	-
Hua dhe paradhënie klientëve	Fikse Var.	409,300	1,702,443	2,900,338	778,862	283,889	23,027	6,097,859
Zëra jashtë bilancit	1,396,037	4,351,953	4,457,015	195,536	311,983	187,530	10,900,054	-
Aktive të tjera financiare	41,819	648,693	791,581	-	-	-	1,482,093	-
Aktive gjithsej	8,345,434	6,703,089	8,148,934	974,398	595,872	210,557	24,978,284	603,787
Detyrime								
Llogari rrjedhëse nga bankat	-	2,924,719	1,239,416	67,151	569,813	-	4,801,099	-
Llogari rrjedhëse nga klientët	284,665	885,755	2,036,174	1,062,056	-	-	4,268,650	6,731,362
Depozita nga klientët	195,130	514,119	1,740,962	349,628	175,399	106,824	3,082,062	-
Kredi dhe borxh i varur	Fikse Var.	-	-	-	-	-	-	-
Zëra jashtë bilancit	909,609	3,786,756	-	-	-	-	4,696,365	-
Detyrime të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	-
Totali i detyrimeve	1,389,404	8,111,349	5,016,552	1,478,835	745,212	106,824	16,848,176	6,731,362
Pozicioni i hapur i gap-it të ndjeshmërisë së NI	6,956,030	(1,408,260)	3,132,382	(504,437)	(149,340)	103,733	8,130,108	

Gap-i i ndjeshmërisë së interesit në USD Në 31 Dhjetor 2022	Deri në 1 muaj	1-6 muaj	6-12 muaj	1-2 vjet	2-5 vjet	Më shumë se 5 vjet	Totali i ndjeshëm ndaj interesit	Jo i ndjeshëm ndaj interesit
Aktivët								
Arka	-	-	-	-	-	-	-	74,807
Bilancet me Bankën Qendrore	199,565	-	-	-	-	-	199,565	5,603
Llogari rrjedhëse me bankat	892,696	-	-	-	-	-	892,696	-
Bono thesari dhe tituj të treg	Fikse Var.	-	-	-	-	-	-	-
Depozita me afat të bankave	-	-	-	-	-	-	-	-
Hua dhe paradhënie klientëve	Fikse Var.	2,256	332,564	69,133	1,405	-	405,358	-
Zëra jashtë bilancit	14,179	51,919	191,514	4,876	8,775	1,732	272,995	-
Aktive të tjera financiare	-	6,496	16,803	-	-	-	23,299	-
Aktive gjithsej	1,108,696	390,979	277,450	6,281	8,775	1,732	1,793,913	80,410
Detyrime								
Llogari rrjedhëse nga bankat	-	-	-	-	-	-	-	-
Llogari rrjedhëse nga klientët	12,739	42,770	98,340	102,556	51,293	-	307,698	816,021
Depozita nga klientët	52,891	374,924	178,035	104,889	6,644	-	717,383	-
Kredi dhe borxh i varur	Fikse Var.	-	-	-	-	-	-	-
Zëra jashtë bilancit	-	-	-	-	-	-	-	-
Detyrime të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	-
Totali i detyrimeve	65,630	417,694	276,375	207,445	57,937	-	1,025,081	816,021
Pozicioni i hapur i gap-it të ndjeshmërisë së NI	1,043,066	(26,715)	1,075	(201,164)	(49,162)	1,732	768,832	-

SHËNIME NË PASQYRAT E FINANCAVE

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2022 (Të gjitha shumat e shprehura në ooo lekë, përveç rasteve kur përcaktohet ndryshe)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Rreziku i normës së interesit (vazhdimi)

Gap-i i ndjeshmërisë së interesit në Lekë Në 31 Dhjetor 2021		Deri në 1 muaj	1-6 muaj	6-12 muaj	1-2 vjet	2-5 vjet	Më shumë se 5 vjet	Totali i ndjeshëm ndaj interesit	Jo i ndjeshëm ndaj interesit
Aktivët									
Arka		-	-	-	-	-	-	-	810,632
Bilancet me Bankën Qendrore		743,793	-	-	-	-	-	743,793	389,805
Llogari rrjedhëse me bankat		-	-	-	-	-	-	-	-
Bono thesari dhe tituj të treg	Fikse	653,317	1,052,330	-	-	-	-	1,705,647	333,701
	Var.	-	-	-	-	-	-	-	-
Depozita me afat të bankave		-	-	-	-	-	-	-	-
Hua dhe paradhënie klientëve	Fikse	633,686	2,026,606	2,990,580	576,288	392,108	75,701	6,694,970	-
	Var.	883,719	2,932,303	3,146,354	-	-	-	6,962,375	-
Zëra jashtë bilancit		32,653	214,665	563,268	-	-	-	810,586	-
Aktive të tjera financiare		-	-	-	-	-	-	-	-
Aktive gjithsej		2,947,168	6,225,905	6,700,202	576,288	392,108	75,701	16,917,372	1,534,138
Detyrime									
Llogari rrjedhëse nga bankat		-	-	-	-	-	-	-	-
Llogari rrjedhëse nga klientët		16,250	-	-	-	-	-	16,250	4,612,147
Depozita nga klientët	Fikse	678,364	1,821,392	3,601,435	1,483,312	341,863	27,467	7,953,833	-
	Var.	570,426	105,304	-	-	-	-	675,731	-
Kredi dhe borxh i varur		-	-	-	-	-	-	-	-
Zëra jashtë bilancit		253,710	-	-	-	-	-	-	-
Detyrime të tjera financiare		-	-	-	-	-	-	-	-
Totali i detyrimeve		1,518,750	1,926,696	3,601,435	1,483,312	341,863	27,467	8,645,813	4,612,147
Pozicioni i hapur i gap-it të ndjeshmërisë së NI		1,428,418	4,299,209	3,098,767	(907,024)	50,244	48,234	8,271,559	-

Gap-i i ndjeshmërisë së interesit në Euro Në 31 Dhjetor 2021		Deri në 1 muaj	1-6 muaj	6-12 muaj	1-2 vjet	2-5 vjet	Më shumë se 5 vjet	Totali i ndjeshëm ndaj interesit	Jo i ndjeshëm ndaj interesit
Aktivët									
Arka		-	-	-	-	-	-	-	570,306
Bilancet me Bankën Qendrore		2,192,246	-	-	-	-	-	2,192,246	-
Llogari rrjedhëse me bankat		2,775,760	-	-	-	-	-	2,775,760	168,135
Bono thesari dhe tituj të treg	Fikse	-	-	-	-	-	-	-	-
	Var.	-	-	-	-	-	-	-	-
Depozita me afat të bankave		-	-	-	-	-	-	-	-
Hua dhe paradhënie klientëve	Fikse	562,796	1,575,552	2,464,306	617,806	312,348	17,724	5,550,532	-
	Var.	1,265,813	3,646,451	4,681,974	-	-	-	9,594,238	-
Zëra jashtë bilancit		282,699	500,205	1,104,350	-	-	-	1,887,255	-
Aktive të tjera financiare		-	-	-	-	-	-	-	-
Aktive gjithsej		7,079,314	5,722,208	8,250,630	617,806	312,348	17,724	22,000,030	738,441
Detyrime									
Llogari rrjedhëse nga bankat		-	-	-	-	-	-	-	-
Llogari rrjedhëse nga klientët		14,839	-	-	-	-	-	14,839	6,756,037
Depozita nga klientët	Fikse	382,790	1,151,096	3,151,978	944,897	47,707	83,719	5,762,187	-
	Var.	-	335,213	2,735,963	1,046,087	-	-	4,117,262	-
Kredi dhe borxh i varur		1,212,776	2,612,689	-	-	-	-	3,825,465	-
Zëra jashtë bilancit		8,453	-	-	-	-	-	-	-
Detyrime të tjera financiare		-	-	-	-	-	-	-	-
Totali i detyrimeve		1,618,858	4,098,998	5,887,941	1,990,983	47,707	83,719	13,719,754	6,756,037
Pozicioni i hapur i gap-it të ndjeshmërisë së NI		5,460,456	1,623,210	2,362,688	(1,373,178)	264,641	(65,995)	8,280,277	-

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Rreziku i normës së interesit (vazhdim)

Gap-i i ndjeshmërisë së interesit në USD Në 31 Dhjetor 2021	Deri në 1 muaj	1-6 muaj	6-12 muaj	1-2 vjet	2-5 vjet	Më shumë se 5 vjet	Totali i ndjeshëm ndaj interesit	Jo i ndjeshëm ndaj interesit
Aktivët								
Arka	-	-	-	-	-	-	-	136,956
Bilancet me Bankën Qendrore	145,493	-	-	-	-	-	145,493	26,848
Llogari rrjedhëse me bankat	403,854	-	-	-	-	-	403,854	-
Bono thesari dhe tituj të treg	Fikse Var.	-	-	-	-	-	-	-
Depozita me afat të bankave	-	-	-	-	-	-	-	-
Hua dhe paradhënie klientëve	Fikse Var.	12,752	57,287	280,284	554	-	350,877	-
Zëra jashtë bilancit	16,906	66,149	219,873	-	-	-	302,929	-
Aktive të tjera financiare	8,522	24,288	49,234	-	-	-	82,044	-
Aktive gjithsej	587,528	147,725	549,391	554	-	-	1,285,198	163,803
Detyrime								
Llogari rrjedhëse nga bankat	-	-	-	-	-	-	-	-
Llogari rrjedhëse nga klientët	-	-	-	-	-	-	-	359,904
Depozita nga klientët	86,091	172,128	436,043	239,466	60,259	-	993,987	-
Kredi dhe borxh i varur	Fikse Var.	-	-	-	-	-	-	-
Zëra jashtë bilancit	-	-	-	-	-	-	-	-
Detyrime të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	-
Totali i detyrimeve	86,091	172,128	436,043	239,466	60,259	-	993,987	359,904
Pozicioni i hapur i gap-it të ndjeshmërisë së NI	501,436	(24,403)	113,348	(238,912)	(60,259)	-	291,210	-

Tabela më poshtë paraqet një përmbledhje të ndikimeve mbështetur në analizat e brendshme dhe metodologjinë e zbatuar për përcaktimin e rrezikut të normës së interesit. Analiza dhe përlogaritjet bëhen për të përcaktuar nga ana sasiore efektin e lëvizjeve të normave të interesit në vlerën ekonomike dhe fitimet e interesit për periudhën kohore 12-mujore dhe, rrjedhimisht, për të analizuar dhe lehtësuar risqet përkatëse, duke përmirësuar strukturën e çmimeve, kur kjo është e mundur. Duke marrë në konsideratë strukturat e aktivitetit dhe detyrimeve në Euro dhe USD më 31 dhjetor 2022 dhe 2021, si dhe duke supozuar një ndryshim paralel të normës së interesit për +/-200 bp dhe 100 bp në aktivet dhe detyrimet që janë të ndjeshme ndaj normës së interesit, profili i rrezikut të normës së interesit të Bankës paraqitet si më poshtë, në bazë të efekteve të fitimeve të interesit, ku shifrat negative paraqesin humbjet e mundshme dhe rënien e kapitalit neto.

Efekti i parashikuar i të ardhurave	2022		2021	
	+200 bp	-200 bp	+200 bp	-200 bp
Ndryshimi: normat e tregut në Lekë	(31,524)	32,026	(50,120)	22,141
Ndryshimi: normat e tregut në Euro	(33,742)	36,727	(6,200)	(53,416)
Ndryshimi: normat e tregut në USD	9,409	(9,825)	11,146	(13,731)
Efekti gjithsej (me taksa)	(55,857)	58,928	(45,174)	(45,005)
Si % e kapitalit	-1.15%	1.21%	-1.10%	-1.09%

Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është përcaktuar si paaftësia e mundshme e bankës për të përmbushur plotësisht ose në kohë detyrimet aktuale dhe të ardhshme të saj. Prandaj banka duhet të ruajë në çdo kohë fonde të mjaftueshme likuide për të plotësuar detyrimet e saj, edhe në rrethana potenciale të jashtëzakonshme. Administrimi i rrezikut të likuiditetit përfshin edhe perspektivën afatgjatë (strukurore), të përcaktuar si rreziku i likuiditetit. Rreziku i likuiditetit është gjithashtu rreziku që financimi shtesë nuk mund të merret, ose mund të rimerret në norma interesi tregu më të larta. Ai mund të shkaktohet nga çrregullimi i tregut ose përkeqësimi i huas e cila mund të bëjë që disa fonde financimi mos të jenë të disponueshme. Për të zbutur dhe zvogëluar rrezikun e likuiditetit, Banka diversifikon burimet e financimit dhe administron aktivet me kujdes likuiditeti, duke ruajtur një gjendje mjete monetare dhe të ngjashme të mjaftueshme për të plotësuar kërkesat e menjëhershme për përmbushje detyrimi.

Banka synon të ruajë pozitiv gap-in e maturimit kumulativ të pritshëm, për të paktën në një periudhë 90 ditore (periudha e mbijetesës 90 ditore, është një limit për skenarin standard dhe parashikim për skenarët e zgjatur, siç përcaktohet në Politikën e Administrimit të Likuiditetit). Në dhjetor 2022, periudha e mbijetesës së Bankës për të gjitha monedhat llogaritet në total mbi 360 ditë.

Tabela e mëposhtme paraqet aktivet dhe detyrimet financiare sipas maturimit kontraktor në datën e raportimit, ose sipas maturitetit të pritshëm.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Rreziku i likuiditetit (vazhdim)

31 Dhjetor 2022	Kërkesa dhe më pak se 1 muaj	Nga 1 deri në 6 muaj	Nga 6 deri në 12 muaj	Nga 12 muaj deri në 5 vjet	Mbi 5 vjet	Totali
Aktive						
Mjete monetare dhe ekuivalente të tyre	7,521,155	-	-	-	-	7,521,155
Letra me vlerë të investimeve me KA	749,691	1,084,597	-	-	-	1,834,288
Hua dhe paradhënie klientëve	414,017	3,514,945	4,035,238	11,382,914	8,348,804	27,695,917
Aktive të tjera financiare	261,792	-	-	-	-	261,792
Total	8,946,655	4,599,542	4,035,238	11,382,914	8,348,804	37,313,152
Detyrime						
Detyrime ndaj bankave të tjera	132,491	2,283,255	1,484,990	456,920	-	4,357,656
Llogaritë e klientit - Privat	10,315,964	483,994	400,973	374,862	-	11,575,793
Llogaritë e klientit - Biznes	7,823,891	1,636,308	3,445,200	2,540,922	-	15,446,322
Fonde të tjera të marra hua	389,477	-	-	2,170,370	-	3,902,050
Borxhi i varur	-	16,065	-	-	799,610	815,675
Angazhimet e kredisë bruto	2,172,203	-	-	-	-	2,172,203
Garancitë financiare	1,356,364	-	-	-	-	1,356,364
Detyrime të tjera financiare	660,670	-	-	-	-	660,670
Totali i pagesave potenciale në të ardhmen për detyrimet financiare	22,851,060	5,190,676	5,902,313	5,543,075	799,610	40,286,733
Gap-i i likuiditetit nga instrumentet financiare	(13,904,405)	(591,134)	(1,867,075)	5,839,840	7,549,194	(2,973,581)

31 Dhjetor 2021	Kërkesa dhe më pak se 1 muaj	Nga 1 deri në 6 muaj	Nga 6 deri në 12 muaj	Nga 12 muaj deri në 5 vjet	Mbi 5 vjet	Totali
Aktive						
Mjete monetare dhe ekuivalente të tyre	5,016,078	-	-	-	-	5,016,078
Letra me vlerë të investimeve me KA	-	1,701,230	-	-	-	1,701,230
Hua dhe paradhënie klientëve	852,756	1,407,928	6,228,391	9,963,182	8,767,684	27,219,941
Aktive të tjera financiare	210,251	-	-	-	-	210,251
Total	6,079,085	3,109,158	6,228,391	9,963,182	8,767,684	34,147,500
Detyrime						
Detyrime ndaj bankave të tjera	111,236	537,280	966,080	1,690,640	-	3,305,236
Llogaritë e klientit - Privat	9,209,627	57,658	1,444,837	344,327	-	11,056,450
Llogaritë e klientit - Biznes	8,083,940	914,843	3,888,560	2,484,461	-	15,371,804
Fonde të tjera të marra hua	1,621,912	-	-	2,468,153	-	4,090,065
Borxhi i varur	-	12,578	-	-	845,320	857,898
Angazhimet e kredisë bruto	2,527,860	-	-	-	-	2,527,860
Garancitë financiare	1,314,558	-	-	-	-	1,314,558
Detyrime të tjera financiare	182,990	-	-	-	-	182,990
Totali i pagesave potenciale në të ardhmen për detyrimet financiare	23,052,124	1,522,360	6,299,477	6,987,581	845,320	38,706,861
Gap-i i likuiditetit nga instrumentet financiare	(16,973,039)	1,586,798	(71,086)	2,975,601	7,922,364	(4,559,361)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**Rreziku i likuiditetit (vazhdim)**

Për të matur rrezikun e likuiditetit afatshkurtër, Banka përdor si bazë të dhënat kontraktuale të likuiditetit dhe rregullimet bëhen sa herë që nuk është praktike të zbatohet maturiteti kontraktual nga perspektiva e rrezikut të likuiditetit. Rregullimet bëhen kur llogaritet treguesi i likuiditetit të mjaftueshëm (SLI), periudha e mbijetesës dhe testet e stresit siç përcaktohet në Modelin e Administrimit të Rrezikut të Likuiditetit (Modeli LRM), miratuar dhe zbatuar në nivel Grupi. Rregullimet bëhen përmes zbatimit të supozimeve të caktuara që i transformojnë maturimet kontraktuale të aktiveve tejet likuide, flukset e brendshme dhe detyrimet që duhet të paguhën në periudhën e testuar në maturime që supozohet se përshkruajnë sjelljen e tyre në rast se skenarët e përcaktuar materializohen. Supozimet janë zgjedhur me qëllim që të jenë të kujdesshëm bazuar në analiza historike, rregullore, baza teorike, kërkesa operacionale dhe menaxherë risqesh e në mendimet e ekspertëve.

Në vijim të sa më sipër, depozitat rrjedhëse dhe depozitat e kursimit klasifikohen si depozita të cilat do të likuidohen në momentin e paraqitjes së kërkesës dhe në afatin e maturimit brenda një muaji. Për rrjedhojë, është rritur gap-i kontraktor i likuiditetit deri në dymbëdhjetë muaj. Megjithatë mundësia që këto vlera të mëdha të depozitave të klientëve, që arrijnë afërsisht 63% të totalit të depozitave, do të largohen nga Banka brenda një periudhe 1 muaj apo edhe 12 muaj, është shumë e vështirë dhe nuk është evidentuar historikisht. Duke zbatuar Modelin LRM, llogaritë rrjedhëse dhe ato të kursimit zbriten në afate të ndryshme kohore duke zbatuar normat e ndryshme të daljes, siç ka rezultuar nga analizat historike për një periudhë më mbi 10 vjeçare (duke përfshirë krizat financiare të vitit 2008) dhe duke trajtuar edhe rreziqet e mundshme në lidhje me përqendrimin e depozitave (në varësi të depozituesve të mëdhenj). Në vijim, normat e daljeve 1 muaj ndryshojnë nga 9.5%, në 12.0% dhe 15.0 % respektivisht për skenarët standardë dhe të stresit, duke qenë më të larta se çdo evidencë historike. Në çdo rast ku këto të mos jenë të mjaftueshme ose nëse vlerësohet rritje e rrezikut të përqendrimit, Banka duhet të rregullojë/rrisë normat përkatësisht në përputhje me kufijtë përkatës.

Përveç kësaj, Banka mban një portofol të aktiveve financiare shumë të tregtueshme (letra me vlerë të vendosjes) që mund të likuidohen lehtë si mbrojtje nga çdo ndërprerje e paparashikuar e flukseve të mjeteve monetare. Nga pikëpamja e menaxhimit të likuiditetit, këto aktive klasifikohen në shportën e parë të maturimit dhe prandaj sigurojnë një fond rezervë në rast të flukseve në dalje të papritura. Në anën tjetër, Banka ka vendosur marrëdhënie me homologët vendas dhe ndërkombëtarë (si ProCredit Holding dhe ProCredit Bank në Gjermani), si dhe me INF të ndryshme, në lidhje me çdo nevojë për sigurimin e fondeve në tregun e parasë ose me aksesin në alternativa financimi me afat më të gjatë, bazuar në parashikimet e likuiditetit të kryera çdo muaj. Strategjia e depozitave mbetet fokusi kryesor i Bankës, me qëllim sigurimin e fondeve të qëndrueshme dhe të diversifikuara nga klientët kryesorë të synuar, me qëllim mbulimin e flukseve në dalje të pritshme, si dhe për të mbështetur rritjen. Menaxhimi i Rrezikut të Likuiditetit bazohet dhe mbështetet nga një kuadër i hartuar mirë për administrimin e rrezikut, e përbërë nga Strategjia e Likuiditetit, Politikat dhe Procedurat për Administrimin e Rrezikut të Likuiditetit (përfshirë Modelin LRM), Planin për sigurimin e likuiditetit në rast emergjence, Planin i Rimëkëmbjes, strukturat e specializuara përgjegjëse dhe komitetet drejtuese (Komiteti i Aktivit dhe Pasivit – ALCO dhe Komiteti i Administrimit të Rrezikut – RMCO).

Drejtimi i Bankës monitoron administrimin e rrezikut të likuiditetit dhe të të gjithë raporteve përkatës të likuiditetit të Bankës kundrejt kërkesave të brendshme dhe rregullatorë çdo ditë, çdo javë dhe çdo muaj. Si rrjedhojë, Drejtimi beson se gap-i i likuiditetit afatshkurtër po menaxhohet përkatësisht.

Objektivat e Bankës për administrimin e kapitalit, i cili është koncepti më i gjerë se kapitali aksionar në paraqitjen e bilancit, janë:

- të respektojë kërkesat e kapitalit të përcaktuara nga Banka e Shqipërisë;
- të ruajë dhe të mbrojë aftësinë e bankës për të vazhduar aktivitetin në mënyrë që mund të vazhdojë kështu të gjenerojë të ardhura për aksionerët dhe fitime për grupet e tjera të interesit; dhe
- të ruajë një bazë të fortë kapitali për të mbështetur zhvillimin e aktivitetit të saj të biznesit.

Mjaftueshmëria e kapitalit dhe përdorimi i kapitalit rregullator monitorohen çdo ditë nga drejtimi i bankës, duke përdorur teknika në bazë të udhëzimeve që janë zhvilluar nga Komiteti i Bazelit dhe Direktivat e Komunitetit Evropian, të cilat zbatohen nga Banka e Shqipërisë për qëllime mbikëqyrëse.

Informacioni i kërkuar paraqitet çdo tremujor pranë Bankës së Shqipërisë. Banka e Shqipërisë kërkon që Banka ose Grupi Bankar duhet të: (a) ruajë një nivel minimal të kapitalit rregullator prej LEK 1 miliard, si dhe (b) të ruajë një raport të totalit të kapitalit rregullator ndaj aktiveve të ponderuara me risk (Raporti Bazeli II) në nivelin ose mbi nivelin minimal prej 12%. Gjithashtu, banka garanton se do të përmbushë në çdo kohë kërkesat shtesë për kapitalin, sipas

6. Menaxhimi i kapitalit (vazhdim)

ICAAP local raportuar pranë Bankës Qendrore, si edhe mbrojtësit makro të zbatueshëm, sipas rregullores përkatëse dhe Vendimeve të Guvernatorit.

Kapitali rregullator është kapitali i Bankës, i llogaritur sipas kërkesave të rregullores së Bankës së Shqipërisë, për të mbuluar rrezikun e kredisë, rrezikun e tregut dhe rrezikun operacional. Kapitali rregullator i Bankës është i ndarë në dy nivele. Banka llogarit kapitalin rregullator si shuma e kapitalit të nivelit T1 bazë dhe kapitalit të nivelit T2 shtesë duke marrë parasysh zbritjet në përputhje me kërkesat e përshkruara në rregulloret e Bankës së Shqipërisë. Bankat llogarisin ekspozimet e ponderuara me rrezikun si shuma e elementeve në vijim:

- Zërat e ekspozimeve dhe ekspozimet e mundshme të ponderuara për kredinë, ose rrezikun e kundërpalës;
- Kërkesat e kapitalit për rreziqet e tregut; dhe
- Kërkesat e kapitalit për rreziqet operationale.

Tabela e mëposhtme paraqet në mënyrë të përmblëdhur përbërjen e kapitalit rregullator dhe raportet e Bankës për vitet e mbyllur më 31 Dhjetor 2022 dhe 2021. Gjatë këtyre dy viteve, banka ka respektuar të gjitha kërkesat e jashtme të kapitalit. Duhet të theksohet se shumat në vijim janë të bazuara në rregulloret e Bankës së Shqipërisë dhe nuk bien dakord domosdoshmërisht për shumat e paraqitura në këto pasqyra financiare.

	2022	2021
Kapitali bazë Niveli 1		
Kapitali aksioner	5,711,469	4,995,616
Rezerva statutore	711,854	708,110
Fitimi i vitit	-	45,604
Fitimet/(humbjet) statutore të akumuluar	(2,345,150)	(2,387,008)
Aktive jo - materiale statutore	(6,218)	(7,625)
Total kapitali bazë i Nivelit 1	4,071,955	3,354,698
Kapitali Niveli 2		
Borxhi i varur	816,521	858,560
Detyrime të tjera	-	-
Total kapitali bazë i Nivelit 2	816,521	858,560
Totali i kapitalit rregullator	4,888,476	4,213,258
Totali i aktiveve të ponderuara me risk	29,656,478	28,646,609
Aktive të ponderuara me risk:		
Në bilanc	26,046,018	25,263,933
Jashtë bilancit	1,507,817	1,494,018
Aktive të ponderuara me risk për rrezikun operacional	2,102,643	1,888,658
Aktive të ponderuara me risk për rrezikun e tregut	-	-
Totali i aktiveve të ponderuara me risk	29,656,478	28,646,609
Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit të nivelit të parë	13.73%	11.71%
Raporti i mjaftueshmërisë së total kapitalit	16.48%	14.71%

Mjaftueshmëria e kapitalit monitorohet në mënyrë plotësuese duke përdorur një metodë uniforme për llogaritjen e mjaftueshmërisë së kapitalit në të gjithë grupin ProCredit në përputhje me udhëzimet e Komitetit të Bazelit (Bazel III). Administrimi dhe menaxhimi i kapitalit të Bankës rregullohet nga Politika e Bankës për Menaxhimin e Kapitalit dhe Politika e Bankës mbi Kapacitetin e Mbajtjes së Rrezikut (ICAAP). Raporti i kapitalit rregullator dhe raporti i kapitalit sipas Bazel III, nxitësit e raportit të levave Niveli 1 dhe kufiri monitorohen çdo muaj nga Komiteti i Bankës për Administrimin e Rrezikut/Komiteti i Administrimit të Rrezikut, si edhe l raportohen strukturave përkatëse të Grupit.

ICAAP - Perspektiva ekonomike

Përveç nga sa u tha më sipër, çka synon të sigurojë që Banka mund të përmbushë të gjitha detyrimet rregullatore dhe ato të jashtme si dhe kërkesat e brendshme që rrjedhin prej kësaj, në mënyrë të vazhdueshme përgjatë horizontit afatmesëm (këndvështrimi normativ), Banka e plotëson ICAAP-in (Procesi i vlerësimit të brendshëm të mjaftueshmërisë së kapitalit (PVBK) edhe me një këndvështrim ekonomik.

Këndvështrimi ekonomik shërben kryesisht për të ruajtur të sigurt thelbin ekonomik të bankës në periudhën afatgjatë. Vlerësimi pritët të mbulojë universin e plotë të atyre rreziqeve që mund të kenë një ndikim material në pozicionin

6. Menaxhimi i kapitalit (vazhdim)**ICAAP - Perspektiva ekonomike (vazhdim)**

e kapitalit nga këndvështrimi ekonomik. Për identifikimin dhe përcaktimin sasior të rreziqeve si dhe për veçimin e kapitalit të brendshëm për humbje të pritshme (për aq sa këto nuk merren në konsideratë në përcaktimin e kapitalit të brendshëm) si dhe humbjet e papritura, përdoren proceset dhe metodologjitë e veta. Metodatat që përdoren për të llogaritur vlerën e kapitalit ekonomik që kërkohet për të mbuluar rreziqet e ndryshme ndaj të cilëve ekspozohet banka, mbështeten në modele statistikore, për aq sa këto modele janë të disponueshme. Për secilën kategori rreziku, kapitali ekonomik që kërkohet për të mbuluar nivelin aktual të rrezikut që lind në një mjedis normal operimi (skenari standard) llogaritet në bazë mujore. Kërkesat ekonomike për kapital, më pas, krahasohen me burimet e disponueshme për mbulimin e rrezikut.

Konceptet e mëposhtme janë përdorur për të llogaritur humbjet e mundshme në kategoritë e ndryshme të rrezikut:

- Rreziku i kredisë (klientët): Bazuar në një analizë migrimi të përditësuar rregullisht për portofolin e kredisë, llogaritet niveli historik i humbjeve dhe shpërndarja e tyre statistikore. Normat e humbjeve historike në kategori të ndryshme vonesash aplikohen për portofolin e kredisë për të llogaritur humbjet e mundshme të kredisë dhe rrjedhimisht nevojitet kapitali ekonomik. Për skenarin standard, aplikohet norma të humbjes bazuar në një nivel besimi prej 99% dhe për skenarin e rënduar zbatohet ajo e zbatuar në një nivel besimi prej 99.9%.
- Rreziku i kundërpalës (përfshihet rreziku i lëshuesit): Për të përcaktuar nga ana sasiore vlerën e kapitalit ekonomik që nevojitet për të mbuluar rrezikun e kundërpalës (përfshirë rrezikun e emetuesit), përdoret vlerësimi sipas standardit Vlera-në-Rrezik (VaR), me qëllim që të shprehë shkallën e rrezikut të kredisë që përmbajnë portofolat. Vari përcaktohet për nivelin e besimit dhe përfaqëson humbjen, e cila mbështetur në shpërndarjen e modeluar të humbjes, nuk do të tejkalohet në një periudhë të caktuar kohore (një vit për ICAAP standard – Perspektiva ekonomike) më nivelin e besimit të paracaktuar (p.sh 99% ose 99.9%). Rreziku i kredisë i shprehur në masën VaR, më pas, ndahet në pjesë të humbjes “të pritshme” dhe “jo të pritshme”. Mesatarja e shpërndarjes së humbjes shpesh përcaktohet si “humbje e pritshme” (HP) – duke përfaqësuar atë pjesë të humbjeve të VaR të cilat priten të ndodhin në kushte standard. Shuma me të cilën VaR kalon HP përcaktohet si “humbje jo e pritshme” (HJP)- pjesa e VaR që përfaqëson skenarët e humbjeve ekstreme.
- Rreziku nga ekspozimi në monedhë të huaj: Llogaritja e kapitalit ekonomik që kërkohet për të mbuluar rrezikun që lind nga ekspozimi në një monedhë të huaj bazohet në pozicionin e hapur valutë të bankës dhe një goditje e kursit të këmbimit në monedhën përkatëse. Lëvizjet e njëkohshme historike vit-më-vit të kursit të këmbimit të të gjitha monedhave që çon në ndikimin më të madh të agreguar të humbjes të percentilit të parë (në vlerë absolute) përfaqësojnë kapitalin e nevojshëm për mbulimin e rrezikut nga ekspozimi në monedhë të hua.
- Rreziku i normës së interesit: Llogaritja e kapitalit ekonomik të nevojshëm për të mbuluar rrezikun nga norma e interesit bazohet te ekspozimi i normës së interesit (gap-i i çmimeve) në euro, në dollar amerikan dhe monedhën vendase të bankës (lek), si dhe në goditjet ndaj normës së interesit në monedhat përkatëse. Kjo kapet nga treguesi i ndikimit të vlerës ekonomike dhe llogaritet duke përdorur kapërcime paralele të menjëhershme të kurbave të të ardhurave. Për çdo monedhë përcaktohen sy skenarë të goditjeve të normës së interesit (paralelisht në rritje dhe paralelisht në rënie):
 - a) Për EUR dhe USD, përdoret një goditje me 200 pikë bazë në rritje dhe rënie për kurbat e të ardhurave, që reflektojnë mjedisin e normës së interesit në tregjet ndërkombëtare.
 - b) Për monedhën vendase dhe për EUR dhe USD: një goditje paralele në rritje dhe rënie që reflekton specifikat vendase të normave të interesit të tregut, teksa garanton se do të zbatohet një goditje minimale prej ± 200 pikë bazë (normat e përditshme të interesit për çdo kurbë pa rrezik për të ardhurat për më shumë se dhjetë vjet përdoren për të nxjerrë goditjen e normës së interesit). Kapitali ekonomik i nevojshëm për të mbuluar rrezikun e normës së interesit merret si shuma absolute e ndikimeve se vlerës aktuale neto specifike të monedhës, teksa mbahet në konsideratë vetëm skenari me një efekt të kundërt.
- Rreziku operacional: Vlera e përdorur për llogaritjen e mjaftueshmërisë së kapitalit të brendshëm është e barabartë me normën e veçimit të kapitalit për rrezikun operacional sipas Metodës Standarde. Sipas kësaj metode, veprimtaritë e Bankës ndahen më tej në linja veprimtarie të standardizuara. Kërkesa për kapital për një linjë të dhënë veprimtarie përkon me një përqindje fikse (“faktori beta”) të një treguesi përkatës. Ky tregues llogaritet në mënyrë individuale për secilën linjë veprimtarie dhe është i barabartë me mesataren e regjistruar përgjatë tre vjetëve të të ardhurave vjetore bruto. Faktori beta për secilën linjë veprimtarie është përkufizuar dhe shërben si përafrues për marrëdhënien në nivel industrie midis përvojës së humbjes nga rreziku operacional për një linjë të dhënë veprimtarie dhe nivelit agregat të të ardhurave bruto për atë linjë veprimtarie. Kërkesa për kapital për rrezikun operacional përkon me shumën e kërkesave për kapital në linjat individuale të veprimtarisë.

7. Vlerat e drejta të instrumenteve financiarë

Vlerat e drejta të aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare të cilat tregtohen në tregje aktive bazohen në çmimet e kuotuarat të tregut ose në kuotimet e çmimit nga agjentët. Për të gjitha instrumentet e tjera financiare Banka përcakton vlerat e drejta duke përdorur teknika të tjera të vlerësimit.

Për instrumentet financiare të cilat nuk tregtohen shpesh dhe kanë një transparencë të vogël për çmimin, vlera e drejtë është më pak objektive, dhe kërkon nivele të ndryshme gjykimi në varësi të likuiditetit, përqendrimit, pasigurisë së faktorëve të tregut, supozimeve të çmimit dhe rreziqe të tjera të cilat prekin një instrument të caktuar.

(a) Modelet e vlerësimit

Banka mat vlerat e drejta duke përdorur hierarkinë e mëposhtme të vlerës së drejtë, e cila pasqyron rëndësinë e informacioneve dhe të dhënave që përdoren për realizimin e matjeve dhe vlerësimeve.

Niveli 1:

Informacione dhe të dhëna që janë çmimet e kuotuarat të tregut (të parregulluara) në tregjet aktive për aktivet apo pasivet e ngjashme që banka mund t'i aksesojë në datën e vlerësimit. Një treg konsiderohet aktiv nëse çmimet e kuotuarat janë gati dhe ofrohen rregullisht dhe këto çmime përfaqësojnë transaksionet aktuale dhe të rregullta të cilat ndodhin në treg në mënyrë të pavarur.

Niveli 2:

Informacione dhe të dhëna të ndryshme nga çmimet e kuotuarat që përfshihen në Nivelin 1 të cilat janë të vëzhgueshme për aktivin apo pasivin qoftë në mënyrë të drejtpërdrejtë ose në mënyrë jo të drejtpërdrejtë. Teknikat e vlerësimit që janë aplikuar i referohen vlerës së drejtë aktuale të instrumenteve të ngjashme dhe analizës së zbritjes së fluksit të parasë duke përdorur parametrat që vëzhgohen në treg.

Niveli 3:

Informacione dhe të dhëna të cilat nuk janë të vëzhgueshme për aktivin dhe detyrimin.

Nëse normat e tregut të vëzhgueshme nuk janë të disponueshme, normat e brendshme përdoren si të dhëna për modelin e zbritjes së fluksit të parasë. Normat e brendshme përcaktohen duke marrë në konsideratë koston e fondeve në varësi të monedhës dhe afatit të maturimit plus marzhin e rrezikut. Normat e brendshme krahasohen rregullisht me normat që aplikohen për transaksione të palëve të treta dhe janë në përputhje me parametrat për një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve në treg sipas kushteve të tregut në datën e matjes.

Teknikat e vlerësimit përfshijnë vlerën aktuale neto dhe modelet e zbritjes së fluksit të parasë, krahasimin me instrumente të ngjashme për të cilat ekzistojnë çmimet e vëzhgueshme të tregut, ose modele të tjera vlerësimi. Supozimet dhe informacioni që përdoret në teknikat e vlerësimit përfshijnë norma interesi pa risk dhe krahasuese, spreadet e kreditit dhe prime të tjera të cilat përdoren për të vlerësuar dhe çmuar normat e zbritjes, çmimet e obligacionit dhe kapitalit, kursin e këmbimit valutor, kapitalin dhe çmimet e indeksit të kapitalit, si dhe luhatshmëria dhe ndërlidhja e pritshme e çmimit.

Objekti i teknikave të vlerësimit është të arrijmë të matim vlerën e drejtë e cila pasqyron çmimin që do të rezultojë për të shitur aktivin ose për të paguar transferimin e detyrimit në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve në treg në datën e matjes.

Banka përdor modele vlerësimi të njohura gjerësisht për përcaktimin e vlerës së drejtë të instrumenteve financiare të zakonshme dhe më të thjeshta, si norma e interesit dhe këmbimet valutore të cilat përdorin vetëm të dhëna tregu të vëzhgueshme dhe nevojitet gjykim dhe çmuarje të vogla nga drejtimi. Çmimet e vëzhgueshme ose informacioni i modelit janë zakonisht të disponueshme në treg për letrat me vlerë të listuara të borxhit dhe kapitalit. Disponueshmëria e çmimeve dhe të dhënave të tregut dhe informacioni i modelit zvogëlon nevojën për gjykimin dhe çmuarjen e drejtimin si dhe zvogëlon gjithashtu pasiguritë që shoqërojnë përcaktimin e vlerës së drejtë. Disponueshmëria e çmimeve dhe të dhënave të tregut të vëzhgueshme dhe informacioni ndryshon në varësi të produkteve dhe tregjeve dhe është subjekt ndryshimi në bazë të ngjarjeve të veçanta ose kushteve të përgjithshme të tregjeve financiare.

7. Vlerat e drejta të instrumenteve financiarë (vazhdim)

(b) Instrumentet financiare jo të matura me vlerën e drejtë për të cilat paraqitet vlera e drejtë

Tabela e mëposhtme përcakton vlerat e drejta të instrumenteve financiare të pamatura me vlerën e drejtë dhe i analizon ato sipas nivelit të hierarkisë së vlerës së drejtë në të cilën klasifikohet matja e vlerës së drejtë.

31 Dhjetor 2022	Kategoria	Vlera kontabël	Vlera e drejtë	Hierarkia e vlerës së drejtë		
				Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
Aktive financiare						
Mjete monetare dhe llogari me Bankën Qendrore	KA	7,521,155	7,521,155	-	7,521,155	-
Hua dhe paradhënie bankave	KA	3,345,103	3,345,103	-	3,345,103	-
Hua dhe paradhënie klientëve	KA	27,695,917	27,530,638	-	-	27,530,638
Letra me vlerë të investimeve	KA	1,833,348	1,826,454	-	1,826,454	-
Aktive të tjera (aksione)	VDATGJ	181	181	-	181	-
Aktive të tjera financiare	KA	261,793	261,793	-	261,793	-
Totali		40,657,497	40,485,324	-	12,954,686	27,530,638
Detyrime financiare						
Detyrime ndaj bankave të tjera	KA	4,357,656	4,357,656	-	4,357,656	-
Detyrime ndaj klientëve	KA	27,022,115	27,174,807	-	17,687,259	9,487,548
Hua	KA	3,902,050	3,827,357	-	573,289	3,254,068
Borxhi i varur	KA	815,675	815,675	-	815,675	-
Detyrime të tjera financiare	KA	660,670	660,670	-	660,670	-
Totali		36,758,166	36,836,165	-	24,094,549	12,741,616

31 Dhjetor 2021	Kategoria	Vlera kontabël	Vlera e drejtë	Hierarkia e vlerës së drejtë		
				Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
Aktive financiare						
Mjete monetare dhe llogari me Bankën Qendrore	KA	5,016,078	5,016,078	-	5,016,078	-
Hua dhe paradhënie bankave	KA	3,347,754	3,347,754	-	3,347,754	-
Hua dhe paradhënie klientëve	KA	27,219,941	26,441,199	-	-	26,441,199
Letra me vlerë të investimeve	KA	1,700,596	1,701,699	-	1,701,699	-
Aktive të tjera (aksione)	VDATGJ	192	192	-	192	-
Aktive të tjera financiare	KA	210,251	210,251	-	210,251	-
Totali		37,494,812	36,717,173	-	10,275,974	26,441,199
Detyrime financiare						
Detyrime ndaj bankave të tjera	KA	3,305,236	3,305,236	-	3,305,236	-
Detyrime ndaj klientëve	KA	26,428,254	26,553,396	-	16,711,834	9,841,562
Hua	KA	4,090,065	4,049,339	-	2,283,470	1,765,869
Borxhi i varur	KA	857,898	857,898	-	857,898	-
Detyrime të tjera financiare	KA	182,990	182,990	-	182,990	-
Totali		34,864,443	34,948,859	-	23,341,428	11,607,431

***Kategoritë: KA – Kosto e amortizuar;**

Sipas rastit, vlera e drejtë e huave dhe paradhënieve bazohet në transaksionet evidentueshme në treg. Nëse nuk ka transaksione të evidentueshme në treg, vlera e drejtë përcaktohet me anë të teknikave të vlerësimit, të tilla si teknikat e fluksit të mjeteve monetare të zbritura. Informacionet që përdoren në teknikat e vlerësimit përfshijnë humbjet e pritshme nga huat, normat e interesit dhe komisionet e parapagimit. Për të përmirësuar saktësinë e përlogaritjes së vlerësimit për huat e individëve dhe huat e vogla tregtare, huat homogjene grupohen në portofola me karakteristika të ngjashme.

Vlera e drejtë e depozitave nga bankat dhe klientët përcaktohet me anë të teknikave të fluksit të parasë, duke aplikuar norma të cilat ofrohen për depozita me maturim me afate të ngjashme. Vlera e drejtë e depozitave që paguhen sipas kërkesës është shuma e cila paguhet në datën e raportimit.

Vlera e drejtë e kredisë dhe borxhit të varur mbështetet në fluksit të parasë kontraktuale të zbritura, duke mbajtur në vëmendje normat e interesit të tregut, të cilat do të ishin të pagueshme nga Banka në rastin kur do të ishte nevoja që të zëvendësoheshin burimet e vjetra me burimet e reja të maturimit të mbetur të barabartë.

8. Prezantimi i instrumenteve financiare sipas kategorisë së matjes

SNRF 9 përfshin tri kategori kryesore të klasifikimit të aktivet financiare: të cilat maten me kosto të amortizuar, vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse (VDATGJ) dhe vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit humbjes (VDPFH). Klasifikimi i SNRF 9 në përgjithësi bazohet në modelin e biznesit në të cilin menaxhohet një aktivi financiar dhe flukset kontraktuale të mjeteve monetare parasë. Standardi eliminon kategoritë e mëparshme të SNK 39 të investimeve të mbajtura deri në maturim, huatë dhe llogaritë e arkëtueshme dhe të disponueshme për shitje. Sipas SNRF 9, derivativat e përfshira në kontratat ku kontrata është një aktiv financiar në sferën e standardit nuk degëzohen kurrë. Në vend të kësaj, i gjithë instrumenti hibrid vlerësohet për klasifikim.

SNRF 9 kryesisht parashikon kërkesat ekzistuese në SNK 39 për klasifikimin e detyrimeve financiare. Megjithatë, edhe pse sipas SNK 39, të gjitha ndryshimet në vlerën e drejtë të detyrimeve të përcaktuara sipas opsionit të vlerës së drejtë njihen në pasqyrën e fitim humbjeve, sipas SNRF 9 ndryshimet e vlerës së drejtë paraqiten në përgjithësi si më poshtë:

- shuma e ndryshimit të vlerës së drejtë që i atribuohet ndryshimeve në rrezikun e kredisë së detyrimit paraqitet në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse OCI; dhe
- shuma e mbetur e ndryshimit në vlerën e drejtë paraqitet në pasqyrën e fitim humbjeve

Më 31 Dhjetor 2022	VDATGJ	KA	Totali
Mjete monetare dhe llogari rrjedhëse me bankat	-	7,521,155	7,521,155
Hua dhe paradhënie bankave	-	3,345,103	3,345,103
Aktive të tjera financiare	-	261,793	261,793
Hua për biznesin	-	24,979,802	24,979,802
Hua klientëve	-	18,112,817	18,112,817
Paradhënie bankare	-	6,866,985	6,866,985
Hua për klientët privatë	-	2,716,115	2,716,115
Hua klientëve	-	2,679,222	2,679,222
Paradhënie bankare	-	33,887	33,887
Karta krediti	-	3,006	3,006
Totali Hua dhe paradhënie klientëve	-	27,695,917	27,695,917
Investime në letra me vlerë	-	1,833,348	1,833,348
Bono thesari të Qeverisë Shqiptare	-	1,833,348	1,833,348
Totali i Aktiveve Financiare	-	40,657,316	40,657,316

Më 31 Dhjetor 2021	VDATGJ	KA	Total
Mjete monetare dhe llogari rrjedhëse me bankat	-	5,016,078	5,016,078
Hua dhe paradhënie bankave	-	3,347,754	3,347,754
Aktive të tjera financiare	-	210,251	210,251
Hua për biznesin	-	25,184,414	25,184,414
Hua klientëve	-	18,671,131	18,671,131
Paradhënie bankare	-	6,513,283	6,513,283
Hua për klientët privatë	-	2,035,527	2,035,527
Hua klientëve	-	2,006,804	2,006,804
Paradhënie bankare	-	26,743	26,743
Karta krediti	-	1,980	1,980
Totali hua dhe paradhënie klientëve	-	27,219,941	27,219,941
Investime në letra me vlerë	-	1,700,596	1,700,596
Bono thesari të Qeverisë Shqiptare	-	1,700,596	1,700,596
Totali i aktiveve financiare	-	37,494,620	37,494,620

9. Të ardhura neto nga interesi

	2022	2021
Të ardhura nga interesat		
Hua dhe paradhënie klientëve	1,217,042	1,100,342
Investime në letra me vlerë me KA	29,215	33,470
Hua dhe paradhënie institucioneve financiare	15,398	4,440
Të ardhura të tjera nga interesat	11,557	7,595
Totali i të ardhurave nga interesi	1,273,212	1,145,847
Shpenzime e interesit		
Detyrime ndaj klientëve	138,027	157,332
Shpenzime për interesat e borxheve të varura	40,944	37,719
Shpenzime për interesat për institucionet financiare	71,228	79,815
Tjetër	48,413	30,737
Totali i shpenzimeve për interesat	298,612	305,602
Të ardhurat neto nga interesi	974,600	840,244

Të ardhurat nga dhe shpenzimet për interesat paraqiten në Pasqyrën e përfitimeve ose të humbjeve mbi bazën rrjedhëse (aktuale). Të ardhurat nga interesat, neto, përllogariten mbi vlerën kontabël bruto të aktivitetit financiar; për aktivin financiar në Fazën 3, të ardhurat nga interesat, neto, llogariten sipas vlerës kontabël neto të një aktiviteti financiar. Pagesat e marra për huatë e fshira nuk përfshihen në të ardhurat nga interesat, neto, por në kategorinë “Humbjet e pritura nga huatë”.

10. Humbjet e pritura nga huatë

	2022	2021
Ndryshim në humbjet e pritura nga huatë	(74,363)	123,160
Kompensim i huave të fshira	113,887	57,847
Totali	39,524	181,007

11. Të ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet

Të ardhurat nga pagesat dhe komisionet përfshijnë sa më poshtë:

Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet:	2022	2021
Shërbimet e pagesave	95,101	88,614
Karta debiti/kreditit	35,721	27,788
Mirëmbajtja e llogarisë	136,458	136,421
Letrat e kredisë dhe garancitë	17,330	17,898
Të tjera	624	642
Totali	285,234	271,363
Shpenzimet e tarifave dhe komisioneve:		
Shërbime për pagesat	51,655	41,536
Karta krediti/debiti	67,424	60,433
Mirëmbajtja e llogarisë	10,309	5,664
Letrat e kredisë dhe garancitë	16,934	28,468
Të tjera	356	725
Totali	146,678	136,826
Të ardhura neto nga tarifat dhe komisionet	138,556	134,537

Të ardhurat nga dhe shpenzimet për pagesat dhe komisionet paraqiten sipas shumës së pranuar për t'u paguar. Përgjithësisht, të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në një periudhë të caktuar.

12. Rezultati tjetër operativ neto

Të ardhura të tjera operative nga:	2022	2021
Kthimi i provizionit	6,001	5,508
Rimbursim i shpenzimeve	746	700
Shitja e pronave të përvetësuara	54,102	63,179
Shitja e pronës, ndërtesave dhe pajisjeve	29,267	11,063
Dhënia me qira i pronave të investimeve	66	1,679
Të tjera	25,486	45,437
Totali	115,668	127,567
Shpenzime të tjera operative për:		
Sigurimi i depozitës	47,123	48,626
Shitja e pronës, ndërtesave dhe pajisjeve	3,207	6,686
Zhvlerësimi i pronave të përvetësuara	1,916	120,332
Zhvlerësimi i kërkesave ndaj klientëve	9,120	19,314
Të tjera	40,209	29,164
Totali	101,575	224,122
Rezultati tjetër operativ neto	14,093	(96,555)

13. Shpenzime administrative

	2022	2021
Tl, mirëmbajtje dhe riparime	296,705	353,726
Konsulencë, shërbime ligjore dhe shërbime të tjera	106,362	116,169
Zhvlerësim i pronave, ndërtesave dhe pajisjeve	72,119	73,570
Shërbime sigurie	71,074	65,855
Marketingu, reklamim dhe përfaqësim	57,573	19,689
Telefon dhe energji elektrike	47,320	39,693
Trajnime	27,604	27,452
Transport	17,246	12,157
Shpenzime qiraje	10,471	19,513
Sigurimi	8,864	9,499
Furnizime zyre	5,005	7,389
Amortizim i aktiveve jo materiale	2,541	3,617
Shpenzime të tjera	120,038	19,572
Totali	842,922	767,901

Shpenzime të tjera përbëhen nga shpenzimet e auto-ngarkesës së TVSH-së 102,308 Lekë, shpenzimet për tatimet e bashkisë 5,705 Lekë (2021: 6,560 Lekë), shpenzimet e tatimit në burim 4,249 Lekë (2021: 4,781 Lekë) dhe shpenzimet e pagesave të anëtarësimit 1,483 Lekë (2021: 1,445 Lekë).

14. Shpenzime për personelin

Shpenzimet për personelin përbëhen si më poshtë:

	2022	2021
Pagat	275,148	283,886
Sigurimet shoqërore	24,648	21,427
Plani i kontributeve publike të përcaktuara	10,564	9,183
Të tjera	131	19
Totali	310,491	314,515

Në 31 Dhjetor 2022 Banka kishte 149 punonjës (31 Dhjetor 2021: 124 punonjës).

SHËNIME NË PASQYRAT E FINANCAVE

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2022 (Të gjitha shumat e shprehura në ooo lekë, përveç rasteve kur përcaktohet ndryshe)

15. Tatimi mbi të ardhurat

(a) Shuma të njohura në pasqyrën e të ardhurave ose humbjeve

Tatimi mbi fitimin për vitet e mbyllura më 31 Dhjetor 2022 dhe 2021 paraqitet si më poshtë:

	2022	2021
Tatimet aktuale	31,114	1,574
Detyrimet tatimore (përfitime)/shpenzime të shtyra	-	-
Shpenzime për tatimin mbi të ardhurat	31,114	1,574

Tatimi mbi fitimin aktual llogaritet në bazë të rregulloreve për tatimin mbi fitimin të zbatueshme në Shqipëri, duke përdorur normat e tatimeve në fuqi në datën e raportimit. Norma e tatimeve për të ardhurat e korporatës është 15% (2021: 15%).

(b) Barazimi i normës efektive tatimore

Më poshtë është një rakordim i tatimeve mbi të ardhurat të llogaritura me normën tatimore të aplikueshme me shpenzimet e tatimit mbi të ardhurat

	2022	2021
Përfitimi / (Humbjet) përpara tatimeve	137,327	76,451
Pagesë / (kredi) tatim në teori llogaritur me 15% (2021:15%)	20,599	11,468
Shpenzime jo të zbritshme	10,515	31,223
Mosnjohja e aktiveve të tatimeve të shtyra	-	-
Humbje tatimore të panjohura të mbartura	-	-
Përdorimi i humbjes tatimore të panjohur më herët e mbartur	-	(41,117)
Shpenzim për tatimin mbi fitimin	31,114	1,574

	2022	2021
Shuma totale e humbjes së tatimeve të mbartura në fillim të periudhës	-	274,114
Humbja tatimore (e përdorur)/ e realizuar gjatë vitit	-	(274,114)
Humbja e tatimeve të mbartura që skadojnë në fund të vitit	-	-
Totali i shumës së humbjes së tatimeve të mbartura në fund të vitit	-	-

16. Mjetet monetare dhe llogari me Bankën Qendrore

Mjetet monetare dhe llogaritë me Bankën Qendrore përbëhen nga sa më poshtë:

	2022	2021
Arka	1,634,852	1,517,893
Llogari rrjedhëse me Bankën Qendrore të Shqipërisë	3,267,541	1,132,535
	4,902,393	2,650,428
Rezerva e detyrueshme me Bankën Qendrore të Shqipërisë	2,624,361	2,370,685
Provizione për humbje nga zhvlerësimi	(5,599)	(5,035)
Totali	7,521,155	5,016,078

16. Mjetet monetare dhe llogari me Bankën Qendrore (vazhdim)

Rezervat e detyrueshme me Bankën Qendrore përbëjnë depozitën minimale të rezervës sipas kërkesave të Bankës së Shqipërisë. Këto rezerva llogariten si 7.5% të bilancit të depozitave në lekë me afat maturimi deri në një vit dhe 5% të bilancit të depozitave në lekë që nuk tejkalojnë afatin e maturimit dy vjeçar. Ndërsa, rezerva e detyrueshme për depozitat në monedhë të huaj (kryesisht USD dhe Euro) llogaritet si 12.5% e depozitave me afat maturimi deri në dy vjet në rast se pjesa e depozitave të huaja mbi depozitat totale nuk tejkalon 50%. Në rast se pjesa e tij është mbi 50% atëherë rezervat e detyrueshme llogariten si 20% e gjendjes së depozitave që tejkalojnë kufirin e papërcaktuar.

Mjetet monetare dhe të ngjashme më 31 dhjetor 2022 dhe 2021 paraqiten si më poshtë:

	2022	2021
Mjete monetare dhe llogari me Bankën Qendrore	4,902,393	2,650,428
Jua dhe paradhënie institucioneve financiare me maturim tre-mujor ose më pak	3,345,103	3,347,754
Vlera monetare në tranzit	802	2,462
Totali	8,248,297	6,000,644

Mjete monetare dhe llogari me Bankën Qendrore

Cilësia e kredisë së mjeteve monetare dhe llogarive me bankat qendrore paraqitet si më poshtë. Banka Qendrore e Shqipërisë nuk është klasifikuar. Megjithatë, Qeveria e Shqipërisë vlerësohet me B+ nga S&P dhe me B1 prej Moody's, me perspektivë të qëndrueshme.

31 Dhjetor 2022	Vlerësimi	Mjete monetare dhe llogari me bankat qendrore, përfshirë rezervat e detyrueshme	Letrat me vlerë të qeverisë shqiptare me maturim më pak se 3 muaj	Totali
Ekspozime të ulëta ndaj rrezikut të kredisë (Niveli 1)				
Banka Qendrore e Shqipërisë	B+			
- Llogari rrjedhëse		3,267,541	-	3,267,541
- Rezerva e detyrueshme		2,624,361	-	2,624,361
- Letra me vlerë të Qeverisë		-	1,348,321	1,348,321
Totali i mjeteve monetare dhe llogarive me Bankën Qendrore		5,891,902	1,348,321	7,240,223

31 Dhjetor 2021	Vlerësimi	Mjete monetare dhe llogari me bankat qendrore, përfshirë rezervat e detyrueshme	Letrat me vlerë të qeverisë shqiptare me maturim më pak se 3 muaj	Totali
Ekspozime të ulëta ndaj rrezikut të kredisë (Niveli 1)				
Banka Qendrore e Shqipërisë	B+			
- Llogari rrjedhëse		1,132,535	-	1,132,535
- Rezerva e detyrueshme		2,370,685	-	2,370,685
- Letra me vlerë të Qeverisë		-	1,347,367	1,347,367
Totali i mjeteve monetare dhe llogarive me Bankën Qendrore		3,503,220	1,347,367	4,850,587

17. Hua dhe paradhënie për institucionet financiare

Huat dhe paradhëniet për institucionet financiare paraqiten si më poshtë:

	2022	2021
Depozita me bankat rezidente me afat maturimi fillestar 3 muaj ose më pak	110,012	-
Depozita me bankat jo-rezidente me afat maturimi fillestar 3 muaj ose më pak	3,235,091	3,347,754
	3,345,103	3,347,754

Ekspozimet ndërbankare monitorohen nga afër çdo ditë nga Departamenti i Administrimit të Rrezikut dhe Njësia e Thesarit. Banka kufizon depozitat dhe transaksionet e tjera bankare në banka lokale ose ndërkombëtare. Para vendosjes së një marrëdhënieje biznesi me një bankë të caktuar, drejtimi i bankës dhe Departamenti i Administrimit të Rrezikut kryejnë një analizë të gjendjes financiare të institucionit. Performanca dhe ecuria financiare e palëve kontraktuale monitorohet vazhdimisht. Për më tepër, të gjitha bankat korresponduese, si dhe emetuesit e obligacioneve me të cilat Banka ka ekspozime investimi, monitorohen vazhdimisht për vlerësimet e tyre nga agjencitë ndërkombëtare të vlerësimit si: Standard & Poor's (S&P), Fitch and Moody's.

Një funksion i pavarur nga departamenti i thesarit, zakonisht administrimi i rrezikut, duhet të monitorojë që ekspozimi ndaj të gjitha bankave nuk i kalon kufijtë rregullatorë ose kufijtë e brendshëm të përcaktuar nga drejtimi i Bankës.

18. Hua dhe paradhënie klientëve

Huat dhe paradhëniet paraqiten si më poshtë:

	2022	2021
Hua klientëve	21,674,691	21,671,477
Paradhënie bankare	7,014,711	6,623,787
Karta krediti	3,218	2,108
Interes i përlogaritur	99,526	112,206
	28,792,146	28,409,578
Provizionet nga humbjet nga kreditë	(1,096,229)	(1,189,637)
	27,695,917	27,219,941

Lëvizjet në zbritjet për humbje nga zhvlerësimi i huave dhe paradhënieve klientëve paraqiten si më poshtë:

	2022	2021
Më 1 Janar	1,189,637	1,407,389
Provizionet nga humbjet nga kreditë për vitin	112,151	(89,070)
Huatë e fshira	(148,702)	(115,465)
Ndikimi i këmbimit valutor	(56,857)	(13,216)
Totali	1,096,229	1,189,637

Të gjitha huatë në Lekë, Euro dhe USD kanë normat e interesit si më poshtë:

	2022	2021
Hua në Lekë	2.50% to 10.00%	1.10% to 11.14%
Hua në Euro	1.00% to 10.00%	1.00% to 8.00%
Hua në USD	4.50% to 6.16%	3.70% to 3.70%

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdim)

Hua dhe paradhëniet e klientëve dhe zhvlerësimi për secilën kategori të vonesave të bankës paraqitet si më poshtë:

	31 Dhjetor 2022		31 Dhjetor 2021	
	Hua dhe paradhënie	HPK	Hua dhe paradhënie	HPK
Niveli 1 dhe 2				
Vonesë në pagesë 0-7 ditë	27,725,730	(433,126)	26,976,920	(563,378)
Vonesë në pagesë 8-30 ditë	246,455	(23,294)	305,381	(8,102)
Vonesë në pagesë 31-90 ditë	1,641	(237)	86,362	(4,646)
Niveli 3	818,320	(639,572)	1,040,916	(613,510)
	28,792,146	(1,096,229)	28,409,578	(1,189,637)

Huatë dhe paradhëniet e klientëve dhe zhvlerësimi të klasifikuara sipas llojit të klientit paraqitet si më poshtë:

31 Dhjetor 2022	Biznes	Privat	Totali
Totali i shumës bruto	25,922,838	2,869,308	28,792,146
Zbritja nga zhvlerësimi i kredisë (individual dhe kolektiv)	(943,036)	(153,193)	(1,096,229)
Vlera kontabël neto	24,979,802	2,716,115	27,695,917

31 Dhjetor 2021	Biznes	Privat	Totali
Totali i shumës bruto	26,232,080	2,177,498	28,409,578
Zbritja nga zhvlerësimi i kredisë (individual dhe kolektiv)	(1,047,666)	(141,971)	(1,189,637)
Vlera kontabël neto	25,184,414	2,035,527	27,219,941

Huatë e klientëve sipas niveleve të rrezikut të kredisë paraqiten si më poshtë:

31 Dhjetor 2022	Biznes	Privat
Niveli 1	24,757,113	2,758,848
Niveli 2 (SICR)	398,622	59,244
Niveli 3 (Paracaktuar)	767,103	51,216
Bruto	25,922,838	2,869,308
Minus: zbritje për humbje nga zhvlerësimi	(943,036)	(153,193)
Vlera kontabël neto	24,979,802	2,716,115

31 Dhjetor 2021	Biznes	Privat
Niveli 1	23,943,961	1,937,800
Niveli 2 (SICR)	1,334,408	152,494
Niveli 3 (Paracaktuar)	953,711	87,204
Bruto	26,232,080	2,177,498
Minus: zbritje për humbje nga zhvlerësimi	(1,047,666)	(141,971)
Vlera kontabël neto	25,184,414	2,035,527

Vlera kontabël dhe zbritje për humbje nga zhvlerësimi për huatë dhe paradhëniet e klientëve të kontabilizuara më vlerën kontabël sipas kategorive më 31 dhjetor 2022 dhe 31 dhjetor 2021 paraqiten si më poshtë:

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdim)

	31 Dhjetor 2022			31 Dhjetor 2021		
	Vlera kontabël bruto	Provizionet për humbjet nga kreditë	Vlera kontabël	Vlera kontabël bruto	Provizionet për humbjet nga kreditë	Vlera kontabël
Biznes						
Hua	18,917,772	(804,955)	18,112,817	19,620,333	(949,202)	18,671,131
Paradhënie bankare	7,005,066	(138,081)	6,866,985	6,611,747	(98,464)	6,513,283
Privat						
Hua	2,829,598	(150,376)	2,679,222	2,147,583	(140,779)	2,006,805
Paradhënie bankare	36,489	(2,602)	33,887	27,807	(1,064)	26,743
Karta krediti	3,221	(215)	3,006	2,108	(128)	1,980
Totali i huave dhe paradhënies me kosto të amortizuar (KA)	28,792,146	(1,096,229)	27,695,917	28,409,578	(1,189,637)	27,219,941

Tabela e mëposhtme paraqet ndryshimet në zbritjet për humbjet nga zhvlerësimi dhe vlerën kontabël bruto për huatë dhe paradhëniet e klientëve të kontabilizuar me kosto të amortizuar në fillim dhe në fund të periudhës së raportimit.

Hua dhe paradhënie klientëve	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	POCI	Totali
Vlera e pashlyer bruto më 1 Janar	25,881,761	1,486,901	1,039,616	1,300	28,409,578
Aktive të reja financiare të filluara	15,721,217	-	-	-	15,721,217
Ndryshim i fluksit kontraktual të aktiveve financiare	271	-	(44)	-	228
Mosnjohje	(7,830,842)	(170,431)	(182,163)	-	(8,183,435)
Fshirje	-	-	(148,702)	-	(148,702)
Ndryshime në akruale të interesit	9,328	1,199	27,505	5	38,037
Ndryshime në principal dhe shumën e disbursimit	(5,555,268)	(358,308)	(238,952)	(289)	(6,152,817)
Transferim në Nivelin 1	(566,511)	554,150	12,361	-	-
Transferim në Nivelin 2	648,321	(1,074,570)	426,249	-	-
Transferim në Nivelin 3	26,869	39,154	(66,023)	-	-
Shkëmbim i monedhës së huaj dhe veprime të tjera	(819,188)	(20,230)	(52,622)	78	(891,961)
Shumë e papaguar bruto më 31 Dhjetor 2022	27,515,960	457,867	817,226	1,094	28,792,146

Provizione për humbjet nga huatë e klientëve	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	POCI	Totali
Bilanci më 1 Janar	(301,677)	(274,449)	(612,818)	(693)	(1,189,637)
Aktive të reja financiare të filluara	(183,633)	-	-	-	(183,633)
Kalim për shkak të mosnjohjes	27,353	3,255	102,746	-	133,355
Transferim në Nivelin 1	12,532	(12,462)	(70)	-	-
Transferim në Nivelin 2	(22,467)	99,404	(76,937)	-	-
Transferim në Nivelin 3	(564)	(9,832)	10,396	-	-
Rritje në PD/LGD/EaD	(118,325)	(67,603)	(395,411)	(122)	(581,460)
Rënie në PD/LGD/EaD	222,024	156,935	140,595	33	519,587
Përdorimi i provizionit	-	-	148,702	-	148,702
Shkëmbim i monedhës së huaj dhe veprime të tjera	10,115	2,738	44,004	-	56,858
Provizionet për humbjet më 31 Dhjetor 2022	(354,641)	(102,015)	(638,791)	(783)	(1,096,229)

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdim)

Hua dhe paradhënie klientëve	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	POCI	Totali
Vlera e pashlyer bruto më 1 Janar	23,539,094	1,637,606	1,494,165	34,726	26,705,590
Aktive të reja financiare të filluara	16,490,977	429,286	62,775	-	16,983,038
Ndryshim i fluksit kontraktual të aktiveve financiare	(539)	106	(288)	-	(722)
Mosnjohje	(8,051,908)	(619,893)	(318,879)	(21,949)	(9,012,629)
Fshirje	-	-	(103,549)	(11,916)	(115,465)
Ndryshime në akruale të interesit	7,519	(5,957)	31,816	1,369	34,747
Ndryshime në principal dhe shumën e disbursimit	(5,094,920)	(523,980)	(277,055)	(255)	(5,896,211)
Transferim në Nivelin 1	(1,130,523)	1,126,527	3,996	-	-
Transferim në Nivelin 2	411,747	(624,317)	212,570	-	-
Transferim në Nivelin 3	6,083	45,101	(51,184)	-	-
Shkëmbim i monedhës së huaj dhe veprime të tjera	(295,769)	22,423	(14,750)	(675)	(288,771)
Vlera e pashlyer bruto 31 Dhjetor 2021	25,881,761	1,486,901	1,039,616	1,300	28,409,578

Provizione për humbjet nga huatë për klientët	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	POCI	Totali
Bilanci më 1 Janar	(420,824)	(229,624)	(752,517)	(4,423)	(1,407,389)
Aktive të reja financiare të filluara kalim për shkak të mosnjohjes	(279,421)	(93,949)	(25,592)	-	(398,962)
Transferim në Nivelin 1	51,353	53,047	150,516	-	254,916
Transferim në Nivelin 2	40,510	(40,202)	(308)	-	-
Transferim në Nivelin 3	(14,386)	39,435	(25,049)	-	-
Rritje në PD/LGD/EaD	(475)	(6,904)	7,379	-	-
Rënie në PD/LGD/EaD	(103,740)	(103,615)	(263,186)	(8,397)	(478,939)
Përdorimi i provizionit	421,834	104,356	185,801	65	712,056
Shkëmbim i monedhës së huaj dhe veprime të tjera	-	-	103,549	11,916	115,465
	3,474	3,006	6,589	146	13,216
Provizionet për humbjet më 31 Dhjetor 2021	(301,677)	(274,449)	(612,818)	(693)	(1,189,637)

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdim)

Tabela në vijim paraqet një analizë të ekspozimit ndaj rrezikut të kredisë së huave dhe paradhënieve klientëve të matur me kosto të amortizuar dhe për të cilat njihet humbja e pritshme e kredisë. Vlera kontabël e huave dhe paradhënieve për klientët më poshtë paraqet gjithashtu ekspozimin maksimal të Bankës ndaj rrezikut të kredisë për këto kredi. Cilësia e kredisë për klientët me koston e amortizuar paraqitet si më poshtë në 31 Dhjetor 2022:

31 Dhjetor 2022	Niveli 1 (HPK 12 muaj)	Niveli 2 (HPK gjatë jetëgjatësisë për SICR)	Niveli 3 (HPK gjatë jetëgjatësisë për zhvlerësim)	POCI	Totali
<i>Biznes</i>					
Pa probleme	15,116,114	17,623	-	-	15,133,737
Portofoli i huasë (LP) pa probleme me tregues për paralajmërim të hershëm (EWI)	9,423,004	27,236	-	-	9,450,240
Me probleme	217,995	353,763	-	-	571,758
Mospagesë	-	-	766,009	1,094	767,103
Vlera kontabël bruto	24,757,113	398,622	766,009	1,094	25,922,838
Humbje e pritshme e kredisë	(254,940)	(90,150)	(597,163)	(783)	(943,036)
Vlera kontabël	24,502,173	308,472	168,846	311	24,979,802
<i>Privat</i>					
Pa probleme	2,124,250	15,780	-	-	2,140,030
Portofoli i huasë (LP) pa probleme me tregues për paralajmërim të hershëm (EWI)	625,242	4,694	-	-	629,936
Me probleme	9,356	38,770	-	-	48,126
Mospagesë	-	-	51,216	-	51,216
Vlera kontabël bruto	2,758,848	59,244	51,216	-	2,869,308
Humbje e pritshme e kredisë	(99,701)	(11,865)	(41,627)	-	(153,193)
Vlera kontabël	2,659,147	47,379	9,589	-	2,716,115

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdim)

Cilësia e kredisë për klientët me koston e amortizuar paraqitet si më poshtë në 31 dhjetor 2021:

31 Dhjetor 2021	Niveli 1 (HPK 12 muaj)	Niveli 2 (HPK gjatë jetëgjatësisë për SICR)	Niveli 3 (HPK gjatë jetëgjatësisë për zhvlerësim)	POCI	Totali
<i>Biznes</i>					
Pa probleme	16,971,776	46,441	-	-	17,018,217
Portofoli i huasë (LP) pa probleme me tregues për paralajmërim të hershëm (EWI)	6,827,437	15,492	-	-	6,842,929
Me probleme	144,747	1,272,475	-	-	1,417,223
Mospagesë	-	-	952,412	1,300	953,712
Vlera kontabël bruto	23,943,961	1,334,408	952,412	1,300	26,232,080
Humbje e pritshme e kredisë	(240,555)	(253,300)	(553,117)	(693)	(1,047,666)
Vlera kontabël	23,703,405	1,081,108	399,294	607	25,184,414
<i>Privat</i>					
Pa probleme	1,675,276	77,784	-	-	1,753,060
Portofoli i huasë (LP) pa probleme me tregues për paralajmërim të hershëm (EWI)	244,449	26,424	-	-	270,873
Me probleme	18,076	48,286	-	-	66,362
Mospagesë	-	-	87,204	-	87,204
Vlera kontabël bruto	1,937,800	152,494	87,204	-	2,177,498
Humbje e pritshme e kredisë	(61,122)	(21,149)	(59,700)	-	(141,971)
Vlera kontabël	1,876,679	131,344	27,504	-	2,035,527

Analiza sipas cilësisë së kredisë të huave të papaguara më 31 Dhjetor 2022 paraqiten si më poshtë:

	Privat	2022 Biznes	Totali
<i>Niveli 1 dhe Niveli 2</i>			
o ditë vonesë	2,774,089	24,754,175	27,528,264
1 deri në 30 ditë vonesë	43,213	400,256	443,469
31 deri në 90 ditë vonesë	790	1,304	2,094
Totali hua të zhvlerësuara Nivel 1 dhe Nivel 2	2,818,092	25,155,735	27,973,827
<i>Hua e zhvlerësuar kolektivisht Nivel 3</i>			
o ditë vonesë	23,080	65,117	88,197
1 deri në 30 ditë vonesë	9,555	16,918	26,473
31 deri në 90 ditë vonesë	4,281	29,448	33,729
mbi 90 ditë vonesë	13,118	38,965	52,083
Totali hua të zhvlerësuara kolektivisht Nivel 3	50,034	150,448	200,482
<i>Hua e zhvlerësuar individualisht Nivel 3</i>			
o ditë vonesë	-	20,570	20,570
1 deri në 30 ditë vonesë	-	18,513	18,513
31 deri në 90 ditë vonesë	-	26,009	26,009
mbi 90 vonesë	1,182	551,563	552,745
Totali hua të zhvlerësuara individualisht Nivel 3	1,182	616,655	617,837
Totali i huave	2,869,308	25,922,838	28,792,146
Humbje e pritshme e kredisë	(153,193)	(943,036)	(1,096,229)
Hua neto	2,716,115	24,979,802	27,695,917

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdim)

	Privat	2021 Biznes	Totali
<i>Niveli 1 dhe Niveli 2</i>			
o ditë vonesë	2,055,676	24,315,066	26,370,742
1 deri në 30 ditë vonesë	33,592	935,853	969,445
31 deri në 90 ditë vonesë	1,026	27,450	28,746
Totali hua të zhvlerësuarra Nivel 1 dhe Nivel 2	2,090,294	25,278,369	27,368,662
<i>Hua e zhvlerësuar kolektivisht Nivel 3</i>			
o ditë vonesë	31,951	79,363	111,314
1 deri në 30 ditë vonesë	31,138	70,884	102,022
31 deri në 90 ditë vonesë	3,574	28,170	31,744
mbi 90 ditë vonesë	20,540	23,020	43,560
Totali hua të zhvlerësuarra kolektivisht Nivel 3	87,204	201,436	288,640
<i>Hua e zhvlerësuar individualisht Nivel 3</i>			
o ditë vonesë	-	136,504	136,504
1 deri në 30 ditë vonesë	-	22,360	22,360
31 deri në 90 ditë vonesë	-	-	-
mbi 90 ditë vonesë	-	593,411	593,411
Totali hua të zhvlerësuarra individualisht Nivel 3	-	752,275	752,275
Totali i huave	2,177,498	26,232,080	28,409,578
Humbje e pritshme e kredisë	(141,971)	(1,047,666)	(1,189,637)
Hua neto	2,035,527	25,184,414	27,219,941

Tabela e mëposhtme paraqet portofolin e kredive të klientëve, i cili i nënshtrohet moratoriumeve për shkak të COVID-19 ose që është ristrukturuar për shkak të COVID-19:

Hua dhe paradhënie klientëve	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	POCI	Totali
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2022	27,515,960	457,867	817,225	1,094	28,792,146
nga e cila, vlera kontabël bruto e kredisë aktualisht nën moratorium për shkak të COVID-19:					
vetëm moratorium	-	-	-	-	-
moratorium dhe ristrukturim	-	-	-	-	-
nga e cila, provizionet për humbjen e huasë me moratorium të skaduar për shkak të COVID-19:					
vetëm moratorium	2,472,605	28,573	31,055	-	2,532,233
moratorium dhe ristrukturim	-	9,033	51,047	-	60,080
Provizione për humbje nga huatë dhe paradhëniet e klientëve					
31 Dhjetor 2022	(354,641)	(102,015)	(638,791)	(782)	(1,096,229)
nga e cila, vlera kontabël bruto e kredisë aktualisht nën moratorium për shkak të COVID-19:					
vetëm moratorium	-	-	-	-	-
moratorium dhe ristrukturim	-	-	-	-	-
nga e cila, provizionet për humbjen e huasë me moratorium të skaduar për shkak të COVID-19:					
vetëm moratorium	(49,419)	(2,570)	(22,582)	-	(74,571)
moratorium dhe ristrukturim	-	(2,617)	(40,467)	-	(43,084)

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdim)

Sipas politikës së bankës, vetëm ekspozimet afatshkurtra të kredisë mund të jepen pa qenë plotësisht të mbuluara me kolateral.

Ekspozimet e kredisë me një profil më të lartë rreziku mbulohen gjithmonë me kolateral, zakonisht me barrë hipotekore. Për një numër të vogël të aktiveve financiare, Banka mban kolateral në mjete monetare. Ristrukturimi i një ekspozimi të kredisë në përgjithësi është i domosdoshëm për problemet ekonomike me të cilat përballet klienti që ndikojnë negativisht në kapacitetin e pagesës, të cilat shkaktohen kryesisht nga ndryshimi i mjedisit makroekonomik në të cilin klientët veprojnë aktualisht. Ristrukturimet janë subjekt i një analize të plotë, të kujdesshme dhe individuale të kapacitetit të ndryshuar të pagesave të klientit. Vendimi për ristrukturimin e një ekspozimi kredie merret gjithmonë nga komiteti i kredisë dhe synon rikuperimin e plotë të ekspozimit të kredisë. Nëse ekspozimi i kredisë ristikurohet, parametrat e kredisë ndryshojnë. Në të kundërt, këto ekspozime kredie për të cilat kushtet janë rinegociuar do të jenë me vonesë ose do të zhvlerësohen.

Në varësi të llojit të strukturimit (standard, në ndjekje ose të zhvlerësuar), ekspozimi i kredisë mund të kategorizohet ose jo në një kategori më të mirë (klasifikimi i rrezikut) në bazë të performancës dhe ecurisë së ekspozimit. Periudha e rikuperimit për ekspozimet standarde dhe në ndjekje të ristrukturuara përcaktohet 24 muaj dhe gjatë kësaj periudhe, ekspozimi nuk duhet të tregojë rritje të nivelit të rrezikut të kredisë – SICR. Nëse vërehet një rritje e rrezikut – SICR (të paktën 30 ditë në vonesë) periudha e rikuperimit fillon sërish rinumërimin nga fillimi. Për kreditë e ristrukturuara të zhvlerësuar, riklasifikimi bëhet me dy hapa, 12 muajt e parë të periudhës së provës pa asnjë tregues të rritjes së rrezikut – SICR për ta klasifikuar atë në ekspozim të ristrukturuar në ndjekje dhe më pas 24 muaj periudhë rikuperimi për ta riklasifikuar atë si ekspozim standard. Për çdo riklasifikim pas përfundimit të periudhës së rikuperimit, banka kryen monitorim të plotë financiar të ekspozimit me qëllim që të sigurohet që nuk priten shenja të përkeqësimit të mëtejshëm.

	2022		2021	
	Gjendje e papaguar	Zbritje për zhvlerësim	Gjendje e papaguar	Zbritje për zhvlerësim
Tregti - biznesi	75,013	(24,653)	9,716	(4,106)
Bujqësi - biznesi	4,323	(3,128)	4,596	(2,464)
Prodhim - biznesi	-	-	288,273	(75,296)
Të tjera - biznesi	2,407	(1,727)	42,715	(11,781)
Banim - privat	-	-	36,077	(10,389)
Investime - privat	1,416	(1,016)	141	(76)
Totali	83,159	(30,524)	381,518	(104,112)

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdim)

31 Dhjetor 2022	Biznes	Privat	Total
Hua me kushte të rinegociuara			
Vlera kontabël	81,743	1,416	83,159
Provizionet për humbjet nga kreditë	(29,508)	(1,016)	(30,524)
Vlera kontabël neto	52,235	400	52,635
Hua me kushte të rinegociuara			2022
Niveli 1			-
Niveli 2			66,944
Niveli 3			16,215
Totali i shumës bruto			83,159
Zhvlerësimi individual			-
Zhvlerësimi kolektiv			83,159
Totali i shumës bruto			83,159

31 Dhjetor 2021	Biznes	Privat	Total
Hua me kushte të rinegociuara			
Vlera kontabël	345,300	36,218	381,518
Provizionet për humbjet nga kreditë	(93,647)	(10,465)	(104,112)
Vlera kontabël neto	251,653	25,753	277,406
Hua me kushte të rinegociuara			2021
Niveli 1			-
Niveli 2			322,560
Niveli 3			58,957
Totali i shumës bruto			381,518
Zhvlerësimi individual			24,862
Zhvlerësimi kolektiv			356,656
Totali i shumës bruto			381,518

Niveli i mospagesave që pritet për ekspozimet e kredisë brenda një viti të caktuar analizohet rregullisht, bazuar në përvojën e kaluar në këtë fushë. Humbjet që ndodhin mbulohen plotësisht me provizione për humbje nga kreditë.

Rreziku i portofolit të kredisë nga kreditimi i klientëve

Detajet e portofolit të huave përbejnë një faktor mjaft efektiv për zbutjen e rrezikut të kredisë. Aktiviteti kryesor i biznesit të bankave, kreditimi i ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme, ka kërkuar një shkallë të lartë të standardizimit në proceset e kreditimit dhe përfundimisht çoi në një shkallë të lartë verifikimi të këtyre ekspozimeve në aspektin e shpërndarjes gjeografike dhe sektorëve ekonomikë. Megjithatë, kreditimi i ekspozimeve më të mëdha të kredive përbën një zonë shtesë të aktivitetit të biznesit të Bankës në aspektin e fokusit të përgjithshëm strategjik. Shumica e këtyre klientëve janë ndërmarrje që kanë punuar me Bankën për një numër vitesh. Megjithatë, kompleksiteti më i lartë i këtyre bizneseve kërkon një analizë të përshtatshme të biznesit, të projektit që do të financohet dhe çdo subjekti të lidhur. Zbatohet një ndarje strikte e funksionit të shërbimit me klientët nga operacionet mbështetëse dhe kërkesat për dokumentacionin dhe kolateralin janë zakonisht më të rrepta.

Analiza e kredive dhe paradhënieve për klientët sipas shumës së sigurisë së industrisë paraqitet si më poshtë:

	2022	%	2021	%
Tregti - biznesi	10,740,338	37%	10,535,549	37%
Prodhim - biznesi	7,472,680	26%	8,142,776	29%
Të tjera - biznesi	6,203,180	22%	5,886,424	21%
Bujqësi - biznesi	885,032	3%	1,025,484	4%
Transport - biznesi	621,608	2%	641,847	2%
Banim - privat	2,545,034	9%	1,987,220	7%
Investime - privat	144,295	0%	116,469	0%
Të tjera - privat	179,979	1%	73,809	0%
Totali	28,792,146	100%	28,409,578	100%

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdim)

	2022		
	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
Tregti - biznesi	10,393,553	115,877	230,907
Bujqësi - biznesi	840,069	6,865	38,098
Prodhim - biznesi	7,054,274	130,395	288,011
Transport - biznesi	365,430	98,288	157,891
Të tjera - biznesi	6,103,787	47,197	52,196
Banim - privat	2,456,171	52,339	36,525
Investime - privat	127,259	6,739	10,296
Të tjera - privat	175,418	166	4,395
Totali	27,515,961	457,866	818,319

	2021		
	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
Tregti - biznesi	9,918,164	352,202	265,183
Bujqësi - biznesi	975,368	32,582	17,534
Prodhim - biznesi	7,038,125	758,620	346,032
Transport - biznesi	335,048	92,842	213,957
Të tjera - biznesi	5,677,255	98,162	111,006
Banim - privat	1,761,101	142,262	83,859
Investime - privat	111,495	3,376	1,597
Të tjera - privat	65,204	6,856	1,748
Totali	25,881,760	1,486,902	1,040,916

Hua dhe paradhënie klientëve - Niveli 3

Klasifikimi në nivelin 3 të huave të klientëve përfshirë huatë dhe paradhëniet e zhvlerësuar kolektivisht dhe individualisht në 2022 bashkë me vlerën e drejtë të kolateralit përkatës që mban banka si garanci paraqiten si më poshtë:

	2022		2021	
	Vlera e papaguar bruto	Vlerë e drejtë e kolateralit	Vlera e papaguar bruto	Vlerë e drejtë e kolateralit
Tregti - biznesi	230,908	211,625	265,182	204,371
Bujqësi - biznesi	38,098	35,603	17,534	15,701
Prodhim - biznesi	288,011	122,983	346,032	266,071
Transport - biznesi	157,891	131,046	213,957	167,889
Të tjera - biznesi	52,195	48,146	111,006	102,789
Banim - privat	36,525	24,617	83,859	46,683
Të tjera - privat	14,691	654	3,346	-
Totali	818,319	574,674	1,040,916	803,504

Vlera e drejtë e kolateraleve që paraqiten më lart bazohet në përcaktimin nga vlerësuesit lokal të certifikuar dhe përfaqëson vlerën e tregut të realizueshme nga pronarët e ligjshëm të aktiveve, të zbritura me zbritje të aplikuara nga vlerësuesit e brendshëm në bazë të politikave të brendshme të bankës.

Struktura e portofolit të kredisë rishikohet rregullisht për të identifikuar rreziqet e përqendrimit. Ngjarjet të cilat mund të kenë ndikim në fusha të dhëna të portofolit të kredisë (faktorë të përbashkët të rrezikut) çojnë, nëse është e nevojshme, në limitet e ekspozimit ndaj grupeve të caktuara të klientëve, p.sh. sipas sektorëve të veçantë të ekonomisë ose zonave gjeografike.

Banka ndjek një udhëzim që kufizon rrezikun e përqendrimit në portofolin e kredive duke siguruar që ekspozimet e mëdha të kredive (ato që tejkalojnë 10% të kapitalit rregullator) të miratohen nga Komiteti i Administrimit të Rrezikut të Grupit PCH. Asnjë ekspozim i madh kredie nuk mund të tejkalojë 25% të kapitalit rregullator.

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdim)

Ekspozimet më të mëdha të kredive analizohen veçanërisht mirë dhe monitorohen, si nga ana e punonjësve përgjegjës përmes aktiviteteve të zakonshme të monitorimit që mundësojnë zbulimin e hershëm të rreziqeve dhe përmes rishikimeve sistematike nga ana e Komitetit të Rrezikut të Kredisë të Bankës. Informacionet e plota për çdo palë të lidhur zakonisht sigurohen përpara kreditimit. Në tërësi, kjo krijon një portofol me cilësi të lartë dhe relativisht një nivel të vogël provizionesh për zhvlerësimin individual.

Më 31 Dhjetor 2022, dhjetë huamarrësit më të mëdhenj përfaqësojnë 10.75% (2021: 11.93%) të totalit të kredisë.

Ekspozimet individuale të rëndësishme të kredisë monitorohen nga afër nga Komiteti i Rrezikut të Kredisë të Bankës. Për këto ekspozime kredie, Banka kryen një testim zhvlerësimi nëse identifikon ngjarjet mospaguese si në vijim:

- Një ngjarje zhvlerësimi ristrukturimi
- Banka ka filluar procedurat gjyqësore
- Fillimi i procedurave të falimentimit
- Vonesa 90 ditë
- Një ngjarje mashtrimi me kredi
- Një rënie në klasifikimin e rrezikut në 8 për të gjithë klientët me ekspozime të vogla dhe të mesme kredie
- Ekspozimet POCl në momentin e njohjes fillestare
- Shenja të tjera zhvlerësimi.

Testi i zhvlerësimit gjithashtu merr në konsideratë vlerën neto të realizueshme të kolateralit të mbajtur. Për llogaritjen e zhvlerësimit individual aplikohet një metodë e skontuar e fluksit të mjeteve monetare.

Për ekspozimet individuale të rëndësishme të kredisë për të cilat llogaritja e zhvlerësimit individual tregoi se vlera aktuale e flukseve të mjeteve monetare të pritshme në të ardhme është më e lartë se libri, provigjionimi për këto ekspozime përcaktohet si një vlerë absolute e humbjes së llogaritur nga zhvlerësimi, duke aplikuar normën minimale të LLP për Nivelin 1 të klasës së ekspozimit përkatës.

Gjatë llogaritjes së PM-ve portofoli është segmentuar në grupe të ndryshme si Ekspozimet Shumë të Vogla (50 mijë. E njëjta shpërndarje e madhësisë së ekspozimit është bërë për portofolin e biznesit dhe portofolin e klientëve privatë. Për ekspozimet NVM, parametrat e humbjes mbështeten në sistemin e brendshëm të klasifikimit të rrezikut për ekspozimet e vlerësuara. Për nivelin 2, lloji i ristrukturimit matet përveç ekspozimeve të klientëve privatë dhe ekspozimeve shumë të vogla.

Nëse rreziku i kredisë rritet në mënyrë domethënëse, aktivet klasifikohen në „Nivelin 2“ dhe krijohen provigjione për humbjet në një vlerë të barasvlershme me humbjet e pritshme të kreditit përgjatë gjithë periudhës së mbetur deri në maturitet. Rritja domethënëse në rrezikun e kredisë përcaktohet në bazë të informacionit sasior dhe cilësor: bazuar në krahasimin e kohëzgjatjes së mbetur të jetës së PM-së së një ekspozimi në secilën datë raportimi përkundrejt kohëzgjatjes së jetës së PM-së në datën e fillimit. Parametrat e humbjes mbështeten në sistemin e brendshëm të klasifikimit të rrezikut për ekspozimet e vlerësuara. Rreziku i kredisë rritet në mënyrë domethënëse në rast se diferenca në PM tejkalon një prag të paracaktuar dhe aktivi përkatës transferohet nga Nivelin 1 në Nivelin 2.

Nivelin 3 përfshin një aktiv financiar të dështuar dhe provigjionet për humbjen përcaktohen në një shumë të barasvlershme me humbjet e pritshme të kreditit përgjatë gjithë periudhës së mbetur deri në maturitet.

LLP e pritshme mbështete në të dhënat historike për shlyerjet nga klientët që nuk kanë paguar. LLP-të llogariten si flukse të zbritura, duke marrë në konsideratë koston për shlyerjen dhe përmasën e ekspozimit të kredisë. LLP-të e përlllogaritura modelohen si parashikime për të ardhmen që shkojnë për skenarët e hamendësuar për zhvillimin e mjedisit ekonomik.

Sikundër parashikohet në kuadrin e SNRF 9, Sikundër parashikohet në kuadrin e SNRF 9, nevoja për vlerësuar humbjet e pritshme përgjatë jetëgjatësisë paraqitet në SNRF 9 Nivelin II dhe III; Në nivelin I, përdoren humbjet e pritshme njëvjeçare.

Detajet e qasjeve të ndryshme janë dhënë më poshtë. Humbjet e pritshme 12-mujore të kredisë janë humbjet e pritshme të kredisë që rezultojnë nga ngjarjet e mospaguesës që janë të mundshme brenda 12 muajve pas datës së raportimit.

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdim)

Humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetëgjatësisë janë vlera aktuale e humbjeve që lindin nëse një huamarrës nuk përmbush detyrimin e tij gjatë gjithë jetëgjatësisë së instrumentit financiar. Për shkak se humbjet e pritshme të kredisë vlerësojnë shumën si dhe afatin e pagesave, humbja e kredisë (pra mungesa e mjeteve monetare) lind edhe nëse subjekti pret që të paguhet plotësisht, por më vonë se afati kur duhet të kryejë pagesën në bazë të kontratës. Humbjet e pritshme 12-mujore të kredisë mund të shihen si pjesë e humbjeve të pritshme të kredisë gjatë jetëgjatësisë që lidhen me një zhvlerësim të mundshëm gjatë dymbëdhjetë muajve të ardhshëm. Megjithatë, për dallim nga humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetëgjatësisë, ato nuk korrespondojnë me mungesat e mjeteve monetare gjatë dymbëdhjetë muajve të ardhshëm. Në veçanti, nuk merret në konsideratë asnjë informacion për afate kohe.

Zhvlerësimi dhe provizionimi

Banka rishikon portofolin e saj të kredisë për të vlerësuar zhvlerësimin të paktën çdo tremujor. Banka bën gjykimet nëse ekzistojnë të dhëna të vëzhgueshme dhe evidentueshme të cilat tregojnë se ka një rënie të matshme e në fluksin e ardhshëm të parasë së parashikuar nga portofoli i kredisë përpara se rënia mund të identifikohet me një hua individuale të atij portofoli. Ky fakt mund të përfshijë të dhëna të vëzhgueshme dhe evidentueshme të cilat tregojnë se ka pasur një ndryshim të pafavorshëm në statusin e pagimit të huamarrësve në një grup, ose në kushtet ekonomike kombëtare ose lokale të cilat lidhen me mospagesat për aktivet në Bankë.

Drejtimi i Bankës për çmuarjes në bazë të eksperiencës së humbjeve historike për aktive me karakteristika të rrezikut të kredisë dhe fakteve objektive të zhvlerësimit të ngjashëm me kreditë e portofolit gjatë planifikimit të fluksit të ardhëm të parasë. Metodologjia dhe supozimet që përdoren për të vlerësuar shumën dhe kohën e fluksit të ardhshëm të parasë rishikohen rregullisht për të zvogëluar diferencat midis çmuarjeve të humbjes dhe eksperiencës së humbjeve aktuale.

Politika për fshirjen e huasë

Banka fshin një hua (dhe çdo provizion për humbjet nga zhvlerësimi) nëse përcaktohet dhe vendoset se huatë/letrat me vlerë nuk mund të arkëtohen. Ky vendim merret pak analizës së informacionit si ndodhja e ndryshimeve të rëndësishme në pozicionin financiar të huamarrësit sipas të cilës huamarrësi nuk ka mundësi të tjera për të paguar detyrimin, ose të ardhurat nga kolaterali nuk do të jenë të mjaftueshme për të ripaguar të gjithë ekspozimin. gla do të jenë mundësitë për rikuperimin e huas nga ana e Bankës. Kthimi i huave të fshira më parë nga banka arrin vlerën 113.888 mijë lekë në 2022 (2021: 57,847 mijë lekë).

Angazhimet e kredisë dhe garancitë financiare

Ekspozimi maksimal nga garancitë financiare përfaqëson shumën maksimale që Banka duhet të paguajë nëse thirret garancia, e cila mund të jetë shumë më e madhe se shuma që njihet si detyrim. Ekspozimi maksimal i kredisë për angazhimet e kredisë përbën shumën e plotë të angazhimit (Shih Shënimin 30).

Kontrolli i limitit të rrezikut dhe garancitë financiare

Banka administron limitet dhe kontrollon përqendrimet e rrezikut të kredisë kudo ku ato identifikohen në mënyrë të veçantë për kundërpalët individë dhe grupet si dhe për filialet. Banka strukturon nivelet e rrezikut të kredisë që merr përsipër duke përcaktuar limitet për shumën e rrezikut të pranuar në lidhje me një huamarrës, ose një grup huamarrësish, dhe sipas segmenteve gjeografike dhe të industrisë. Këto rreziqe monitorohen në mënyrë të vazhdueshme dhe në bazë të një rishikimi vjetor ose më të shpeshtë, nëse konsiderohet e nevojshme. Limitet për nivelin e rrezikut të kredisë sipas produktit dhe sektorit të industrisë miratohen nga Këshilli Drejtues.

Ekspozimi ndaj rrezikut të kredisë administrohet gjithashtu përmes analizës sistematike të mundësisë së huamarrësve dhe huamarrësve potencialë për të plotësuar detyrimet për pagimin e interesave dhe kapitalit si dhe duke ndryshuar limitet e kredisë sipas rastit. Kontrollat të tjera dhe masat për zbutjen e rrezikut paraqiten në mënyrë të detajuar më poshtë.

Kolaterali që mban banka dhe përmirësime të tjera të kredisë dhe efekti i tyre financiar

Banka zbaton një gamë të gjerë politikash dhe praktikash për të zbutur dhe zvogëluar rrezikun. Politika dhe praktika më tradicionale është marrja e garancisë për paradhëniet e fondeve, e cila është një praktikë e zakonshme. Banka zbaton udhëzimet mbi pranueshmërinë e kategorive të veçanta të kolateralit ose zbutjen dhe reduktimin e rrezikut të kredisë. Llojet kryesore të kolateralit për kreditë dhe paradhëniet janë si më poshtë:

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdim)

- Garanci në mjete monetare dhe garanci bankare (kolateral me mjete monetare);
- Hipotekë mbi pronat rezidenciale; dhe
- Garanci mbi aktivet e biznesit si mjedise, inventari dhe arkëtime në llogari.

Huat për korporatat dhe individët garantohen në përgjithësi; paradhëniet bankare për individët dhe kartat e kreditit që lëshohen për individët garantohen me mjete monetare ose lloje të tjera kolaterali të përcaktuara me vendim të komiteteve të kredisë.

Gjithashtu për të minimizuar dhe zvogëluar humbjen e kredisë, Banka do të kërkojë kolateral shtesë nga kundërpala menjëherë sapo të evidentohen treguesit e zhvlerësimit për kreditë dhe paradhëniet përkatëse të individëve.

Efekti financiar i kolateralit paraqitet duke paraqitur vlerat e kolateralit më vete për (i) ato aktive ku kolateralit dhe përmirësimet e tjera të kredisë janë të barabarta ose tejkalojnë vlerën kontabël të aktivit (“aktive të mbi-garantuara”) dhe (ii) ato asete ku kolateralit dhe përmirësimet e tjera të kredisë janë më pak se vlera kontabël e aktivit (“aktive të nën-garantuara”). Efekti i kolateralit më 31 dhjetor 2022.

31 Dhjetor 2022	Aktive të mbi-garantuara		Aktive të nën-garantuara	
	Vlera kontabël e aktiveve	Vlera e drejtë e kolateralit	Vlera kontabël e aktiveve	Vlera e drejtë e kolateralit
Biznes	9,824,777	10,139,227	15,155,025	10,343,316
Privat	1,129,302	1,180,382	1,586,813	926,810
	10,954,079	11,319,609	16,741,838	11,270,126

31 Dhjetor 2021	Aktive të mbi-garantuara		Aktive të nën-garantuara	
	Vlera kontabël e aktiveve	Vlera e drejtë e kolateralit	Vlera kontabël e aktiveve	Vlera e drejtë e kolateralit
Biznes	6,879,573	8,224,759	18,304,841	13,650,287
Privat	675,833	716,521	1,359,694	994,501
	7,555,406	8,941,280	19,664,535	14,644,788

Vlera e drejtë e kolateralit vlerësohet nga Banka individualisht. Vlera e çmuar përfaqëson vlerën e pritur të tregut. Të ardhurat e pritshme nga likuidimi i kolateralit merren në konsideratë edhe në llogaritjen e provigjioneve individuale të zhvlerësimit.

Përqendrimi i rrezikut të kredisë

Përqendrimet lindin ku një numër kundërpalësh angazhohen në aktivitetet të ngjashme të biznesit, ose në aktivitete në të njëjtin rajon gjeografik, ose kanë karakteristika të ngjashme ekonomike si rezultat i të cilave aftësia e tyre për të përmbushur dhe plotësuar detyrimet kontraktore do të preket dhe cenohet njësoj nga ndryshimet e kushteve ekonomike, politike ose kushte të tjera. Përqendrimet tregojnë ndjeshmërinë relative të ecurisë së Bankës kundrejt zhvillimeve që cenojnë një industri të caktuar ose një vendndodhje specifike gjeografike.

Sektorët gjeografikë

Në tabelën e mëposhtme paraqitet ndarja e ekspozimit kryesor të kredisë së Bankës në vlerën e tyre bruto, të klasifikuar sipas rajonit gjeografik më 31 dhjetor 2022 dhe 2021. Banka ka bërë shpërndarjen e ekspozimeve për rajonet sipas vendit të rezidencës të kundërpalëve të saj.

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdim)

	2022			2021		
	Vendet OECD	Shqipëria	Totali	Vendet OECD	Shqipëria	Totali
Llogari me Bankën Qendrore		5,886,303	5,886,303	-	5,016,078	5,016,078
Hua dhe paradhënie bankave	3,235,092	110,012	3,345,103	3,347,754	-	3,347,754
Hua dhe paradhënie klientëve		27,695,917	27,695,917	-	27,219,941	27,219,941
Letra me vlerë të borxhit me kosto të amortizuar (KA)		1,833,348	1,833,348	-	1,700,596	1,700,596
Aktive të tjera financiare		261,793	261,793	-	210,251	210,251
Totali	3,235,092	35,787,373	39,022,465	3,347,754	34,146,866	37,494,620

Huatë dhe paradhëniet klientëve në bazë të sektorëve të caktuar të industrisë më 31 dhjetor 2022 dhe 2021 paraqiten si më poshtë:

Sektori i industrisë	31 Dhjetor			
	2022	%	2021	%
Tregtia	11,678,320	42	11,667,392	43
Industria dhe prodhimi tjetër	7,978,964	29	8,683,484	32
Ndërtimi	2,399,424	9	1,980,042	7
Transporti	492,717	2	498,089	2
Shërbimet	1,277,771	5	1,797,827	7
Tjetër	3,868,721	13	2,593,107	9
Totali	27,695,917	100	27,219,941	100

19. Investime në letra me vlerë të matura me kosto të amortizuar

Investime në letra me vlerë të matura me kosto të amortizuar përbëhen nga bono thesari dhe obligacione të cilat paraqiten si më poshtë:

	2022 Kosto e amortizuar	2021 Kosto e amortizuar
Bono thesari me KA	1,834,287	1,701,230
Provizionet e humbjeve pinvestimet në letrat me vlerë me KA	(940)	(634)
Totali	1,833,348	1,700,596

	2022	2021
Më 1 Janar	1,700,596	1,293,444
Shtesa	1,834,287	1,906,450
Provizionet e humbjeve për investimet në letrat me vlerë me KA	(306)	(100)
Maturuar	(1,701,230)	(1,499,198)
Totali	1,833,348	1,700,596

Bono thesari

Të dhënat për bonot e thesari në LEK të Qeverisë Shqiptare sipas maturimit kontraktual paraqiten si më poshtë:

Emetuesi	Maturimi	2022		Maturimi	2021	
		Yield-i	Vlera kontabël		Yield-i	Vlera kontabël
Qeveria shqiptare	12 muaj	1.53% - 5.80%	1,834,287	12 muaj	1.40% - 2.20%	1,701,230
			1,834,287			1,701,230

19. Investime në letra me vlerë të matura me kosto të amortizuar (vazhdim)

Tabela në vijim përmban një analizë të ekspozimit të rrezikut të kredisë të letrave me vlerë të borxhit të cilat janë matur me kosto të amortizuar KA më 31 dhjetor 2022. Këto aktive janë klasifikuar në Nivelin 1 për të cilat njihet provizion për humbje të pritshme të kredisë në bazë të nivelit minimal të probabilitetit të mospagesës – PM prej 0.71% dhe HNM prej 30%.

Ndryshimi i zhvlerësimit për vitet e mbyllura më 31 dhjetor 2022 dhe 2021, paraqitur nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve është si më poshtë:

	31 Dhjetor 2022	31 Dhjetor 2021
Gjendja në fillim	634	534
Aktive të reja financiare	940	2,875
Lirimi për shkak të mosnjohjes	(634)	(87)
Rritje/ulje në PD/LGD/EaD	-	(2,688)
Gjendja në fund	940	634

Ekspozimi ndaj letrave me vlerë të borxhit rregullohet nga Politika dhe Procedurat e Thesarit. Investimet lejohen të kryhen vetëm për letra me vlerë të cilat janë likuide dhe kanë klasifikimin minimal të kredisë (AA-) ose në tituj të qeverisë shqiptare, pas marrjes së miratimit nga Komiteti i Aktivit dhe Pasivit të Grupit (ALCO). Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë përfaqësohet nga vlera kontabël e çdo aktivi financiar në pasqyrën e pozicionit financiar. Investimet në letrat me vlerë të borxhit janë më bankat qendrore, ose me institucionet financiare të klasifikuara paraqiten si më poshtë:

Klasifikimet më 31 Dhjetor	31 Dhjetor 2022	31 Dhjetor 2021
Letra me vlerë me kosto të amortizuar		
B+	1,834,287	1,701,230
Totali	1,834,287	1,701,230

20. Aktive të tjera

	31 Dhjetor 2022	31 Dhjetor 2021
<i>Aktiveqarkulluese</i>		
Debitorë të tjerë	261,793	210,251
Aktive të tjera financiare	261,793	210,251
Shpenzime të parapaguara	27,037	25,190
Inventari	1,365	3,404
Aksione	181	192
<i>Aktive jo qarkulluese</i>		
Prona të rimarra në zotërim	17,120	48,004
Humbje nga zhvlerësimi për arkëtimet në llogari	(14,383)	(21,309)
Totali	293,113	265,731

Ndryshimi i zhvlerësimit për vitet e mbyllura më 31 dhjetor 2022 dhe 2021, paraqitur nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve është si më poshtë:

	31 Dhjetor 2022	31 Dhjetor 2021
Gjendja në fillim	21,309	7,535
Rritje/ulje në PD/LGD/EaD	(6,926)	13,774
Gjendja në fund	14,383	21,309

Debitorë të tjerë kryesisht kanë të bëjnë me parapagimet e bëra në Zyrat e Përmbartimit që arkëtojnë fonde nga klientët që kanë marrë kredi nga proceset e rimarrjes në pronësi të cilat ende nuk kanë përfunduar, ose në proceset që janë finalizuar por shuma pritet të arkëtohet nga debitorët dhe gjithashtu përfshin dhe shitjet e pronave me kushte.

20. Aktive të tjera (vazhdim)

Pronat e rimarra në pronësi janë kolaterale të fituara nëpërmjet proceseve ligjore dhe përfshijnë tokën, ndërtesat dhe mjedise biznesi, të cilat nuk përdoren nga Banka për funksionet e saj kryesore. Prona e rimarrë në zotërim trajtohet sipas IFRS 5 _ Për shitjen e aktiveve, dhe pritet të shitet brenda periudhës një-vjeçare, në rast se nuk ka vonesa të shkaktuara nga zhvillime dhe rrethana përtej kontrolleve të bankës dhe nëse ka mjaftueshëm të dhëna se banka mbetet e angazhuar me planin e saj për shitjen e aktiveve. Humbjet e shkaktuara nga rimatjet e mësipërme regjistrohen si përfitime ose humbje. Fitimet ose humbjet nga shitja e këtyre aktiveve paraqiten në pasqyrën e fitimeve ose humbjeve.

Lëvizja e aktiveve të rimarra në zotërim gjatë periudhës së raportimit paraqitet si më poshtë:

	31 Dhjetor 2022	31 Dhjetor 2021
Gjendja në fillim të periudhës	48,004	175,862
Shtesa gjatë periudhës	93,608	-
Pakësime gjatë periudhës	(124,491)	(8,071)
Kuota zhvlerësimi	-	(33,754)
Fshirja nga bilanci	-	(86,033)
Gjendja në fund të periudhës	17,120	48,004

21. Investime në prona

Banka ruan investimet në pronë si rezultat i përvetësimit përmes ekzekutimit të garancisë të huas dhe paradhënie klientëve

Më 1 Janar 2022	15,549
Shtesa	-
Pakësime	(15,549)
Më 31 Dhjetor 2022	-
Zhvlerësim i akumuluar	(13,151)
Detyrimi për periudhën	(97)
Zhvlerësim i akumuluar në kohën e pakësimit	13,248
Zhvlerësim	-
Më 31 Dhjetor 2022	-
Më 1 Janar 2021	15,549
Shtesa	-
Pakësime	-
Më 31 Dhjetor 2021	15,549
Zhvlerësim i akumuluar	(12,762)
Detyrimi për periudhën	(389)
Zhvlerësim i akumuluar në kohën e pakësimit	-
Zhvlerësim	-
Më 31 Dhjetor 2021	2,398

22. Ndërtesa, toka dhe pajisje

	Toka dhe ndërtesa	Pajisje zyre ose biznesi	Toka dhe ndërtesa (ROU)	Totali PPE
31 Dhjetor 2022				
Kostoja totale më 1 Janar 2022	741,332	609,696	112,660	1,463,689
Shtesa	4,576	30,185	86,572	121,332
Pakësime	(634,845)	(171,944)	-	(806,789)
Zhvlerësim	-	-	-	-
Kostoja totale më 31 Dhjetor 2022	111,063	467,937	199,232	778,232
Zhvlerësim i akumuluar më 1 Janar 2022	255,334	491,802	59,886	807,022
Detyrimi për periudhën	16,418	35,147	20,554	72,119
Pakësime	(180,899)	(166,035)	-	(346,934)
Zhvlerësim i akumuluar më 31 Dhjetor 2022	90,854	360,913	80,440	532,207
Vlera kontabël neto	20,209	107,023	118,792	246,025

	Toka dhe ndërtesa	Pajisje zyre ose biznesi	Toka dhe ndërtesa (ROU)	Totali PPE
31 Dhjetor 2021				
Kostoja totale më 1 Janar 2021	754,240	672,550	70,546	1,497,336
Shtesa	20,974	63,249	43,654	127,877
Pakësime	(33,882)	(126,103)	(1,540)	(161,525)
Zhvlerësim	-	-	-	-
Kostoja totale më 31 Dhjetor 2021	741,332	609,696	112,660	1,463,688
Zhvlerësim i akumuluar më 1 Janar 2021	242,428	574,158	39,761	856,347
Detyrimi për periudhën	15,216	38,229	20,125	73,570
Pakësime	(2,310)	(120,585)	-	(122,895)
Zhvlerësim i akumuluar më 31 Dhjetor 2021	255,334	491,802	59,886	807,022
Vlera kontabël neto	485,998	117,894	52,774	656,666

23. Aktive jo-materiale

Më 1 Janar 2022	160,432
Shtesa	2,076
Pakësime	(5,820)
Transferimi	-
Më 31 Dhjetor 2022	156,688
Zhvlerësim i akumuluar më 1 Janar 2022	(152,711)
Detyrimi për periudhën	(2,541)
Zhvlerësim i akumuluar në kohën e pakësimit	4,877
Zhvlerësim i akumuluar më 31 Dhjetor 2022	(150,375)
Vlera kontabël neto më 31 Dhjetor	6,313
Më 1 Janar 2021	160,098
Shtesa	- 334
Pakësime	-
Transferimi	-
Më 31 Dhjetor 2021	160,432
Zhvlerësim i akumuluar më 1 Janar 2021	(149,094)
Detyrimi për periudhën	(3,617)
Zhvlerësim i akumuluar në kohën e pakësimit	-
Zhvlerësim i akumuluar më 31 Dhjetor 2021	(152,711)
Vlera kontabël neto më 31 Dhjetor 2021	7,720

24. Detyrime ndaj bankave të tjera

	2022	2021
Huatë nga bankat rezidente	271,332	275,391
Huatë nga bankat jo rezidente	4,086,324	3,029,846
Totali	4,357,656	3,305,236

Huatë nga bankat rezidente kanë maturime më 31 Dhjetor, 2022 për maturime deri në 90 ditë 3.4% dhe 3.5% për gjendjet e shprehura në Lekë.

Huatë nga bankat jo rezidente kanë maturime më 31 Dhjetor, 2022 deri në 5 vite (2022: deri në 3 vite) dhe norma interesi prej 1.152%, 1.334%, 2.361%, 2.563%, 1.222%, 1.92%, 1.686%, 1.13% dhe 1.16% për gjendjet e shprehura në Euro (2021 0.6%, 0.649%, 0.67% 1.067%, 1.222% and 1.92% në vit për Euro).

25. Detyrime ndaj klientëve

	2022	2021
Llogari rrjedhëse		
Monedhë e huaj	7,212,744	7,030,541
Monedhë vendase	4,131,123	4,546,305
Llogari kursimi		
Monedhë e huaj	4,537,202	2,959,091
Monedhë vendase	1,743,727	2,013,527
Depozita me afat		
Monedhë e huaj	3,776,743	3,749,976
Monedhë vendase	5,523,634	5,923,495
Llogari të tjera të klientëve		
Monedhë e huaj	55,458	132,227
Monedhë vendase	41,484	73,092
Totali	27,022,115	26,428,254

Llogaritë e kursimit in Lekë (FlexSave) mbartin një interes prej 0.8% në vit (2021: 0.8%), llogaritë e kursimi in Euro (FlexSave) mbartin një interes prej 0.2% në vit (2021: 0.2%) dhe llogaritë e kursimit në USD (FlexSave) mbartin një interes prej 0.5% në vit (2021: 0.5%).

Llogaritë e tjera të klientëve përfaqësojnë llogari të vendosura si garanci me kolateral cash nga klientët. Ato mbartin norma interesi në nivele të njëjta si depozitat me afat.

Normat e interesit që janë aplikuar për depozitat me afat më 31 dhjetor 2022 paraqiten si më poshtë:

(in %)	12 muaj	24-36 muaj
Lekë	1.00 - 1.50	1.60 - 2.30
Euro	0.30 - 0.70	0.40 - 0.70
USD	0.50 - 0.80	0.60 - 0.90

31 Dhjetor 2021

(in %)	12 muaj	24-36 muaj
Lekë	1.00 - 1.50	1.60 - 2.30
Euro	0.30 - 0.70	0.40 - 0.70
USD	0.50 - 0.80	0.60 - 0.90

PROCREDIT BANK SH.A.**SHËNIME NË PASQYRAT E FINANCAVE**

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2022 (Të gjitha shumat e shprehura në ooo lekë, përveç rasteve kur përcaktohet ndryshe)

26. Fonde të tjera të marrë hua

	2022	2021
ProCredit Holding Ag & Co.KgaA	3,328,761	1,883,463
Institucione financiare	573,289	2,206,601
Totali	3,902,050	4,090,065

27. Borxhi i varur

	2022	2021
ProCredit Holding Ag & Co.KgaA	799,610	845,320
Interesi për t'u paguar	16,065	12,578
Totali	815,675	857,898

Më 30 Gusht 2019, ProCredit Bank SH.A mori një borxh të varur nga aksioneri ProCredit Holding AG & CO.KgaA.

Të dhënat kryesore nga borxhi i varur janë si më poshtë:

- Shuma e tij është 7 milion euro (në vlerën 854,840,000 lekë i konvertuar me kursin e këmbimit valut të Bankës së Shqipërisë, 122.12 më 30 Gusht 2019).
- Afati i maturimit të borxhit të varur është 10 vjet.
- Norma vjetore e interesit është 6M Euribor+4.85%.

Në kontratën e borxhit të varur është përcaktuar se pagesat për shlyerjen e interesave bëhen në baza gjashtë mujore, dhe principali është i pagueshëm në datën e maturimit. Interesat përlogaritën në bazë vjetore dhe viti prezumohet me 360 ditë. Palët kanë rënë dakord që brenda 5 viteve të para nga marrja e borxhit të varur nuk do të mund të bëhen pagesa më qëllim shlyerjen e parakohshme të borxhit të varur. Ky opsion është i mundur pas kalimit të 5 viteve të para nga marrja e borxhit të varur.

Borxhi i varur është në përputhje me Rregulloren e Bankës së Shqipërisë Nr.69 date 18.12.2014 “Per Kapitalin Rregullator te Bankes”. Në bazë të neneve 30 dhe 31 kësaj rregulloreje borxhi i varur është klasifikuar s instrument i kapitalit të nivelit të dytë. Për klasifikimin e borxhit të varur si instrument i kapitalit të nivelit të dytë është dhënë miratimi paraprak nga Banka e Shqipërisë në kohën e emetimit të tij, në vitin 2019.

28. Detyrime të tjera

	2022	2021
Pagesa në tranzit	463,499	40,930
Kreditorë të ndryshëm	55,814	67,983
Shpenzime të përlogaritura	25,167	21,710
Detyrime të tjera financiare	116,192	52,367
Detyrime të tjera financiare	660,672	182,990
Detyrime tatimore dhe sociale	24,165	20,416
Provizione të tjera	33,770	45,184
Të ardhura nga komisionet e shtyra	11,114	23,243
Totali	729,721	271,833

28. Detyrime të tjera (vazhdim)

Provizionet e tjera lidhen me provizionet për humbjet nga zhvlerësimi për zërat jashtë bilancit dhe provizionet e përcaktuara për çështjet ligjore. Ato përfaqësojnë çmuarjet më të mira të shumave me të cilat çështjet ligjore do të zgjidhen në periudhat e ardhshme. Lëvizja në dispozitat e tjera për vitet 2022 dhe 2021 është paraqitur më poshtë:

	Zëra jashtë bilancit	Çështje ligjore	Tjetër	Totali
Gjendja më 1 Janar 2021	31,032	10,239	11,241	52,512
Provizione gjatë periudhës	13,174	7,317	1,547	22,039
Provizionet e kthyer gjatë periudhës	(23,858)	-	(5,508)	(29,366)
Gjendja më 31 Dhjetor 2021	20,348	17,556	7,280	45,184
Provizione gjatë periudhës	(4,709)	1,026	-	(3,683)
Provizionet e kthyer gjatë periudhës	(1,731)	-	(6,001)	(7,731)
Gjendja më 31 Dhjetor 2022	13,909	18,582	1,280	33,770

29. Kapitali aksioner dhe rezervat ligjore

Në 31 Dhjetor 2022, kapitali aksionar i Bankës që është autorizuar dhe emetuar përbëhet nga 604,851 (2021: 523,661) aksione me vlerë prej 5,711,469 Lekë (2021: 4,995,616 Lekë). Kompania mëmë dhe aksioneri i vetëm i Bankës është ProCredit Holding AG & Co. KGaA ("kompania mëmë", shoqëri aksionere me seli në Frankfurt am Main, Germany).

	Numri i aksioneve	Në Lek'ooo	%
ProCredit Holding	604,851	5,711,469	100
	604,851	5,711,469	100

Kapitali aksioner	Më 1 Janar 2022	Aksione të reja të emetuara	Më 31 Dhjetor 2022
Numri i aksioneve	523,661	81,190	604,851
Kapitali aksioner në Lek	4,995,616	715,853	5,711,469

Rezerva ligjore

Rezervat ligjore janë krijuar në bazë të vendimit nr.69, datë 18 Dhjetor 2014 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë, i cili parashikon se rezervat janë krijuar përmes përvetësimit të 20% të fitimit neto të banës të periudhës, sikundër raportohet për qëllime rregullatore. Gjithashtu, është krijuar rezerva ligjore prej 5% të fitimit statutor të parashikuar në Ligjin nr.9901, datë 14 Prill 2008, "Për sipërmarrësit dhe shoqëritë tregtare".

30. Angazhime dhe detyrime të kushtëzuara

	2022	2021
Garanci, letër kredi dhe angazhime kredie		
Angazhime kredie (shih detajet më poshtë)	2,172,203	2,527,860
Garanci ndërkombëtare	1,356,364	517,392
Garanci lokale	-	797,165
Letër kredi	-	-
Minus: Provizione të njohura si detyrime	(13,909)	(20,349)
Totali	3,514,658	3,822,069
Angazhimet e kredisë		
Karta krediti të papërdorura	30,634	19,234
Limite paradhënie të papërdorura	808,869	1,155,125
Këste kredie të padisbursuara	-	2,900
Pjesa e papërdorur e linjave të kredisë	1,332,700	1,350,600
Totali	2,172,203	2,527,860

Banka lëshon garanci dhe letër kredi në favor të klientëve të saj. Këto instrumente mbartin një rrezik kreditimi që është i ngjashëm me atë të kredive të disbursuara. Në bazë të çmuarjeve të drejtimit të bankës nuk ekziston asnjë humbje materiale për garancitë më 31 dhjetor 2022.

Procese ligjore

Gjatë ushtrimit të aktivitetit të zakonshëm bankar, Banka përballlet me procedime ligjore; Drejtimi i Bankës beson se mundësia për një rrjedhje të të ardhurave ekonomike në lidhje me pretendimet ligjore më 31 dhjetor 2022 është e vogël, përveç provizioneve të regjistruar siç paraqitet në shënimin 28.

Angazhimet sipas cilësisë së kredisë në bazë të niveleve të rrezikut të kredisë në 31 dhjetor 2022 paraqiten si më poshtë.

	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Totali
Garanci financiare	1,356,364	-	-	1,356,364
Letër kredi	-	-	-	-
Totali i garancive dhe letër krediti	1,356,364	-	-	1,356,364
Angazhime të kredive të padisbursuara ende	2,171,379	824	-	2,172,203
Totali i angazhimeve të kredisë	3,527,743	824	-	3,528,567
Provizionet për garancitë dhe letër kreditë	(6,673)	-	-	(6,673)
Provizionet për angazhimet e kredisë	(7,225)	(11)	-	(7,236)
Angazhime gjithsej	3,513,844	814	-	3,514,658

Angazhimet sipas cilësisë së kredisë në bazë të niveleve të rrezikut të kredisë në 31 dhjetor 2022 paraqiten si më poshtë.

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Total
Garanci financiare	1,314,018	540	-	1,314,558
Letër kredi	-	-	-	-
Totali i garancive dhe letër krediti	1,314,018	540	-	1,314,558
Angazhime të kredive të padisbursuara ende	2,510,786	17,072	3	2,527,860
Totali i angazhimeve të kredisë	3,824,804	17,612	3	3,842,418
Provizionet për garancitë dhe letër kreditë	(7,406)	(30)	-	(7,435)
Provizionet për angazhimet e kredisë	(12,608)	(304)	(1)	(12,913)
Angazhime gjithsej	3,804,790	17,278	2	3,822,069

Banka llogaritë provizionet për humbjet e pritshme nga kreditë HPK dhe HPK për garancitë dhe letër kreditë duke aplikuar për ekspozimet në fjalë bazuar në klasifikimin sipas niveleve. Në rastet kur zbatohet një vlerësim individual, parashikimi për provizionin specifik konsiderohet për zhvlerësimin përfundimtar. Referojuni shënimit shpjegues për zhvlerësimin e kredive dhe paradhënieve për klientët për normat e provigjionimit.

31. Transaksionet me palë të lidhura

Palët e lidhura të bankës përfshijnë kompaninë mëmë dhe palën që ushtron kontroll të plotë ProCredit Holding AG & Co. KGaA AG, filialet, drejtuesit kryesorë, familjarë të drejtuesve kryesorë dhe subjekte të cilat kontrollohen ose influencohen në mënyrë të konsiderueshme nga drejtuesit kryesorë të bankës ose familjarët e afërt të tyre.

Banka ka nënshkruar një kontratë shërbimi për drejtimin me ProCredit Holding AG & Co. KGaA AG, për t'i siguruar Bankës punonjës dhe personel në nivele të larta drejtuese të Bankës, duke përfshirë një Anëtar të Këshillit Administrativ. Komisionet për drejtimin që janë paguar ProCredit Holding AG & Co. KGaA AG në 2022, ishin 48,474 mijë Lekë (2021: 42,856 mijë Lekë).

Gjithashtu, gjatë zhvillimit të aktivitetit bankar, Banka ka kryer transaksione biznesi me palët e lidhura, gjendjet dhe transaksionet me ProCredit Holding AG & Co. KGaA AG, kompania mëmë dhe subjektet e lidhura nën kontrollin e përbashkët më 31 Dhjetor 2022 dhe 2021 paraqiten si më poshtë:

	2022		2021	
	Kompania mëmë	Subjekte në kontroll të përbashkët	Kompania mëmë	Subjekte në kontroll të përbashkët
Pasqyra e pozicionit financiar				
Aktive	-	2,446,587	76	2,511,256
Hua dhe paradhënie bankave	-	2,444,628	-	2,508,684
Aktive të tjera	-	1,959	76	2,572
Detyrime	1,391,077	4,091,278	2,742,196	3,046,901
Detyrime ndaj bankave të tjera	-	4,086,324	-	3,029,846
Detyrime ndaj klientëve	573,289	-	1,883,463	-
Detyrime të tjera	2,113	4,954	835	17,055
Borxhi i varur	815,675	-	857,898	-
Pasqyra e përfitim-humbjeve dhe OCI				
Të ardhura	-	12,993	-	29,606
Të ardhura nga interesi	-	5,781	-	145
Të ardhura të tjera operacionale	-	7,212	-	29,461
Shpenzime	113,281	405,998	114,165	382,474
Shpenzime për interesat	52,564	59,608	67,846	49,688
Shpenzime për pagesat dhe komisionet	12,243	39,412	3,099	38,437
Shpenzime administrative	48,474	306,978	43,220	294,349

Shpërblimi për drejtimin kryesor:

	2022	2021
Pagat	453,806	266,463
Kontribut afatshkurtër për pension (skema e detyrueshme)	28,185	15,074
Totali	481,991	281,537

32. Ngjarjet pas datës së bilancit

Drejtimi i Bankës nuk është në dijeni të ndonjë ngjarjeje tjetër pas datës së raportimit që do të kërkonte korrigjime ose shënime shpjeguese shtesë në këto pasqyra financiare.

Adresat e Kontaktit

Zyra Qendrore

ProCredit Bank sh.a.
Vendi i Regjistrimit: Tiranë
Nr. i Vendimit të Gjykatës për Regjistrimin: 20797/11.02.1999
KLB: 20911005
Nipt: J91524011J
Adresa: Rr. "Dritan Hoxha" Nd.92, H.15, Njësia Bashkiake Nr.11,
Kodi Postar: 1026, Tiranë
Qendra e Kontaktit: +355(0) 42 389 389
Informacion@procredit-group.com
www.procreditbank.com.al

Degët

Dega Tiranë
Adresa: Rr. "Dritan Hoxha" Nd.92, H.15,
Njësia Bashkiake Nr.11, Kutia Postare: 1026, Tiranë

Agjenci dhe Zona 24/7

Agjencia Zyrtar Qendrore, Zona 24/7
Rr. "Dritan Hoxha" Nd.92, H.15,
Njësia Bashkiake Nr.11,
Kodi Postar: 1026, Tiranë

Agjencia Bulevardi, Zona 24/7
Bulevardi Zogu I, Nr.17, Pasuria me
Nr.6/44-N3, ZK8360, Tiranë

Agjencia Square 21, Zona 24/7
Rruga e Kavajës, Kompleksi Arlis-
Ndërtim. kati 0, pranë Policisë
Bashkiake, Tiranë

Agjencia Shkodër, Zona 24/7
Lagjja Qemal Stafa, Bulevardi
Zogu i Parë, Shkodër

Agjencia Durrës, Zona 24/7
Lagjja Nr.4, Autostrada Egnatia,
Pallatet Xhemf, Godina Nr.3, Kati 0, Durrës

Agjencia Korçë, Zona 24/7
Adresa: Rruga Midhi Kostani, Korçë

Agjencia Fier, Zona 24/7
Rruga Kastriot, Hyrja-1, Fier, Pasuria me
Nr.4/66-N6, vol.17 fq.65, ZK 8534, Fier

